

2011-mi aningaasanut inatsisissatut siunnersuut

pillugu

Inatsisartut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaata

ISUMALIUTISSIISUTAA

Inatsisissatut siunnersuutip aappassaaneerpeqarnerani saqqummiunneqartoq

Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq suliarinninnermini ukuninnga inuttaqarpoq:

Inatsisartunut ilaasortaq Naaja Nathanielsen (Inuit Ataqtigiit), siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Niels Thomsen (Demokraatit), siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Per Berthelsen (Siumut)
Inatsisartunut ilaasortaq Aqqaluaq Egede (Inuit Ataqtigiit)
Inatsisartunut ilaasortaq Finn Karlsen (Siumut)

Imarisai:

1. Aallaqqaasiut.....	4
1.1 Aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip ilusiligaanera aningaasaliisarnermilu maleruagassat.....	5
1.2 Inatsisartut suleriaasiat nutaaq.....	6
1.3. 2011-mi aningaasanut inatsisissatut siunnersuut.....	6
1.3.1 Aningaasaqarnikkut attassisinnaanermik ajornartorsiut.....	6
1.3.2 Allanguutissatut siunnersuutit	8
1.3.3 Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap ataatsimut isigalugu isummernera	9
1.3.4 Sammisaqarfinnut ataasiakkaanut nalinginnaasumik oqaaseqaatit.....	10
1.3.5 2011-mi aningaasanut inatsisissap inaarutaasup naammassineqarnissaa aammalu 2012-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik piareersaanissaq.....	15
2. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap apeqquai/oqaaseqaatai aalajangersimasut – suliassaqarfinnut agguataarlugit.....	16
2.1. Suliassaqarfik 10-12 – Naalackersuisut siulittaasuat.....	16
2.2. Suliassaqarfik 20-24 – Aningaasaqarnermut Naalackersuisoq.....	19
2.3. Suliassaqarfik 30 – Isumaginninnermut Naalackersuisoq.....	27
2.4. Suliassaqarfik 34 Peqqissutsimut Naalackersuisoq.....	30
2.5. Suliassaqarfik 40 Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalackersuisoq.....	36
2.6. Suliassaqarfik 50-51 Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoq.....	44
2.7. Suliassaqarfik 62-66 Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Naalackersuisoq.....	48
2.8. Suliassaqarfik 70-73 Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallanermullu Naalackersuisoq.....	50
2.9. Suliassaqarfik 77 Nunami Namminermi Pissutsinut Naalackersuisoq.....	55
2.10. Suliassaqarfik 80-89 Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallanermullu Naalackersuisoq.....	57
3. Aningaasaliissutinut allanguutissatut siunnersuutit.....	64
3.1 Sammisaq 1 - Teknikikkut allangortitsinerit.....	65
3.2 Sammisaq 2 - Missingersuutinut sunnuteqanngitsumik allangortitsinerit.....	66
3.3 Sammisaq 3 – Isertitassatut naatsorsuutigisat nutaat aamma inatsisitigut pisussaaffigalugit aningaasartuutissanut nutaamik naatsorsuutigilikkat.....	67
3.4 sammisaq 4 - Aningaasartuuteqarnerunissamik kissaatit.....	67
3.5 Sammisaq 5 – Konto pingaarneq 40.01.99 Missingersuutinut iluarsisutit.....	68
3.6 Sammisaq 6 – Aningaasaliissutit inniminnikkat.....	69
3.7 Sammisaq 7 – Ingerlatsinermi sipaarutit.....	69
3.8 Sammisaq 8 – Allaffissornikkut sipaaruteqarneq	71
3.9 Sammisaq 9 – Isertitanik taamaatitsineq.....	71
3.10 Sammisaq 10 – Ilinniartitaanermi nussuineq.....	72
3.11 Sammisaq 11 – Konto pingaarnernik katitsineq.....	72
4. Oqaasertaliussanut allanguutissatut siunnersuutit.....	73
5. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap kaammattuutai.....	73
6. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap inassuteqaatai	75

Ilanngussanut takussutissiaq:

- A. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap 16. september 2010-mi Naalakkersuisunut apeqquuai.
- B. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap apeqquataanut Naalakkersuisut 13. oktober 2010-mi akissutaat, tak. ilanngussaq A, kiisalu apeqquummut 7.6f-imut akissummut 15. oktober 2010-mi iluarsiiusut.
- C. Ataatsimiititaliap Aningaasaqarnermut Naalakkersuisumik apersuinissaanut 17. oktober 2010-mi aggeqqusissut tassungalu atasumik allakkiaq.
- D. Ataatsimiititaliap Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermit, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisumik apersuinissaanut 19. oktober 2010-mi aggeqqusissut tassungalu atasumik allakkiaq.
- E. Ataatsimiititaliap Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallannermullu Naalakkersuisumik apersuinissaanut 19. oktober 2010-mi aggeqqusissut tassungalu atasumik allakkiaq.
- F. Naalakkersuisut aningaasaliissutinut allannguutissatut siunnersuutaat 27. oktober 2010-meersut. (Allannguutissatut siunnersuutit nr. 1-180).
- G. Naalakkersuisut oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutaat 27. oktober 2010-meersut (Allannguutissatut siunnersuutit nr. 181-210).
- H. 2011-mi aningaasanut inatsimmi avatangiisinut pinngortitamullu tunngasut pillugit Eqqissimatitsinermit Avatangiisinullu Ataatsimiititaliap allagai 13. oktober 2010-meersut kiisalu Naalakkersuisut akissutaat 26. oktober 2010-meersut.
- I. Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinerimullu Ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut ilaasortamit apersuineranut atatillugu allakkiap assilineru.
- J. Nunap immikkoortuini ineriartortitsinissamut periusissamut atatillugu anguniakkat akuerineqarnerat aammalu suleqatigiissitamik aalajangersimasumik malinnaasussamik pilersitsineq pillugu 22. oktober 2010-mi allakkat.

1. Aallaqqaasiut

2011-mi aningaasanut inatsisissatut siunnersuut Inatsisartunit ulloq 22. september 2010-mi siullermeerneqarpoq. Siunnersuut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamut suliarineqartussanngorlugu innersuunneqarpoq. Inatsisartut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik aappaassaaneerinissaannut ataatsimiititaliaq matumuuna isumaliutissiissuteqarpoq.

Aningaasanut inatsisissatut siunnersuut Nuummi 23.-27. august 2010-mi missingersuutit pillugit isumasioqatigiinnermi Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit misissorneqarpoq.

Aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik misissuinini suliarinninninilu tunngavigalugit apeqqutini oqaaseqaatinilu Naalakkersuisunut ulloq 16. september 2010-mi allagaqarnermigut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap nassiuppai. Kingusinnerpaamik ataasinngornermi ulloq 4. oktober 2010-mi akineqarnissaq ataatsimiititaliap qinnutigaa. Naalakkersuisulli akissutaat aatsaat pingasunngornermi ulloq 13. oktober 2010-mi nassiunneqarpoq.

Taamatuttaaq aningaasanut inatsisissamik ukioq manna suliarinninnermi allannguutissatut siunnersuutit saqqummiunneqarnerat assut kinguartoorfiuvoq. Allannguutissatut siunnersuutit *kingusinnerpaamik* tallimannngornermi ulloq 15. oktober Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamut nassiunneqarnissaat neriorsuutigineqaaqqaaralarpoq. Ataatsimiititaliamilli aatsaat pingasunngornermi ulloq 27. oktober 2010, nal. 17.00 tiguneqarput.

Ataatsimiititaliap apeqqaasa taama kingusitsigisukkut akineqarnerat allannguutissatullu siunnersuutit taama kingusitsigisukkut saqqummiunneqarnerat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap taamatullu Inatsisartut sulinerannut kinguarsaataavoq. Taamaalillunilu siunnersuutit atortussallu tassunga tunngasut illersorneqarsinnaasumik suliarineqarnissaat siunertaralugu aningaasanut inatsisissatut siunnersuutit aappaassaaneernissaata pingajussaaneernissaatalu kinguartinneqarnissaanik ataatsimiititaliap Inatsisartut Siulittaasoqarfiat qinnuteqarfigisariaqarsimavaa. Taamaattumillu 2012-mi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik piareersaanerminni aningaasanut inatsisissamik suliarinninnerup naalakkersuinikkut allaffissornikkullu naapertuunnerusumik ataqatigiissaarneqarnissaanik Naalakkersuisut qulakkeerinninnissaat ersarilluinnartumik pisariaqarpoq.

Aningaasanut inatsisissatut siunnersuutit ukiumoortut naliliiviginerini Inatsisartut ataatsimiititaliaasa tapersiuteqarnissaat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit assut pingaartinneqarpoq. Tamanna tunngavigalugu ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut aallarniutaasumik apeqqaasa taamatullu Naalakkersuisut akissutaasa nuutinneri Inatsisartut ataatsimiititaliaannut ataatsimiititaliamit nassiunneqarput. Aningaasanut inatsisissatut siunnersuutit saqqummiunneqartup naliliiffiginissaanut taama periarfissinneqarneq ataatsimiititalianit ataasiakkaanit ilassilluarneqarpoq. Tamanna tunngavigalugu paasisutissat ataasiakkaat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit Inatsisartunillu atorluarneqarsinnaasut Inatsisartut ataatsimiititaliaannit saqqummiunneqarput. Inatsisartut ataatsimiititaliaannit akissutit saqqummiunneqartut tunngavigalugit taamatut tusarniaasarnermi siunissami allannguinnissaq pisariaqartinneqarnerseq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit isumaliutigineqarumaarpoq.

Periarfissaq iluatsillugu aningaasaliisarnermut tunngasuni inatsisitigut tunngavik Namminersornerullutik Oqartussat missingersuutaanni (missingersuusiornermut inatsit), Inatsisartut Naalakkersuisullu pillugit inatsimmi kiisalu missingersuusiornermut malittarisassami 2008-

meersumi taamanilu Aningaasaqarnermut Naalakkersuisumit nassiunneqartumi takuneqarsinnaasoq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap ataatsimiititalianut erseqqissaatigaa. Ataatsimut isigalugu Inatsisartut ataatsimiititaliaasa aningaasanut inatsimmik suliarinninnermut akuutinneqarnerat aningaasanut inatsimmik akuersissutigineqartumik Inatsisartut paasisimasaqarnerannut, ilisimasaqarnerannut sunniuteqarnerannullu patajaallisaataasinnaasutut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit isigineqarpoq. Aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik suliarinninnermi Inatsisartut ataatsimiititaliaat Naalakkersuisut siunnersuutitut saqqummiussaanni allannguutigittinneqartut iluarsiiisutillu ilaanni peqataasinnaappata pitsaasuvoq, taamaalillunimi taanna annertunerusumik tassaalissammat *Inatsisartut* aningaasanut inatsisaat.

Suliassamik agguataarineq naapertorlugu Naalakkersuisut inatsisissatut siunnersuummik saqqummiussisussaapput, Inatsisartulli taassuminnga sukumiisumik suliarinnittussaallutik, taamaaliornerminnilu Inatsisartunit allannguutigittitassatut kissaatigineqartut ingerlanneqarnissaat ilanngullugu qulakkiissallugu.

1.1 Aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip ilusiligaanera aningaasaliisarnermilu maleruagassat

Aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip ilusiligaanissaa missingersuutit pillugit inatsimmi kapitali 2-mi 3-milu pingaarnertut aalajangersaavigineqarpoq. Aalajangersakkami tassani allassimasuni allassimavoq aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip inatsisissatut siunnersuutit allat assigalugit imarigai inatsisit oqaasertaat nassuiaatitallit.

Inatsisip oqaasertaanut ilaapput siunnersuummi aningaasaliissutinut takussutissaq *Ilanngussaq 1-imiittoq* aammalu siunnersuummi oqaasertaliussat *Ilanngussaq 2-miittut*.

Nassuiaatinut ilaapput oqaasertaliussanut nassuiaatit, angusanut kontonullu pingaarnertut takussutissiat kiisalu missingersuutinut ilanngussat.

Nassuiaatit ilusiligaanissaannut piumasaqaatinut erseqqinnerusumik nassuiaatit eqqarsaatigalugit missingersuutit pillugit inatsimmi kapitalit taaneqartut innersuussutigineqarput. Missingersuutinullu ilanngussanut tunngatillugu oqaatigineqassaaq taakku imarimmatigit kontoni pingaarnerni ataasiakkaani aningaasaliissutinut tunngavissat erseqqinnerusut. Oqaasertaliussanut tunngatillugu immikkut oqaatigineqassaaq inatsisip oqaasertaatut ilusiligaanertik aqutigalugu Inatsisartut inatsisaasa allat allanngortinneqarnissaannut ilassuteqarfigineqarnissaannulluunniit atorneqarsinnaammata.

Taamaalillunilu aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip inatsisissatut siunnersuutinut allanut sanilliulluni ilaatigut allaanerussutigaa missingersuutinut ilanngussat ilusiligaanerannut allannguutissatut siunnersuutinik saqqummiussisoqarsinnaanera, naak taakku oqaatigineqareersutut inatsisip oqaasertaanut nassuiaatitut ilusiligaagaluartut. Nassuiaatilli sinnerinut, soorlu oqaasertaliussanut nassuiaatinut allannguutissatut siunnersuutinik immikkut saqqummiussisoqarsinnaanngilaq.

2009-mi ilassutitut aningaasaliissutinut inatsisissatut siunnersuummut, Inatsisartut 2010-mi upernaakkut ataatsimiinneranni oqaluuserineqartumut isumaliutissiissutini ataatsimiititaliap aamma innersuussutigaa. Suliassaqarfik taanna pingaaruteqaqisoq pillugu Inatsisartunut ilaasortat ilisimasaqalernissamut periarfissinneqarnissaat siunertaralugu ilassutitut aningaasaliissutinut

inatsisissatut siunnersuummut isumaliutissiissummi aningaasaliissuteqartarnermi maleruagassat nassuiaatigineqarput.

1.2 Inatsisartut suleriaasiat nutaaq

Inatsisartut 2010-mi ukiakkut ataatsimiinneranni Inatsisartut suleriaatsimik nutaamik akuersissutiginnissasut naatsorsuutigineqarpoq. Ilaatigut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap aningaasanut inatsisissamik suliarinnittarnermini atugassarisai suleriaatsikkut nutaakkut pitsannortinneqartussatut isigineqarput.

Suleriaatsimi nutaami § 7, imm. 2 naapertorlugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap siunissami inissititerluni ataatsimiinnermi aammalu Inatsisartut *upernaakkut ataatsimiinneranni* pilersinneqartalissaaq. Taamaalluni ataatsimiititaliap augustip qiteqqunnerani missingersuutit pillugit isumasioqatigiinneranik nalinginnaasumik aallarnerneqartumik aningaasanut inatsisissap suliarileruttornerani ataatsimiititaliap katitigaanerata allannortinneqarnissaa pinngitsoortinneqassaaq.

Inatsisartut Siulittaasoqarfiat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip ukioq kingulleq aappasaaneernejarnissaanut isumaliutissiissummini kissaateqarneratigut taama allannuinissamik sulissuteqartoq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit qutsavigiumaneqarpoq.

1.3. 2011-mi aningaasanut inatsisissatut siunnersuut

1.3.1 Aningaasaqarnikkut attassisinnaanermik ajornartorsiut

Ataatsimoortumik pingaarnersiulluni tulleriiaarisarnermik periuseqarneq aningaasaqarnitta pilersaarusiorneqarnerani pingaarnertut tunngaviuvoq. Aningaasaqarnitta pilersaarusiornera paasilertoruminartumik ingerlallugulu inuiaqatigiit aningaasatigut pisinnaasaannut naleqqussakkamik aningaasartuutit aqutsivigisinnaassagutsigit periuseq taanna aalajangiusimasariaqarparput.

Ingerlatsinerneq aningaasartuutaasartut qaffaavigigutsigit kingusinnerusukku apparteqqinniarnertat ajornakusoortorujussuussaaq - taamaaliornissaaq tulleriiaarisimanermik allannortiterinissamik kinguneqartussaavoq, tamannalu inuit ulluinnarni inuunerannut malunnaatilimmik sunnuteqassalluni. Aammattaaq soqutigisaqatigeeqartuussaaq ingerlatamik iluanni ingerlatsinerneq aningaasartuutit appartinneqarnissaanut akerliusunik.

Misilittakkat tunngavigalugit nalunngilarput tapiissuteqartarnermik aqqissuussinerit ikilileriffiginissaat allaffissornikkullu aningaasartuutit appartinneqarnissaat qanoq ajornartigisut. Allaallumi ingerlatsinerneq aningaasartuutit qaffatsaaliorneqarnissaannaalluunniit unammillernartuuvoq.

Taamaattumik aningaasanut inatsimmi naatsorsuutigineqartumit amerlanerusunik ingerlatsinerneq aningaasartuuteqarnissamik aalajangernissaaq sioqqullugu Inatsisartut Naalakkersuisullu sukumiisumik isumaliutiginneqqaartarnissaat aalajangiisuusumik pingaaruteqarpoq.

Tamanna minnerunngitsumik atuuppoq ukiuni makkunani, tassa Kalaallit Nunaata nunat killiit allat arlallit assigalugit ungasissoq isigalugu aningaasaqarnikkut attassisinnaanermik ajornartorsiuteqarsinnaanera amerlasuunit nassuerutigineqarmat. Ungasinnerusoq isigalugu attassisinnaanermik ajornartorsiuteqarneq matumani ima paasineqassaaq; ungasissoq isigalugu pisortat isertitaasa aningaasartuutaasalu akornanni oqimaaqatigiinngitsoqartoq. Taamatut oqimaaqatigiinngitsoqarpat BNP-p (nunatta aningaasatigut kaaviiartitaasa tamarmiusut) ilaat annertunerujartuinnartut tassaalissapput ilanngaatisat ilanngaatigereerlugit nunatta karsiata akiitsui.¹

Taamaalillunilu ukiuni aggersuni inuiaqatigiit katitigaanerata allanngornera utoqqarnut paaqqutarinninnermut peqqinnissaqarfimmullu aningaasartuutit qaffakkiartorerannik nassataqassaaq tamatumalu peqatigisaanik akileraarnikkut isertitat appariartussallutik. Ukioqatigiiaat amerlasuut 1950-ikkut naanerannit 1960-ikkut qiteqqunnerannut inunngortut nassatarissavaat ukiuni aggersuni utoqqalernermi pensionisiaqartut qaffariarujussuarnerat. Akerlianilli inuusutissarsiorsinnaasut ikileriassallutik. Tamatuma ataatsimut kiungunerissavaa pensionisiallit, meeqqat inuusuttullu amerlassusiannut sanilliullutik sulisinnaasut 2020-ip missaani ikileriarujussuarnissaat. Taamaalillunilu pisortat aningaasartuutaat amerleriarsinnaapput.

Akileraartarneq Atugarissaarnissarlu pillugit Isumalioqatigiissitap sulinissaanut piareersaataasuni tagginneqarpoq ajornartorsiut tamanna ungasinnerusoq isigalugu BNP-p 8-9 procentiinik naleqartumik pisortat aningaasartuutaannut qaffariaataassasoq.² Matumani pingaaruteqarpoq oqaatigissallugu aningaasaqarnikkut siuariartorerup namminermi aningaasaqarnikkut attassisinnaanermik ajornartorsiut aaqqissinnaanngimmagu, tassa misilittakkat malillugit aningaasaqarnikkut siuariartorneq pisortat aningaasartuutaasa qaffakkiartorerannik malitseqartarmat. Aamma pingaaruteqarpoq oqaatigissallugu aningaasaqarnikkut attassisinnaanermik ajornartorsiut utaqqineq sivitsoriartortillugu aaqqikkuminaassiartussammat.

Taamaattumik aningaasaqarnikkut attassisinnaanermik ajornartorsiummut aaqqiissutaasinnaasut maannangaaq pingasuinnaapput: Akileraarutit akitsuutillu qaffasinnerusut, pisortat sullississutaasa ikiorsiissutaasalu sipaaruteqarfiginerat imaluunniit innuttaasut imminnut aningaasalersornerisa qaffariarnerannik kingunguneqartumik aaqqissuusaanikkut iluarsaaqqinneq. Akileraartarneq Atugarissaarnissarlu pillugit Isumalioqatigiissitap maanna atuuttup kaammattuutai aaqqiissuutissat taakku ilaannik ataatsimik arlalinnilluunniit aallaaveqarnissaat naatsorsuutigineqartariaqarpoq.

Tunngaviusumik isigissagaanni aningaasaqarnikkut politikki 2011-mi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi anguniarneqartoq aningaasaqarnikkullu ingerlatat killilersimaarniarnerannik imaqartoq ajornartorsiummik siuliani taaneqartumik akuerinninnertut isigineqarsinnaavoq. Aningaasaqarnikkulli attassisinnaanermik ajornartorsiut ukiunut arlalinnut naliliiffigineqartariaqarpoq, tamatumanilu aningaasanut inatsimmi ukiuni missingersuusiorfiusuni amigartoorutissat aqunniarnerisa ukiuni arlalinni ajornakusoorsimanera *ajornartorsiutaaleratarsinnaavoq*. Taamaalillunilu sipaarutissat aningaasanut inatsimmi ukiunut missingersuusiorfiusunut ilanngunneqartut piffissanngoraangat piviusunngortinngitsoorneqartarnerat pitsaanngilaq. Taamaalilluni aningaasanut inatsisip

¹ Tamatumani apeqqutaavallaanngilaq akiitsut nunatta karsia aqqtigalugu imaluunniit suliffeqarfiit Namminersorlutik Oqartussat pigisaat aqqtigalugit taarsigassarsiaanersut, tassa ingerlatseqatigiiffiit ilanngaatisat ilanngaatigereerlugit akiitsui Namminersorlutik Oqartussanit pisussaaffigineqaleratarsinnaammata. BNP 2007-imi 11,1 mia. kr.-iuvoq.

² Kalaallit Nunaata aningaasaqarnikkut attassisinnaassuseqarnera pillugu isummernissamut tunngavissiaq 12. marts 2010-meersoq.

aqutsinermi sakkutut atuussinnaasuseqarnera sanngiillisinneqartarpoq, tamannalu tunngaviusumik isigalugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap mianersoqqussutigisariaqarjaa.

Naatsorsueqqissaartarfiup innuttaasut amerleriarnissaannut siumut naatsorsuinera aamma innersuussutigineqarpoq, taannalu pillugu paasissutissat ilassutaasut isumaliutissiisummut ilanngussaq C-p ataanut ilanngunneqarput.

Tamatuma saniatigut Kalaallit Nunaanni Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit (KNAS) nalunaarusiaat isumaliutissiisut una peqatigalugu saqqummertussatut naatsorsuutigineqartoq innersuussutigineqarpoq. Nalunaarusiami inernilunneqartut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamut saqqummiunnearput. Pisariaqarnera naapertorlugu taanna pingajussaaneerinissamut ilassutitut isumaliutissiisuteqarnermini ataatsimiititaliap uterfigiumaarjaa. KNAS-illi saqqummiineranit ima naatsumik eqikkaasoqarsinnaavoq:

- Nunatta 2009-mi aningaasaqarnera apparfiusoq.
- 2010-mi aningaasaqarnerq taamaaginnassasoq aammalu 2011-mi 1 %-imik qaffarialaassasoq.
- Ukiut kingullit tallimat ingerlaneranni inuiaqatigiinni tamakkiisumik akiitsut 3 milliardinik amerleriarsimasut.
- Aalisakkat amerleriarnissaat naatsorsuutigineqarsinnaanngimmat aalisarnermit pilersitat qaffariassappata inuussutissarsiummik ingerlatsisut ilaat taamaatitsisariaqartut.
- Iliniartitaaneq annertoorujussuarmik aallunneqartariaqartoq aammalu atuarfimmi nukinnik atuneq annertunerusumik isiginiarneqartariaqartoq.
- Siunissami aningaasanut inatsisini amigartooruteqarnissamut aningaasassaqaanngitsugut. Innuttaasut amerlassusiinik katitigaanerannillu pissuteqartumik 2035 tikillugu pisortat aningaasartuutaat amerliartoriapiluussasut. Tamatumalu peqatigisaanik isertitat ikiliartussasut. Pisortat sullissineranni pitsaassuseq 2010-misut aalajangiusimaneqassappat tamatuma kingunerissava 2011 aallarnerfigalugu 1 milliard inulaarlugit missingersuutit ukiumut pitsanngortinneqartariaqarnerat.
- Ajornartorsiutit annertoorujussuusut. Taamaattumillu pingaarnertut pilersaarusiornissaq pisariaqartoq.

1.3.2 Allanguutissat siunnersuutit

Aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik Inatsisartut siullermeerinerat tunngavigalugu Naalakkersuisut pingasunngornermi ulloq 27. oktober 2010, nal. 17.00 allanguutissatut siunnersuutit 210-it kalaallisut danskisullu nassiuppaat.

Aningaasaliissutinut taamatullu *oqaasertaliussanut* allanguutissatut siunnersuuteqartoqarpoq. Allanguutissatut siunnersuutit isumaliutissiisummut ilanngussaq F-tut aamma G-tut ilanngunneqarput.

Naalakkersuisut allanguutissatut siunnersuutaannut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap inassuteqaatai isumaliutissiisummi matumani immikkoortuni 3-mi 4-imilu takuneqarsinnaapput.

2011-mi aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip Inatsisartunit aappassaaneermeqarnissaani Naalakkersuisut allanguutissatut siunnersuutaasa tamakkiisut sunniutissaat 2011-mi ingerlatsinermut, sanaartukkanut, taarsigassarsiarititanullu inernerusussatut missingersuutinut, IST-

mi uninngasut inerneranut 49.500.000 kr.-inik ajorseriaataassaaq. Allannguutissatut siunnersuutit aningaasaqarnikkut sunniutaat tamarmiusut takussutissiami matuma kingulianiittumi takuneqarsinnaapput.

Naalackersuisut	AIS 2011	M 2012	M 2013	M 2014
		(Mio. kr.)	(Mio. kr.)	(Mio. kr.)
IST – siunnersuutaqqaartoq	212.100.000	219,0	106,6	-70,8
IS – siunnersuutaqqaartoq	-1.000.000	-5,2	-38,9	-54,7
IST – allannguutissatut siunnersuutitigut allannguut	49.457.000	28,3	32,2	37,2
IST nutaaq	261.557.000	247,3	138,8	-33,6
IS nutaaq	48.400.000	23,1	-6,7	-17,5

Taamaalillunilu aningaasanut inatsisip inernerata tassaassaaq 2011-mi **IST-mi 261,6 mio. kr.-inik amigartoorneq**. Ilanngaattissat ilanngaatigereerlugit nunatta karsiata taarsigassarsiarititai ilanngunnagit inernerata tassaassaaq 2011-mi **IS-mi 48,4 mio. kr.-inik amigartooruteqarneq**.

Naalackersuisut allannguutissatut siunnersuutaannut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap inassuteqaatai IST-p inerneranut 2011-mi 8.023.000 kr.-inik aammalu ukiuni missingersuusiorfiusuni tamani 8,0 mio. kr.-inik ajorseriaataassapput.

Tamannalu aappassaaneerinermi ima inerneqassaaq:

Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap	AIS 2011	M 2012	M 2013	M 2014
		(Mio. kr.)	(Mio. kr.)	(Mio. kr.)
IST nutaaq – Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap	269.580.000	255,3	146,8	-25,6
IS nutaaq – Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap	56.423.000	31,1	1,3	-9,5

Taamaalillunilu aningaasanut inatsisip inernerata tassaassaaq 2011-mi **IST-mi 269,6 mio. kr.-inik amigartoorneq**. Ilanngaattissat ilanngaatigereerlugit nunatta karsiata taarsigassarsiarititai ilanngunnagit inernerata tassaassaaq 2011-mi **IS-mi 56,4 mio. kr.-inik amigartooruteqarneq**.

1.3.3 Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap ataatsimut isigalugu isummernerata

Naalackersuisut 2011-mi aningaasanut inatsisissatut siunnersuutaat tapersernerlugu tapersinnginnerlugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap maanna oqaatigisinnaanngilaa. Aningaasanut inatsisissatut siunnersuut pillugu inassuteqaatini inaarutaasoq pingajussaaneerinissamut ilassutit isumaliutissiissummini ataatsimiititaliap saqqummiutissavaa.

Taamaattorli allannguutissatut siunnersuutit Naalakkersuisunit Aningaasaqarnermut
 Ataatsimiititaliamut nassiunneqartut amerlanersaat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit
 taperserreqarsinnaapput. Siunnersuutit Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit
 isumaqatigineqanngitsut siunnersuutilluunniit Naalakkersuisut siusinnerusukkut
 paasisutissiissutigisaat naapertorlugit amigaatiginarsorinartut isumaliutissiissummi
 kingusinnerusukkut taasaqarfigineqassapput.

1.3.4 Sammisaqarfinnut ataasiakkaanut nalinginnaasumik oqaaseqaatit

Naalakkersuinikkut ingerlataqarfinnut arlalinnut pingaarnertut oqaaseqaatit immikkoortumi matumani naatsumik uteqqiivigineqarput. Ataatsimiititaliap itisiliinerusumik oqaaseqaatai isumaliutissiissummi immikkoortoq 2-p ataaniittut taassumalu ataani immikkoortuaqqaniittut innersuussutigineqarput. Nunanut allanut aammalu nunami namminermi pissutsinut tunngasut pillugit isumaliutissiissummi immikkoortoq 2 innersuussutigineqarpoq.

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu tunngasut

2010-2011-mi aningaasaqarnikkut ingerlatat killilersimaarniarnerannik imaqartutut 2011-mi aningaasanut inatsit Naalakkersuisunit nalilernerqarpoq, tamannalu pisortat aningaasaataasa qanittumut aammalu ungasittumut isigaluni sukannersumik aqunneqarnissaannik piariaqartitsinermut naapertuuttut Naalakkersuisunit isigineqarpoq. 2010-mi 250 mio. kr.-it tikillugit aammalu 2011-mi 600 mio. kr.-inik nunanit allanit taarsigassarsinissaq naatsorsuutigineqarpoq. Nunanit allanit taarsigassarsineq taakkulu atornissaat isumatusaartumik ingerlanneqartariaqarput, taamaaliornikkut Namminersorlutik Oqartussat taarsigassarsinissaqarnissaminnut tatiginassusiat sukulluunniit apeqquserneqaqqunagu. Tamatumani pisariaqarpoq nunanit allanit taarsigassarsiat aningaasartuutininut ingerlaavartunut nutaanullu atorneqannginnissaat, akerlianilli ungasinnerusoq isigalugu pisortat aningaasaqarnerannut oqilisaataasinnaasunut soorlu erngup nukinganik nukissiorfiliornissamut aningaasalersuinernut atorneqartariaqarlutik.

Aningaasanut inatsisip aalajangersimasumik inerneqarluni angusaqarfiunissaa Naalakkersuisut ukioq manna assut pingaartippaat. Aningaasanut inatsisip aningaasaqarnikkut akisussaassuseqartuunissaanik qulakkeerinninniarnerit suulluunniit Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit taperserreqarput, taamaakkaluartorli tamatuma qanoq kinguneqarnissaa apeqqutaatinnagu aalajangersimasumik inernilimmik angusaqarnissap illuinnaasiorpallaamik anguniarneqarnissaa ataatsimiititaliamit aamma mianersoqqussutigineqassaaq. Aningaasaqarnerup imminut napatittup inerisarneqarlunilu isumagineqarnissaa aamma isiginiarneqartariaqarpoq.

Akileraartarnermut akitsuusiisarnermullu tunngasuni pisortanut akiligassatigut kinguaattoorutit amerliartuinnartut ataatsimiititaliamit assut isumakulunnartinneqarput. Ataatsimiititaliap kaammattuineratigut PBS-mut pinngitsoorani ilannguttussaarnermut inatsissisatut siunnersuummik UPA 11-mut saqqummiussinissartik Naalakkersuisut neriorsuutigaat, tamannalu akiligassatigut kinguaattoorutit amerliartuinnarnissaasa pinngitsoortinneqarsinnaaneranut naleqquttutut ataatsimiititaliamit isigineqarpoq. Innuttaasulli ilaasa akiliisinnaassusillit isummertarnerannik allangortitsinissaq akiligassatigut kinguaattoorutit appartinneqarnissaannut sakkussatut pitsaanerpaatut ataatsimiititaliamit isigineqarpoq.

Tamatuma saniatigut innuttaasut peqqissusiat iluanaaruteqarnissarlu eqqarsaatigalugit imeruersaatit energidrikkenik taaneqartartut ethanolimik kulisyremillu akoqanngitsut eqqussuinermi

akitsuuserneqarsinnaanerit misissorneqassasoq ataatsimiititaliap kaammattuutigaa. Naalackersuisut naliliigallarnerat malillugu taamatut akitsuusiineq nunatta karsianut ukiumut 5 mio. kr.-inik isertitaqaataassaaq.

Ilaqutariinnermut tunngasut

Minnerunngitsumik meeqqanut inuusuttunullu tunngasumi suliniutit assigiinngitsut aallartinneqarnissaat siunertaralugu ilaqutariinnermut tunngasut 2010-mi aningaasaliiffigineqarput. Suliniutit taakku 2011-mi nanginneqarput.

Suliassanik kommuninut nuussinissaq kinguaattoorfiuvoq. Taamaattorli innarluutilinnut tunngasut 1. januar 2011-mi nuunneqartussat maanna naatsorsuutigineqarallarput. Tamatuma saniatigut PPR-ip 2011-ip ingerlanerani immikkoortukkaartumik nuunneqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq, tassa suliassaqarfiup tigusissaa piareersimaffigitsik Kommuneqarfik Sermersuup aamma Qeqqata Kommuniata nalunaarutigaat, kommunilli sinnerisa tamanna suli piareersimaffiginagu.

Aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip sanaartugassanut immikkoortortani nutaatut siunnersuutigineqarpoq 2011-mi meeraaqqanut angerlarsimaffimmik sananissamat aningaasanik immikkoortitsisoqassasoq. Tamatuma saniatigut inuusuttut nalinginnaasumik inuuneqalernissamat piareersarfissaannik sanaartorneq 2012-mi aallartinneqassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Peqqissutsimut tunngasut

Peqqinnissaqarfik aningaasartuutit amerliartornerannik annertuumik artukkigaavoq, tamannalu inuuttaasut amerlassusiisa, katitigaanerisa ineriartornerisalu ingerlarnannit annertunerulersinneqassasoq naatsorsuutigineqartariaqarpoq. Nunap immikkoortuinik nutaamik aaqqissuussinerup nakorsat pigaartuunermi nakorsatut sullissinnermut nuunneqarnissaat aammalu nakorsanik aalajangersimasumik atorfeqartitassanik sulisussarsisinnaanerup oqinnerulernera kingunerissagaa neriuutigineqarpoq, taamaalillunilu aningaasartuutit amerliartornerat unitsivinneqanngikkaluarluni killersimaarneqarsinnaavoq. Tamanna qanoq piviusorsioertiginersaq maanna suli qularnaatsumik oqaatigiuminaappoq.

Katsorsartinnissanut utaqqisut - naak amerlagaluarlutik - amerliartornerat unikaallassimasorinarpoq. Aningaasaliissutit annertuumik qaffanneqanngippata utaqqisut malunnaatilimmik ikileriarnissaat ilimananngilaq.

Peqqinnissaqarfiup immikkoortortaa qitiusut missingersuusiorneqarnerat aningaasaqarnikkullu aqutsivigineqarnerat ”*Siunissamat suliassat*” pillugit nalunaarusiamini uparuassallugu Deloittep pissutissaqartissimavaa. Paasissutissiissutigineqartut naapertorlugit Peqqinnissaqarfiup pitsaanerumik missingersuusiornermigut Deloittep uparuaanera akuerisimavaa, Naalackersuisunilli nassuerutigineqartariaqarsimavoq missingersuusiorneq tamakkiisumik piviusorsioertutut suli isigineqarsinnaanngitsoq. Taamaattumillu 2011-mi aningaasaliissutinik sippuinissaq aarleqqutigineqarsinnaavoq, tamannalu tunngaviumik isigalugu naammaginangitsutut oqaatigineqartariaqarpoq.

Brønshøjimi peqqissartut illuata atuuttup taartissaanik Københavnimi sananissaq pillugu entreprenørimik Naalackersuisut isumaqatigiissuteqarnissaat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit akuerineqarpoq. Peqqissartut illusaat nutaaq Rigshospitalimit 500 meterit missaannik ungasitsigisumi inissisimassaaq maannalu peqqissartut illuanni inissat marloriaataat sinnerlugu inissaqassalluni. Peqqissartut illusaat nutaaq Peqqinnissaqarfiup ingerlatsinnermut

anigaasartuutaasa 2012-imi 7,3 mio. kr.-it missaannik tamatumalu kingorna ukiumut 6,3 mio. kr.-inik amerleriarnernik kinguneqassaaq.

Avatangiisinut tunngasut

Avatangiisinut tunngatillugu eqqagassalerinermik pilersaarutip tamakkiisuunngitsumik aallartinneqarnera immikkut maluginiarneqarpoq. Eqqagassalerinermut pilersaarutip sinnerata piviusunngortinneqarnissaanut anigaasat ukiuni aggersuni anigaasanut inatsisaasarumaartuni suliniutinut nutaanut sanilliullugit salliutinneqarnissaat Anigaasaarnermut Ataatsimiititaliap Naalakkersuisullu isumaqatigiissutigaat.

Ilinniartitaanermut tunngasut

Ilinniartitaanerup annertuumik iliuseqarfigineqarnera 2006-imi anigaasanut inatsisikkut Inatsisartunit anigaasatigut tunngavissinneqartoq 2010-mi anigaasanut inatsisissatut siunnersuutikkut aalajangiusimaneqarpoq. Piginnaaniliisumik ullumikkut ilinniagaqarsimanatilluunniit piginnaanngorsarsimangitsut 26.000-it missaanniittut ilinniagaqalersinnaat kiisalu inuusuttut piginnaaniliisumik ilinniagaqalersartut amerlanerulersinnissaat ilinniartitaanikkut immikkut suliniuteqarnermi naluneqanngitsutut siunertarineqarpoq. Inuusuttut 2020-mi 2/3-iisa piginnaaniliisumik ilinniagaqarsimallutik ilinniartitaanermik qimatsisarnissaat anguniarneqarpoq.

Ilinniartitaanerup salliutillugu suliniutigineqarnissaa pisariaqarluinnarpoq, tamatumali peqatigisaanik anigaasat immikkoortinneqartut Namminersorlutik Oqartussani allaffissornermik annertunerusumik pilersitsinermut atorneqaratik ilinniartitaanermut atorneqarnissaat eqqumaffigissallugu pisariaqarpoq. Tamatuma saniatigut suliassaqarfiup iluani anigaasaliissutinik aqutsinermik angusanillu eqqumaffiginninneq ingerlaannartariaqarpoq. Taamaalillunilu inuusuttut 1991-imi 1992-imilu inuusut ilaat 58 %-init ikinnerunngitsut meeqqat atuarfiannik 2008-mi naammassinninnermik kingorna ilinniarnermik aallartitsisimangitsut Anigaasaqarnermut Ataatsimiititaliap ukioq kingulleq paasivaa. Maannalu ukiup ataatsip qanngiunnerani ilinniarnermik ingerlatsisut 1 procentiinnarmik amerleriarsimapput, taamaalillunilu ukioqatigiiaat taakku ilaat 57 procentit ilinniarnermik sulii aallartitsisimanatik. Tamanna sulii ajorpallaaqaaq.

Aalisarnermut piniarnermullu tunngasut

Aalisarneq pillugu inatsisissap kinguartooqqinneranik aalisarnermut piniarnermullu tunngasut sunnersimaneqarput. Tamatuma saniatigut Aalisarnermut Aqutsisoqarfiup Naalakkersuisoqarfiullu ataatsimoortinneqarnissaat Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup – Naalakkersuisoqarfiit allat assigalugit – toqqarsimavaa, taamaalillunilu aqqissuussaaneq ataasiinnarmik aallaaveqaaqilerluni.

Tamatuma saniatigut ilaatigut aalisarnermik naleqqussaaneq aammalu aalisarnissamut akuersissutinik ukiukitsunut tunniussisarneq pillugit paasissutissanik soqutigintunik arlalinnik Anigaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq tigusaqarpoq.

Kultureqarnermut tunngasut

Isiginnaartitsisarfeqarneq pillugu inatsisissap piviusunngortinneqarnissaanut anigaasanik atuimissaq naatsorsutigineqarmat kultureqarnermut tunngasuni immikkut maluginiagassaavoq. Tamanna nunatta karsiata ingerlatsinermut anigaasartuutaasa 2011-mi 3,7 mio. kr.-inik aammalu 2012-imi 2013-imilu 5,8 mio. kr.-inik ukiunilu tulluittuni ataasiakkaani tamani 7,0 mio. kr.-inik qaffariarnernik kinguneqassaaq.

KNR-ip digitaliseeriinera iluatsinningsutut oqaatigisariaqarpoq, tassa radioqarfiup aallakaatitsinermi atortui patajaatsuunnimmata, aqukkuminaammata siunertamullu tunngavigissallugit naleqqutinngimmata. Atortulersuutit maj 2007-mi pisiarinerat 13 mio. kr.-inik akeqartut TV-kkut aallakaatitsinerup pisariillisaavigineqarneranik kinguneqarsimanngillat ukiualuillu ingerlaneranni annaasatut nalikilliliissutigineqartariaqarnissaat naatsorsutigineqartariaqarpoq. KNR imminut pigisutut ingerlammat taamatut kukkusumik iliuseqarnermut akisussaaneq aallaqqaammut pisortaarfianut siulersuisuanullu inissineqartariaqarpoq. Tamatumuunakkulli ukiualunnguit ingerlaneranni radioqarfiup atortulersuutinik nutaanik pisinissaata pisariaqalersinnaanera allanngortinneqanngilaq.

Suliffeqarnermut inuussutissarsiornermullu tunngasut

Nunatta aluminiumumik suliniummi akuunissaa pillugu inaarutaasumik aalajangiinissaq aammaarluni ukiumik ataatsimik kinguartinneqaqqippoq. Suliniummi akuunissaq pillugu UKA 2011-mi Inatsisartut inaarutaasumik aalajangernissaat maanna naatsorsutigineqarpoq. Tassani piginnittuunissaq qanoq ilusilerneqassanersoq inaarutaasumik aalajangiiffigineqassaaq. Suliniutilli taamaatiinnarneqartariaqarnissaa aamma aarleqqutigineqarsinnaavoq. Tamatuma kingunerissavaa aningaasat akiliutigineqarsimasut annaasatut isumakkeerneqarallartariaqarnerat. Suliniut piviusunnngortinneqassappat Maniitsumi illoqarfiup immikkoortuanik nutaamik pilersitsinissamut aningaasanik amerlasoorujussuarnik aningaasanut inatsisissani aggersuni immikkut atugassannngortitsinissaq pisariaqassaaq. Suli ilisimaneqanngilaq suliniut ima imminut akilersinnaatigissanersoq taamatut aningaasaliinermut matussusiisinnaalluni.

Nunap immikkoortuini periusissatut pilersaarummik, nunap immikkoortuisa ataasiakkaat immikkut piukkunnaataannik qulaajaasussamik aalajangersimasunillu kaammattuuteqarfiussamik suliaqarnissaq kissaatigineqartoq Naalakkersuisut siorna nalunaarutigaaq. Sulinermut tamatumunnga akisussaaneq Siulittaasup Naalakkersuisoqarfianut ukiaq manna nuunneqarpoq, tamatumalu kingorna periusissaq pillugu UPA 2011-mi nassuiaateqartoqarnissaa naatsorsutigineqarluni.

Namminersorlutik Oqartussat ingerlatseqatigiiffiutaat

Ingerlatseqatigiiffiit ilaat arlallit kisermaassisutut pissusilersorput, tamatumalu pitsaanerpaajunngitsumik ingerlatsisoqarsinnaanera kingunereratarsinnaavaa, taamaalillunilu ingerlatseqatigiiffiup piginnittunut iluanaarutinik tunniussisinnaanera killilerlugu. Tamanna ingerlatseqatigiiffiup innuttaasunik sullissineranut annertunerusumik equinngitsumik Royal Arctic Linemi (RAL) ukiumut katillugit 30 mio. kr.-inik naleqartumik sipaaruteqarnissamut pisariillisaanissamullu periarfissaqarneranik inuussutissarsiutigalugu siunnersuisartup avataaneersup ungasinngitsukkut qulaajaaneratigut naqissuserneqarsorinarpoq. Taamaaliornikkut RAL-ip sullissineranut ukiumut 30 mio. kr.-inik inuiaqatigiittut akiliivallaartarsimasugut oqaatigissallugu ingasaassinerunngilaq. Imaalluarsinnaavoq pisortat aktiaateqarlutik ingerlatseqatigiiffiutaanni allani, soorlu Tele Greendimi aamma KNI-mi taamatut sipaaruteqartoqarsinnaallunilu pisariillisaasoqarsinnaasoq. Tamanna Naalakkersuisunit piaarnerpaamik qulaajarneqartariaqarpoq.

Aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiit Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartut annertuumik akiitsoqalersimapput. Piginneqataassummut sanilliullugu naatsorsuutit ukiuanni kingullermi akiitsut taakku 5 ½ mia. kr.-iupput. Royal Greenlandimut 2001-mi aamma 2009-mi

aningaasaliissuteqarnerit eqqarsaatigalugit ingerlatseqatigiiffiit akilersorsinnaangisaminnik akiitsulersunnginnissaasa Naalakkersuisunit sakkortuumik eqqumaffigineqarnissaa pisariaqarpoq.

Kiisalu aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinni pisortanit pigineqartuni tamani ataatsimeersuarnissami tullermi siulersuisut avataaneersumit naliliiffigineqartalernissaat atuutilerseqqullugu Naalakkersuisut siulersuisunut peqqussamaarnerat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit nuannaarutigineqarpoq. Taama iliuseqarnissaq siulersuisuni sulinerup immikkut ilisimasalinnit ingerlanneqarlunilu pitsanngorsarneqarnissaata ingerlaavartumik qulakkeerneqarnissaanut assut naapertuuttutut isigineqarpoq, taamaalilluni assersuutigalugu ingerlatseqatigiiffiup atortussanik annertunerusunik pisinermigut imaluunniit niuerutissanik isumaliutigilluarneqarsimanngitsunik aallartitsinermigut aningaasaqarnikkut qaangeruminaatsunik iliuseqarsinnaanera annikillisinneqarsinnaasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Ineqarnermut tunngasut aammalu sanaartornermut tunngasut

Ineqarnermut tunngasuni sanaartornermut ineqarnermullu maannamut anguniakkat ilaasa 2011-mi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi ingerlateqqinneqarnissaat siunniunneqarpoq. Innuttaasut periarfissallit inissianik pilersuineq ineqarnermilu aningaasartuutit eqqarsaatigalugit maannamit annertunerusumik akisussaaffeqalernissaat Naalakkersuisut taama anguniagaqarneranni pingaaruteqartut suli ilagaat. Taartissanilli minnerunngitsumik Nuummi inissialiornissap aallunneqarnerunissaa Naalakkersuisut ukioq manna toqqarpaat. Taartissanik inissialiortiternikkut inissiat nutarterniarneqarput amerliniarneqarlutillu.

Inissiaatit nutarneqarnissaannik suliniutit ataatsimut isigalugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit tapersorneqarput. Illuutinilli aserfallatsaaliinerup annertuumik salliutikkunnaarneqarneranik pilersaarutit kinguneqassappata tamanna attanneqarsinnaanngitsutut ataatsimiititaliamit isigineqarpoq. Taamaalillunilu inissiap ukiut arfineq pingasut qaangiuppata isaterneqarnissaa pissutigiinnarlugu assersuutigalugu inissiarsuarmik quleriimmik aserfallatsaaliineq taamaatinneqassappat attanneqarsinnaanngilaq. Tamatuma saniatigut nunarput tamakkerlugu pisortat illutaannik ingerlaavartumik aserfallatsaaliineq ingerlaannartariaqarpoq.

Angallannermut tunngasut

Ataasiinnarmik aallaaveqartumik angallasseriaatsimut atuuttumut, 1. januar 2006-imi aallarnerneqartumut sanilliullugu angallannermut tunngasuni allannguinnissaq anguniarneqanngilaq. Angallannermullu Ataatsimiititaliarsuarmik ataatsimut isiginninneq aallaavigalugu angallannermut aningaasaliissutissat pillugit siunnersuutinik saqqummiussisussatut naatsorsuutigineqartumik Naalakkersuisut pilersitsisimapput. Ataatsimiititaliarsuup suliaminik naammassinninnissaa sioqqullugu angallannermut atortulersuutinut annertunerusunut aningaasaliisoqarnissaa naatsorsuutigineqarsinnaagunangilaq.

Naggasiut

Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfimmi atorneqaratik uninngaannartussanngorlugit sillimmatitut aningaasaliussat sanaartugassatut pilersaarutinut aalajangersimasunut atugassiissutigineqarnissaat 2010-p naanerani qinnuteqaatigineqaqqittariaqanngimmat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut naggasiutigalugu eqqaasitsissutigissavaa. 2009-p naalernerani taama qinnuteqartoqarnerata uparuarnissaanut ataatsimiititaliaq pissutissaqarsimavoq 2010-llu naanerani taama uparuaneerup uteqqinnissaa kissaatiginagu. Tassunga atatillugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap 2010-mi

ataatsimiinnera kingulleq ulloq 15. december 2010-mi ingerlanneqassammat oqaatigineqassaaq. Taamaattumillu 2010-mi ullup tamatuma kingorna aningaasaliissuteqarnissamik qinnuteqaatinik allanik ataatsimiititaliap suliarinninnissaanut periarfissaqassanngilaq.

1.3.5 2011-mi aningaasanut inatsisissap inaarutaasup naammassineqarnissaa aammalu 2012-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik piareersaanissaq.

Paasissutissat aalajangersimasut 2011-mi aningaasanut inatsisissami inaarutaasumi imaluunniit 2012-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi ilanngunneqarnissaat allanngortinneqarnissaalluunniit Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit taparserneqartoq isumaliutissiissummi piffinni arlalinni allassimavoq. Assersuutigalugu aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip ilusiliinikkut iluarsiiissuteqarfigineqarnissaata allannguutissatut siunnersuuteqarnikkut pinissaa pisariaqanngitsoq nalilerneqartillugu imaluunniit iluarsiinissaq kissaatigineqartoq paasissutissatigut tunngaviit amigaataanerat pissutigalugu pisinnaatinnagu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq taama qinnuiginnittarpoq.

Oqariartuutit taamaattut Naalakkersuisunit apeqqusiinertaqanngitsumik tusaatissatut tiguneqartarnissaat aningaasanullu inatsimmi iluarsiiissutissat kissaatigineqartutut pisarnissaat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit soorunami naatsorsuutigineqarpoq. Allannguutissatut kissaatigineqartoq naatsorsuutigineqaraluartutut pisinnaanngitsutut naapertuutinnngitsutulluunniit Naalakkersuisut isigippassuk Naalakkersuisut akissuteqaataanni tamanna ersarissumik oqaatigineqassasoq ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqarpoq. Naalakkersuisut nalunaaruteqanngippata tamanna ataatsimiititaliap oqariartuutaanik Naalakkersuisut pituttuisumik akuersinerattut Inatsisartunit, tassunga ilanngullugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit isigineqassaaq.

Aammattaaq 2012-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummut atatillugu naalakkersuisoqarfiit missingersuutinik piareersaaneranni Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap isumaliutissiissutaata tamatigut ilanngunneqartarnissaa ataatsimiititaliamit **kaammattuutigineqassaaq**, taamaalilluni aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi ilusiliinikkut amigaatit ersarissut ukiumit ukiumut ataatsimiititaliamit uparuarneqartariaarullugit. Tassunga atatillugu aningaasanut inatsisip suliarineqarnerani ataqatigiissaarisooqartarnissaa, taamaalillunilu taaguutit oqariartaatsillu assigiissaakkat siunnersuummi sapinngisamik atorneqartarnissaat kissaatigineqarmat ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq. Aningaasanut inatsisissatut siunnersuut ukioq mannameersoq – minnerunngitsumillu siunnersuutip kalaallisoortaa - ilusiliinikkut kukkunernik amigaatinillu arlalinnik imaqarmat aningaasanut inatsisissaq aappaagumeersussa qatarnissaaq tamanut saqqummiunneqannginnermini nalinginnaasumik kukkunersiorneqartariaqartoq erseqqissaatigissallugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq pissutissaqarsorivoq.

Naalakkersuisoqarfiit akornanni ataqatigiissaarinerup **akuerineqarsinnaanngilluinnartumik** amigaateqarneranik aningaasanut inatsisissamik ukioq manna suliarinninnerup sunerneqarsimanerata naggasiullugu tikkuarnissaanut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq pissutissaqarsorivoq.³ Taamatut ataqatigiissaarisooqarsimanninnera Pilersuiffiup atorunnaarsinneqarneratigut sipaarutissatut naatsorsuutigineqartut pillugit Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap apeqqutaanut Naalakkersuisut akissutaatigut ilaatigut ersersinneqarpoq. Apeqqummut tassunga akissut Aningaasaqarnermut Naalakkersuisumik atsiuqaq

³ Ajornartorsiut imaannaanngitsoq taassuma assinga Kukkunersuiinnermut Ataatsimiititaliamit aamma ajornartorsiutigineqartoq ataatsimiititaliap ilisimavaa.

Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit tiguneqarpoq, tamatumali kingorna ataatsimiititaliap Naalakkersuisumik apersuinerani taassuma Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamut nassuerutigaa akissutip imarisaanut ersarissumik kukkusutut isigisariaqartumut Naalakkersuisutut akisussaasinnaanani. Akissut kukkusoq Kultureqarnermut, Ilinniartitaaneranut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmi suliarineqarsimanerarneqarpoq, tamatumalu kingorna Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfimmit isornartoqarnersoq misissornagu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamut allakkanut ilanngunneqarsimalluni.

Naalakkersuisunut ilaasortat akisussaanagerat pillugu inatsimmi § 3 malillugu Naalakkersuisunut ilaasortaq kinaluunniit sulianut naalakkersuinikkut oqartussaaffigisaminut tunngasunik aalajangiinernut akisussaavoq. Tamatuma saniatigut Naalakkersuisunut ilaasortaq eqqunngitsumik paasinerluutaasinnaasumilluunniit Inatsisartunut, tassungalu ilanngullugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamut paasissutissiisimaguni § 6, imm. 2 malillugu akisussaatinneqarsinnaavoq.

Naalakkersuisunut ilaasortat akisussaanagerat pillugu inatsimmut taama innersuussinikkut Naalakkersuisunut ilaasortaq ataaseq arlallilluunniit inatsimmik unioqutitsisimasutut ataatsimiititaliamit oqaatiginiarneqanngillat. Ataatsimiititaliali minnerunngitsumik Aningaasaqarnermut Naalakkersuisumut ersarilluinnartumik erseqqissarumavaa paasissutissanik pineqartunik saqqummiisup Naalakkersuisoqarfimmit allaneersuunerata innersuussutiginnarneratigut paasissutissanut eqqunngitsunut paasinerlunneqarsinnaasunulluunniit Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamut ingerlateqqitaminut Naalakkersuisunut ilaasortaq naalakkersuinikkut aamma inatsisitigut akisussaatinneqanngitsoorsinnaanngimmat. Taamaattumillu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamut allakkat Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfimmit isornartussarsiorlugit misissorneqarlutillu pitsaassutsikkut qulakkeerinniffigineqartarnissaat pisariaqarluinnarpoq, taamaalilluni allakkatigut taakkunuunatigut Naalakkersuisut tamarmiusut politikiat kisimi ersersinneqartaqullugu.

Taamaattumik aningaasanut inatsisissamik suliarinnittarnermik Naalakkersuisut Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoq aqqutigalugu ataqatigiissaarisarnerat ingerlatsisarnerallu pitsanngorsaqullugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **kaammattuutigineqassaaq**, taamaalilluni paasissutissat ersarissumik kukkuneqartut paasinerlunneqarsinnaasulluunniit imaaliallaannaq nangaassutitaqanngitsumillu Inatsisartunut atugassanngorlugit nassiunneqaaqqunagit.

2. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap apeqquatai/oqaaseqaatai aalajangersimasut – suliassaqarfimmut agguataarlugit

Isumaliutissiisummi ilanngussat A aamma B, Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut allagaanik Naalakkersuisullu akissutaanik imaqartut, aallarniutigalugit innersuussutigineqassapput. Immikkoortuni tullerni atortussat taakku (ungaluusikkani) arlaleriarluni innersuussutigineqarput.

2.1. Suliassaqarfik 10-12 – Naalakkersuisut siulittaasuut

Konto pingarneq 10.02.06 Nunap Immikkoortuini Ineriartortitsinissamat Periusissaq

Aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip aappasaaneeraneqarnissaanut allannguutissatut siunnersuuteqarnikkut konto pingarneq una pilersinneqassasoq naatsorsuutigineqarpoq. Kontomik

pingaarnermik pilersitsineq ilaatigut Nunap Immikkoortuini Ineriartortitsinissamut Periusissap (NIIP) ineriartortinnerata Naalakkersuisut siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia aqutugalugu maanna ataqatigiissaarneqalerneranut takussutissaavoq. Tamanna siusinnerusumut sanilliullugu pitsanngoriaatitut ataatsimiititaliamit isigineqarpoq. Tamatuma kingorna sulineq tamakkiisumik malinnaaffigineqalersoq ataatsimiititaliap neriuutigaa, taamaalilluni periusissap sapinngisamik siuarsarneqarnissaanik Inatsisartut kissaateqarnerat malinneqarsinnaaqullugu. Periusissap itisilerneqarlunilu piviusuunerulersinneqartariaqarnera Naalakkersuisut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap apeqqaatanut 3.8-mut akissumminni akuersaarpaat.

Kiisalu periusissaq pillugu nassuiaatip UPA 2011-mi Inatsisartunit oqaluuserineqartussanngorlugu saqqummiunneqarnissaa naatsorsuutigineqartoq akissumminni Naalakkersuisut aamma paasissutissiissutigaa. Nassuiaat taanna ataatsimiititaliamit qilanaarineqarpoq, tamatumali peqatigisaanik ataatsimiititaliamit oqaatigiumaneqarluni suliassa qarfiup iluani kinguaattooqqinneq ataatsimiititaliamit akuersaarnartinneqanngilluinnarmat, tassa nassuiaat NIIP-ilu (aningaasaqarnikkut ingerlatsineq pillugu nassuiaat aammalu isumalioqatigiissitat marluusut nalunaarusiaat il.il. peqatigalugit) 2012-mi aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip siumut isigisup eqqortumillu takutitsisup suliarineqarnissaanut tunngaviit ilagimmatigit pingaarullit.

Nunap immikkoortuini ineriartortitsinissamut periusissami anguniakkat pillugit ilisimatitsissummik ataatsimiititaliaq tigusaqarpoq. Ilanngussaq J innersuussutigineqarpoq.

Konto pingaarneq 10.10.10 Naalakkersuisut

Kontomut pingaarnermut matumunnga oqaasertaliussamik, aningaasarsiaqartitaanermut inatsimmi tunngavissiissutigineqartunit qaffasinnerusumik Naalakkersuisunut ilaasortat ineqarnermut akiliuteqartinneqarsinnaanerannut Naalakkersuisunut piginnaatitsisumik, siorna aningaasanut inatsimmi ilanngussisoqarpoq. Aningaasarsiaqartitsinermut inatsimmik nutaamik UKA 10-mi akuersissutiginninnissaq naatsorsuutigineqarpoq, tamatumalu kingorna oqaasertaliussaq una pisariaqartinneqarunnaassasoq naatsorsuutigineqarluni. Tamanna naammagisimaarnarpoq. Taamatuttaaq inatsisip erseqqissarneqarnera naammagisimaarnarpoq, taamaalilluni paatsuiinerit assersuutigalugu aningaasarsiaqaatigaluni ilaasortaajunnaarsiaqartitsinermik kinguneqarsinnaasut siunissami pinissaat naatsorsuutigisariaarulluni.

Konto pingaarneq 10.12.10 Suliassanngortitsinernut aningaasartuutit

Puisi pillugu suliap eqqartuussivimmi suliarineqarnissaata suli ulluliivigineqarsimannginnera aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik siorna suliarinninnermut atatillugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamut ilisimatitsissutigineqarpoq. Tamanna inatsisunik nalinginnaasumik paasinnitarneq suliassanngortinneqartullu eqqarsaatigalugit ataatsimiititaliamit assut naammagineqanngilaq. Taamaalillunilu ataatsimiititaliap iluarisimaarlugu maanna paasivaa 2010-mi novemberip decemberillu ingerlaneranni suliaq kiisami ingerlanneqassasoq.

Suliami aningaasartuutitut 1,2 mio. kr.-iusussatut tagginneqartunut ilassutitut aningaasaliissuteqarnissamik Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq qinnuteqarfigineqassasoq Naalakkersuisut paasissutissiissutigaa. Aningaasartuutit taakku 2010-mi aningaasartuutigineqassapput, taamaalillutillu 2011-mi aningaasanut inatsimmut sunnuteqassanatik. Suliami aalajangiineq nunatta karsianut taarsiinermik kinguneqassamat eqqarsarnartoqarpoq, aalajangersimasumilli isertitaqarnissamut missingersuusiorsinnaanermut taamatut taarsiissutissat annertussusissat nalornarpallaartut isigineqartariaqarput. Tamannali aalajangiisuunngilaq, tassa suliamik eqqartuussivikkut ingerlatsinissami aallaqqaammulli

siunertaamat akisussaassutimik inissiinissaq anusinngorsaanisarluk. Taamaalillunilu aamma aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinni pisortanit pigineqartuni qullersatut siulersuisutullu sulinermik sumiginnaanerup aningaasaqarnikkut akissussaananermik nassataqarnera suliasannngortitsisut tungaanit immikkut erseqqissarusunneqarsimavoq. Aamma konto pingaarnerup 10.13.10-p, Iluanaarutitut, aktianik pigineqatigiiffinnit piginneqataassutitut tunisinernullu tunngasup ataani siulersuisunik naliliineq pillugu oqaatigineqartut innersuussutigineqartut.

Konto pingaarneq 10.13.10 Aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinnit iluanaarutit, iluanaarutinit tunniussinerit tunisinerillu

Aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinni Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartuni siulersuisunut atatillugu nalileeriaatsinik nalinginnaasunik atuutsitsileqqullugit Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaasimasunit assigiinngitsunit arlalinnit ukiuni arlalinni Naalakkersuisut qinnuigineqartarput. Taamaattumik aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinni siulersuisunik naliisarnermut nalinginnaasumik periutsimik atuutsitsilernissaq Naalakkersuisut maanna aalajangeraat ukioq manna ataatsimiititaliap tusaramiuk assut naammagisimaarppaa. Paasissutissiissutigineqartut malillugit ukiumoortumik ataatsimeersuarnernut atatillugu tamanna pisassaaq. Suliniut siulersuisuni sulinerup immikkut ilisimasalinnit ingerlanneqaleraluttuinnarnissaata siuarsaqqinneqarnissaanut naleqquttutut nalilerneqarpoq.

Naliliineq avataaneersumit – imaluunniit taanna suleqatigalugu – ingerlanneqartassasoq ataatsimiititaliap paasivaa, tamannalu naapertuulluurtutut isigineqartariaqarluni. Siulittaasup inissisimanerata, siulersuisut angusaat ataatsimut isigalugit, piginnaassutsit ilusii siulersuisullu suleqatigiissinnaassusiat naliinernut taamaattunut ilanngunneqarluarsinnaapput.

Suliniutip nutaap sapinngisamik annertunerpaamik siuarsarneqarnissaa siunertaralugu Inatsisartut Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliaat taassuminnga sukumiisumik malinnaaqqullugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **kaammattorneqassaaq**.

Ataatsimiititaliap apeqqutaanut 3.17b-mut akissut naapertorlugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap paasivaa aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiit Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartut annertuumik akiitsoqalersimasut. Piginneqataassummut sanilliullugu naatsorsuutit ukiuanni kingullermi akiitsut taakku 5 ½ mia. kr.-iupput. Aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiup akiitsoqarnera namminermi isornartoqanngilaq Royal Greenlandimulli 2001-mi aamma 2009-mi aningaasaliissuteqarnerit eqqarsaatigalugit ingerlatseqatigiiffiit akilersorsinnaanngisaminnik akiitsulersunnginnissaasa Naalakkersuisunit sakkortuumik eqqumaffigineqarnissaa pisariaqarpoq. Siulersuisuni sulinerup immikkut ilisimasalinnit ingerlanneqaleraluttuinnarnissaa, siulersuisut avataaneersunit pinngitsooratik naliliiffigineqartarnissaasa atuutilersinnerata nassatarisassaatur naatsorsuutigineqartoq, taamatut iliuseqarnissap siuarsarneqarlunilu qulakkeerneqarnissaanut naleqquttutut isigineqarpoq.

Konto pingaarneq 10.19.03 Northern Periphery programmumut Kalaallit Nunaata tapersiutai

NPP-p ataani Kalaallit Nunaat maannakkut suliniutini sisamani peqataasoq ataatsimiititaliap paasivaa:

”Clim-atic: Sisimiuni Ingeniørinut højskole aamma Arktisk Center for Teknologi 2007-mili silap pissusaanut naleqqussarluni aaqqiissutinik inerisaaneq pillugu suliniutimi peqataasimavoq, tamanna piviusunik aaqqiissutinik arlalinnik kinguneqarsimavoq, assersuutigalugu seqernup qinnngornerata kissarneranut atortorissaarut nutaaq. Peqataanerup affaa EU-mit nuussisoqarneratigut aningaasalersorneqarpoq.

Economuseums (ENE): Iluatsitsinermik oqaluttuaq Canadameersoq, nunarsuup avinngarusimasortaanut nuunneqartoq. Economuseum tassaavoq katersugaasiviup sannaviullu akuleriinneri. Tassani atorfeqartut eqqumiitsulionermi ileqqutoqqat attatiinnarpaat, peqatigisaanillu takornarissat allallu soqutiginnitut iseqquneqartarlutik.

Older for Older (O4O): Suliniutip siunertaraa utoqqaat utoqqarnik allanik paarsinermi ikiuinissaat, immikkoortumi tassani sunik periarfissaqarneranik misissuisoqarpoq. Kommuneqarfik Sermersuup kommuni tamakkerlugu misissuineq taanna inngerlappaa.

Roadex IV: suliut Roadex EU-mi suliniutit pitsaanerpaat ilaattut ilisimaneqarpoq, ilaatigullu ukiuni kingullerni aqqusernit annertusarnerinut atatillugu teknologiimik nuussinikkut Nordirlandimi aningaasat milliarderpassuit sipaarneqarsimallutik. Kalaallit Nunaata peqataanerani illoqarfiit akornanni aqqusinniornissamut aaqqiissutissanik nassaarniartoqarpoq, assersuutigalugu Kangerlussuaq aamma Sisimiut.”

Taamaalilluni suliassaqarfimmi ineriartorneq pitsaasutut isumaqarfiginarpoq. Ataatsimiititaliap apeqqutaanut 6.7-imut Naalakkersuisut akissutaat innersuussutigineqarpoq.

2.2. Suliassaqarfik 20-24 – Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoq

Suliassaqarfimmi tassani Naalakkersuisut akissutaannik misissuinerminut atatillugu Aningaasaqarnermut Naalakkersuisumik apersuinissamut ataatsimiititaliaq aggersaavoq. Ataatsimiititaliap Naalakkersuisumik apersuinissaanut aggeqqusissut aamma apersorneqarnissaminut Naalakkersuisup allakkiaa isumaliutissiissummut ilanngussaq C-tut ilanngunneqarput.

Nunatta karsiata aningaasaatai tigoriaannaat nunanullu allanut taarsigassarsiassat

Pilersaarutaasutut nunanut allanut taarsigassarsisoqassappat 2011-ip aamma 2012-ip aallartinneranni nunatta karsiata aningaasaatai tigoriaannaat pillugit erseqqinnerusumik paasissutisseeqqullugu Naalakkersuisunut ilaasortaq ataatsimiititaliamit qinnuigineqarpoq.

Naalakkersuisunut ilaasortaq ataatsimiititaliamit apersorneqarnermini ima paasissutissiivoq:

“Ulloq 30. september 2010-mi Nunap Karsiata aningaasaatai tigoriaannaat 715 mio. koruuninik amerlassuseqarput.

2011-p aallartinnerani aningaasat tigoriaannaat 674 mio. koruunit missaanniissapput. Pilersaarutigineqartut taarsigassarsisoqarpat aningaasat tigoriaannaat 250 mio. koruuninik amerleriassapput 924 mio. koruuninngorlutik.

2012-ip aallartinnerani aningaasat tigoriaannaat 612 mio. koruuninut missingersuusiorneqarput.

Naalakkersuisut pilersaarutigaat 2011-mi 2012-imilu nunanit allanit 600 mio. koruunit tikillugit suli allanik taarsigassarsiniarlutik Nunap Karsiani naammattunik aningaasanik tigoriaannaateqarnissaq qulakkeerniarlugu.

...

Missingersuusiorneqarsimavoq 2011-p aallartinnerani 825 mio. koruunit Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfimmut pituttorsimassasut. Taamaalilluni Nunap Karsia atorneqarsinnaasunik aningaasanik tigoriaannaateqassanngilaq. 2012-p aallartinnissaanut missingersuusiorneqarsimavoq 725 mio. koruunit Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfimmut pituttorsimassasut.”

Nunanut allanut taarsigassarsiat ukiuni 15-ini taarsersorneqassasut, taakkunanngalu ukiut siulliit tallimat akilersuiffiunnginnissaat naatsorsuutigineqartoq ilassutitut paasissutissiissutigineqarpoq. Ernialiussassat qanoq annertutiginissaat isumaqatigiinniutigineqarpoq.

Innuttaasut amerlassusiisa, katitigaanerisa ineriartornerisalu ingerlarnyata nassatarisaanik aningaasartuutit amerliartornerat ilutigalugu nunatta karsiata akiitsunik ernianillu akilersuisinnaanissaanik uppersarsinnaaneq nunanit allanit taarsigassarsinissami tunngaviutinneqartariaqarpoq. Tamanna minnerunngitsumik piffissap akilersuiffiunngitsup ukiunik tallimanik sivilissusillip qaangiunnerani atuutissaaq. Taamaaliorsinnaanissap periarfissaqarneranik erseqqinnerusumik naliliissummik taamaattumik Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq peqanngilaq. Ataatsimiititaliarli naliliivoq nunanit allanit taarsigassarsineq taakkulu atornissaat isumatusaartumik ingerlanneqartariaqartut, taamaaliornikkut Namminersorlutik Oqartussat taarsigassarsinneqarnissaminut tatiginassusiat sukkulluunniit apeqquserneqaqqunagu. Tamatumani pisariaqarpoq nunanit allanit taarsigassarsiat aningaasartuutitut ingerlaavartunut nutaanullu atorneqannginnissaat, akerlianilli ungasinnerusoq isigalugu pisortat aningaasaqarnerannut oqilisaataasinnaasunut soorlu erngup nukinganik nukissiorfiliornissamut aningaasalersuinnermut atorneqartariaqarlutik. Aammattaaq Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiutaanni aqunneqarsinnaanngitsunik nunattalu karsianit kingusinnerusukkut akilerneqartariaqalertussanik akiitsoqalinnginnissaq pisariaqarpoq.

Nunanit allanit aningaasanik taarsigassarsinissaq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 13, 28. oktober 1993-imeersoq aamma innersuussutigineqarpoq. Naalakkersuisut nunanit allanit katillugit 1.900 mio. kr.-inik taarsigassarsinissamut inatsisikkut piginnaatinneqarput.

Konto pingaarneq 20.05.20 Kommuninut ataatsimoortumik tapiissutit

Kommunini iluarsaaqqinneq 1. januar 2009-mi atuutilerpoq. Ataatsimoortitsineq allaffissornikkullu periutsinik nutaanik atuutsitsilerneq manna tikillugu kommuninut annertuumik suliakkersuutaasimasooq paasinarsivoq. Tamanna ilaatigut Kommuneqarfik Sermersuup 2009-mi naatsoorsuutai pillugit Deloittep kukkunersuinnerminit nalunaarusiaa aqutigalugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap paasivaa. Taamaallunilu kommuni kukkunersuinnermut nalunaarusiami assut isornartorsiorneqarpoq. Taanna ilanngussaq B-p ataanut ilanngunneqarpoq.

Ataatsimulli isigalugu kommuninik iluarsaaqqinneq pisariillisaanissanut piviusunngortissallugit suli pingaaruteqartunut piukkunnaateqartut suli isigineqarpoq. Tamatumani pineqarput allaffissornikkut aningaasartuutinik ikilisaanissamut aamma ingerlatsinermik pisariinnerusumik assigiiaarnerusumillu qulakkeerinninnissamut periarfissat.

Konto pingaarneq 20.05.44 EU-mik suleqatigiinnissamik isumaqatigiissummit isertitat

EU-mik suleqatigiinnissamik isumaqatigiissut 2013-ip naanerani atorunnaassaaq. Nutaamik isumaqatigiissuteqarnissaq isumaqatigiinniutigineqarpoq. Isumaqatigiissutaajumaartumit isertitassat maanna isumaqatigiissutaasutut annertussuseqarnissaat neriutugigitsik Naalakkersuisut oqaatigaat. Tamanna iluatsissanersoq suli nalunarpaq. Paasisat malillugit suleqatigiinnissamik isumaqatigiissutissaq nutaaq aammalu aalisarneq pillugu isumaqatigiissutissaq nutaaq ataatsikkut isumaqatigiinniutigineqarput. Aalisarneq pillugu isumaqatigiissummut tunngatillugu imaassinnaavoq tassanga isertitat 2013-ip kingorna ikileriassasut, tassa (nungukkiartuutaanngitsumik tunngaveqarluni) aalisagartassiissutit Kalaallit Nunaata EU-mut atugassiissutigisaasa annertussusiat aallaavigalugu EU akiliuteqartarmat.

Konto pingaarneq 50.01.17, Aalisarneq pillugu EU-mik isumaqatigiissummut tunngasoq, innersuussutigineqarpoq.

Konto pingaarneq 20.11.50 Ingerlatsineranut sillimmatit

Aningaasaliissutit ilaat ½ mio. kr.-it ajunaarnersuarmut atatillugu ikiuinissamut immikkut atugassanngortinneqarput. Taamatut immikkut atugassiineq oqaasertaliussamik, pinngortitami ajunaarnersuaqartillugu aningaasanik atugassiinissamik Naalakkersuisunut piginnaatitsisumik tapertalerneqarsinnaanersoq isumaliutigineqartariaqartoq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq, tassa taama pisoqartillugu pilertortumik iliuseqarnissaq pingaaruteqarlunnartutut isigineqartariaqarmat.

Konto pingaarneq 20.11.56 Misingersuutiniq iluarsineq

Kontop pingaarneq una pillugu Naalakkersuisunut apeqqutimini Namminersorlutik Oqartussat immikkoortuisa ilaanni pisortatut atorfiit malunnaatilimmik amerlasuut ikilisaqqullugit Naalakkersuisut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit kaammattorneqarput. Tamanna Naalakkersuisut akuersaarpaat, tamannalu tunngavigalugu pisortatut atorfiit aqqissugaanerannik misissueqqissaarneq aallartinneqarpoq. Suliap tamatuma erseqqinnerusumik tusagaqarfiginissaa ataatsimiititaliamit qilanaarineqarpoq, tamatumalu inerneru aningaasanut inatsisissatut aappaagu siunnersuutissami sulisorisanut takussutissiami toqqaannertumik takuneqarsinnaasariaqarput.

Akiligassat qarasaasiakkut suliarineqartalerneqisigut 2010 aallarnerfigalugu ukiumut 14 mio. kr.-inik sipaaruteqarnissamik naatsorsuutiginninneq ukioq kingulleq aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi allaffissornikkut sipaarutissanut ilaatinneqarpoq. Taama sipaaruteqarnissamik anguniagaq anguneqanngitsoq ataatsimiititaliap maanna paasivaa. IT-mik atuilernikkut allaffissornikkullu suleriaatsinik allannguinnikkut pisariillisaassutissatut sipaarutissatullu naatsorsuutigisat piviusorsiornerunissaat ersarissumik pisariaqartinneqartoq tassuunakkut ersersinneqarsorinarpoq. Allaffissornikkut sipaaruteqarnissamik siunissami isumaliutiginnittoqartillugu piviusorsiornerusarnissaq ataatsimiititaliamit kissaatiginartinneqarpoq.

Konto pingaarneq 20.11.72 Illoqarfiit nunaqarfiillu ilaanni immikkut ittumik suliniutissatut sillimmatit

Konto pingaarneq taanna 2011-mi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummut ilaatinneqanngilaq, tassa tassunga taarsiullugu aningaasat kontomut pingaarnermut 50.01.18-mut, Tunisassiorfinnik ingerlatsinissamik isumaqatigiisutitut tunngasumut, inissinneqarmata. Taamaaliluni ilaatigut suliniutinut siunissamut samminerusunut atornagit aningaasat tunisassiorfiit amigartooruteqarfiusut ingerlatiinnarneqarnissaannut atorniarnaqarput. Tamanna pakatsissutigigini Aningaasaarnermut Ataatsimiititaliap apeqqutimini oqaaseqaatiminilu oqaatigaa.

Konto pingaarneq 20.16.01 Naatsorsueqqissaartarfik

Nalunaarsuisarnermut inatsit

Inatsisartut 2010-mi upernaakkut ataatsimiinneranni akuersissutigineqarnissaa siunertaralugu inunnut ataasiakkaanut paasissutissat pillugit inatsisissatut missingiusiap ullutsinnut naleqquttup tusarniaassutiginnissaa Nunami Nammineru Pissutsinut, Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfiup naatsorsuutigigaa Naalakkersuisut siorna aningaasanut inatsimmik suliarinninnermut atatillugu paasissutissiissutigaa. Suna pissutiginerlugu tamanna pinngilaq. Inunnut ataasiakkaanut paasissutissat pillugit inatsimmik nutaamik piaartumik saqqummiussisoqarnissaa naatsorsuutigineqanngitsoq Aningaasaqarnermut Naalakkersuisup ukioq

manna paasissutissiissutigaa. Tamanna Inatsisit Atortinneqarnerannut Ataatsimiititaliamit malitseqartinneqassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Suliffeqarneq pillugu kisitsisitigut paasissutissat

Aningaasanut inatsisissatut ukioq kingulleq siunnersuutip aappassaaneernejarnissaanut isumaliutissiissummini Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq ilaatigut ima allappoq:

*” Qaleralinniat 50 pct.-iisa missingi ukiumut 50.000 kr.-it inorlugit isertitaqartut, taakkulu ilarpassui ullormit ullormut sulisartuusut ataatsimiititaliaq ilisimatinneqarpoq. Tamanna tunngavigalugu suliffeqarneq pillugu kisitsisitigut paasissutissat minnerunngitsumillu suliffeqanngitsut aammalu suliffeqanngitsutut nalunaarsorneqarsimannngitsut pillugit kisitsisit pitsaanagerusut pisariaqartinneqartut ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Tassunga atatillugu pisortat nalunaarsuiffii ataatsimoortinneqassasut, taamaalillunilu siusinaartumik pensionisiaqaatigaluni aalisarsinnaanermut akuersissummik pigisaqartoqarnerisooq nakkutigineqarsinnaasoq Naalakkersuisut paasissutissiissutigaa (apeqqut 3.1-imi suliffissaaleqisunut tunngasumi). Tamatumani maleruagassat annertunerusumik piaaraluniluunniit unioqqutinneqartartut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit ilimagineqanngilaq, taamaattumillu taamaanneraanerit tusatsiakkallu eqqunngitsuusut paasinarsinneqarnissaat siunertaralugu taamatut ataatsimoortitsinissaq piaartumik pissasoq ataatsimiititaliamit kaammattuutigineqassaaq. Taamatut ataatsimoortitsinermut (ataatsimoortitsinerugallarnerusinnaasoq) inerniliinerup kingusinnerpaamik 2010-mi kvartalip siullup ingerlanerani tigunissaa ataatsimiititaliamit inussiarnersumik **qinnutigineqassaaq.**”*

Naak arlaleriarluni apeqquteqartoqaraluartoq suliame Naalakkersuisut takussaasumik iliuuseqarsimannngillat. Aningaasaqarnermullu Naalakkersuisup kingullermik paasissutissiissutigaa suliassaq tamanna suliareqqullugu Naatsorsueqqissaartarfik qinnuigineqassasoq. Suliassaq tamanna aallarteqqullugu Naalakkersuisut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **kaammattorneqarput**, taamaalilluni taama ataatsimoortitsinermut inerniliussat kingusinnerpaamik 1. marts 2011-mi ataatsimiititaliamit tiguneqarsinnaaqqullugit.

Sulisoqarniarneq

Sulisut piginnaaneqarluartut amigaataanerit Naatsorsueqqissaartarfiup sulineranut annertuumik akimmisaarutaasoq paasissutissiissutigineqarpoq. Tamanna ilaatigut tunisassiat tunngavigalugit nuna tamakkerlugu naatsorsuutit sularineqarnerinut kinguarsaataasimavoq, soorluttaaq suliassaqarfiit arlallit, matumani pingaartumik ilaqutariinnermut aamma peqqissutsimut tunngasut, kisitsisitigut paasissutissiortoqannginneranit eqqornerlugaasut. Ajornartorsiutit taakku killilersimaarnissaat siunertaralugu Naalakkersuisut ilungersorlutik aaqqiissutissarsiuussasut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqarpoq. Tamanna pisariaqassappat avataaneersut peqataatinnerisigut, allanut suliakkiinikkut allatulluunniit iliornikkut ingerlanneqartariaqarpoq.

Konto pingarneq 20.30.01 Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik, allaffissorneq

Isumaqatigiissutit arlallit nutarternissaat isumaqatigiinniutigineqarnissaallu amigaataasoq paasissutissiissutigineqarpoq, tamannalu 2011-mi naatsorsuutigeriinngisanik aningaasartuuteqarnermik kinguneqarsinnaalluni. Immikkoortortat missingersuusiornermik ingerlataqartut akit akissarsiallu kingullermik iluarsisutaannut naapertuuttumik missingersuutini aningaasanik immikkoortitsisimassasut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit ersarissumik naatsorsuutigineqarpoq, taamaalilluni aningaasartuutit amerlissutaasut (ilaat) nutaamik isumaqatigiissuteqarnerup nassatarisinnaasai aningaasaliissutaareersut iluini akilerneqarsinnaaqqullugit.

Aammattaaq ASA aqutsisoqarfittut pissusissaatut pitsaasumik ingerlanersooq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap ilanngullugu Naalakkersuisunut apeqqutigaa. Taamaattoqarsorineqanngitsoq Naalakkersuisut ersarissumik paasissutissiissutigaa. Tamanna iliuuseqarfigineqartoq

oqaatigineqarpoq, tamannalu ukiut aggersut ingerlanerini immikkoortortap naammassisaqarsinnaanerulerneranik inernejassasoq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap isumalluarluni neriuutigaa.

Konto pingaarneq 20.30.10 Namminersorlutik Oqartussat Nuummi qitiusumik allaffeqarfii
 Namminersorlutik Oqartussat Nuummi allaffeqarfissarsuannik sanaartorneq pillugu ataatsimiititaliap arlalinnik apeqquteqarpoq. Sanaartorneq kinguaattooqqasoq 2012-illi qiteqqunnerani naammassineqartussatut naatsorsuutigineqartoq Naalakkersuisut paasissutissiipput. Allaffissuarmit qitiusumik allaffeqarfimmud sulluliortoqassaaq.

Naak aningaasartuutit taakkorpiaat killilersimaarneqarnissaannik allaffeqarfissuarmik atuilernerq kinguneqartussatut naatsorsuutigineqaraluartoq ukiuni missingersuusiorfiusuni allanit attartornermut aningaasartuutit annertuumik amerleriarnissaat isumakuluutigalugu ataatsimiititaliap maluginiarpaa. Taamaallutillu Namminersorlutik Oqartussat allaffeqarfissarsuup 2012-mi naammassineranit avataanit attartukkat arlallit 2014-mi atorunnaarnissaasa tungaannut "marloqiusamik ineqarnermut akiliuteqartassapput". Suliassami kisitsisit naapertorlugit aningaasartuutit 2010-mit ukiumut 10,7 mio. kr.-init 2014-mut 15,6 mio. kr.-inut amerleriassapput. Allaffeqarfissuup atulerneratigut ineqarnermut akiliutit ukiumut 700.000 kr.-inik sipaaruteqarfignersa saniatigut ulluinnarni aqutsinermut aserfallatsaaliinermullu sipaaruteqarnissaq Naalakkersuisunit oqaatigineqaaqaraluartoq eqqarsaatigigaanni tamanna naammaginangilaq. Taamaattumillu allaffeqarfissuup atulerneratigut pisariillisaanikkut iluanaarutissat sipaarutissallu neriorsuutigineqartut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi siunniunneqartumit sukkanerusumik ersersinneqarlutillu piviusunngortinneqarnissaat Naalakkersuisunit anguniarneqartariaqartoq ataatsimiititaliap isumaqarpoq.

Aningaasaliissuteqarnissamik suliassi 10-465-imi Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap aalajangiinera aamma innersuussuutigineqarpoq. Aalajangiineq ataatsimiititaliap nittartagaani uani pissarsiarineqarsinnaavoq: www.ina.gl/FU.

Suliassaqarfik 24 Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik

Sulisoqarniarneq

Sulisut piginnaaneqarluartut amigaataanerat Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup ukiuni kingullerni sulineranut annertuumik akimmisaarutaasimasooq paasineqarpoq. Tamatuma nassatarisaanik minnerunngitsumik nammineerluni nalunaarsuutinik naatsorsuutinillu pisariusunik akileraarusiiniarneq kukkunersiuinerlu sanngiillisinneqartarput, taamaallunilu nunatta karsia isertitassaagaluaminik annaasaqartarluni. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap paasivaa akileraartarnermik kukkunersuisup Danmarkimut sanilliullugu Kalaallit Nunaanni akissarsiarisartaga annikinneralaarsuusooq, sulisullu taakkorpiaat nalinginnaasumik Danmarkimit sulisussarsiariniarneqartarput. Pissutsilli arlallit allat aamma pingaaruteqartutut isigineqarput. Ilaatigut danskit akileraaruseriffiini sulisut Kalaallit Nunaannut qinnuteqarnissartik ukiuni makkunani tunuarsimaarfigaat, tassa danskit akileraaruseriffiini annertuumik sipaarniarartoqarnera pissutigalugu Kalaallit Nunaanneereernermini imaaliillaannaq sulileqqissinnaanissartik naatsorsuutigisinnaannginnamikku.

Ataatsimiititaliamit apersorneqarnermini Naalakkersuisunit ilaasortap paasissutissiissutigaa Kalaallit Nunaanni akileraartarnermut siunnersorti qaammammud nalinginnaasumik 30.000-33.000 kr.-it akornanni isertitaqartartoq. Danmarkimi akileraartarnermik kukkunersuisooq qaammammud

nalinginnaasumik 35.000 aamma 40.000 akornanni isertitaqartarpoq. Tamatuma saniatigut ajornartorsiutip ilaa nunatsinni isumaqatigiissuteqartarnermik aaqquissuussinerup "qeratavallaarneranik" pissuteqarnerarpoq.

Ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut ilaasortamik apersuinerata kingorna paasissutissat nassiuuneqartut naapertorlugit Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmi immikkut siunnersortit 3-4-t missaat amigaataapput, tamatumalu saniatigut suliassat maanna Ålborgimi sulisunit isumagineqartartut Kalaallit Nunaannut nuunneqarnissaat kissaatigineqassappat immikkut siunnersortit/akileraartarnermik kukkunersuisut 6-7-it atorfissaqartinneqassallutik. Qitiusumilli allaffeqarfimmi nalinginnaasumik sipaaruteqarneq eqqarsaatigalugu sulisut taakku amerlagisassaannigitsut atorfeqarneranni atugassarititaasunik pitsanngorsaanaasat naatsorsuutigineqanngitsut Naalakkersuisut paasissutissiissutigaat. Taamatut tunngavilersuuteqarneq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit apeqquserneqarpoq. Pisortat isumaqatigiinniartarneranni sulisunut aalajangersimasunut akissarsiat qaffannerisa allanut tuniluutinnnginnissaasa Naalakkersuisunit qulakkeerneqartariaqarnera ataatsimiititaliap soorunami paasilluarsinnaava. Illuatungaatigulli aamma qulakkeerneqartariaqarpoq akileraartarnermi suliassat pisoqalinnginneranni sularineqarnissaannut piginnaaneqarluartunik sulisussaqqannginneq pissutigalugu nunatta karsiata akileraarutitigut isertitassaagaluuminik annaasaqqannginnissaa. Pissutsit taamaatsillugit akileraartarnermut tunngasuni sulisut immikkut illuinnartunik piginnaanillit akissarsiaannik atorfeqarnerannilu atugassarititaasunik pitsanngorsaanerup nassatarisaanik aningaasartuutissat kisiisa isiginiarnissaat uungaannaq isigineruallaassaaq.

Innuttaasut pisortanut akiitsui

Innuttaasut pisortanut akiitsui pillugit takussutissiaq matuma kingulianiittoq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap tiguaa, tak. ataatsimiititaliap apeqqutaanut 3.14-mut akissut ilanngussaq B-p ataaniittoq.

Akiitsut suuneri	August 2009		September 2010	
	Suliat qassiuneri	Akiitsut annertussusiat	Suliat qassiuneri	Akiitsut annertussusiat
	amerlassusaat	1.000 Kr.	amerlassusaat	1.000 Kr.
Meeqqanut akiliutit	59.202	218.090	63.742	252.112
Akileraarutissaasut sinneri	18.987	130.560	14.505	143.958
ESU	121	71.301	127	75.005
Akileraarutit A-t	1.494	208.082	1.346	193.775
Ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaat	50	2.433	46	2.275
Ineqarnermut akiliut	15.270	69.856	11.942	59.783
Akileraarutit erniaat	31.896	34.285	26.361	32.015
Kommunini akiitsut assigiinngitsut	10.861	33.556	17.991	51.098
Ikorsiinerit utertitinneqartussaait aasut	6.754	21.874	7.033	25.100
Ilinniagaqarnermi taarsigassarsiat	922	12.482	853	12.146

Ulluuunerani paaqqinnittarfiit	18.461	15.282	21.622	16.845
Eqqaavilerineq	54.932	12.590	72.426	15.662
Kommunini inuussutissarsiunut taarsigassarsiat	520	6.544	521	6.971
Namminersorlutik Oqartussani akiitsut assigiinngitsut	1.233	10.053	1.301	10.351
Boligstøttimut taarsigassarsiat	112	4.275	153	4.706
Nammineerluni illuliornermi taarsigassarsiat	639	7.887	608	7.212
Innaallagiaq/imeq	5.998	3.743	9.470	5.010
Meeqqanut inissitanut angajoqqaat akiliutaat	4.736	7.037	7.967	13.235
Nunani avannarlernit piumasagaatit	1.692	30.810	1.428	24.709
Akiitsut allat	10.323	8.206	7.618	2.190
Katillugit	244.203	908.946	267.060	954.158

Takuneqarsinnaasut suliat ukiup ataatsip ingerlanerani 244.000-init 267.000-inut amerleriarsimapput, tamannalu 10 procent inulaarlugu qaffiarneruvoq. Akiligassatigut kinguaattoorutit 909 mio. kr.-init 954 mio. kr.-inut amerleriarpur, tamannalu 5 procentimik qaffiarneruvoq. Taamaallunilu ataatsimut isigalugu pitsaanngitsup tungaanut ingerlasoqarpoq, naak Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup piffissami tassanerpiaq suliniuteqarnini annertusigaluarua.

Innuttaasut 14-it sinnerlugit ukiullit 1. januar 2010-mi 42.940-iunerat aallaavigalugu tamatuma naligaa innuttaasut 14-it sinnerlugit ukiullit tamarmik pisortanut oqartussaasunut tunngasumik akiligassatigut kinguaattoorutit pillugit agguaqatigiissillugu 6,22-inik suliassaateqarnerat. Aammalu innuttasut 14-it sinnerlugit ukiullit tamarmik agguaqatigiissillugu pisortanut 22.000 kr.-inik akiitsoqarnerat. Akiligassatigut kinguaattoorutit ilarpasuunut pissutaanerarneqarpoq innuttaasut amerlavallaat akiliisarnissaq eqqarsaatigalugu ileqqorluppallaarnerat. Taamaattumillu ajornartorsiummik tunngaviummik aaqqissutissaq tassaangilaq Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmi sulisunik amerlisaaneq imaluunniit allaffissornikkut allanngortiterineq. Akiliisarnissaq eqqarsaatigalugu ileqqorlunneq isummertariaatsimik allannguinikkut aaqqinneqartariaqarpoq.

Taamaallunilu akileerususseqqannginneq pissutiginnarlugu innuttaasut ataatsimut pilersoqatigiinnitsinnut taama annertutigisumik peqataangippata Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit akuersaarneqarsinnaanngilluinnarpoq. Innuttaasut *akiliisinnaassusillit* akileraarutissaraluaminnik akitsuunullu akiliutissaraluaminnik pisortat karsiinut peqquserluuteqarpata imaluunniit nunatta karsianit pitsaasumik atugassaqartitaallutik taarsigassarsiaminnut akilersuutissaminnik piaaralutik akilersuinngippata imaluunniit meeqqanut akilersuutininik eqqagassalerinermulluunniit akiligassanik piaaralutik akilersuinngippata, tamanna tillinnertut isigineqarsinnaavoq! Naalakkersuinermit suliaqartutut peqataasariaqarpugut kikkunut

tamanut paasitissallugu nunatta karsianut kommuninullu akiligassanik piaaraluni akiliinaveersaernerup assersuutigalugu kingunerisarmagu peqqinnissaqarfiup nukittuup attanneqarsinnaaneranut imaluunniit meeqqanut sumiginnakkanut iliuuseqarnissamut akissaqannginneq. Innuttaasut ilarpassuisa akiligassaminnik akiliinissamut ataqqinnittut imminuinnaq eqqarsaatigisunit taama piaaffigineqarnerannik akuerinninnginnitsinnik oqaatiginninnissaq inuiaqatigiinni innuttatut tamatta ataatsimoorluta pisussaaffiliuttariaqarparput.

Innuttaasut akiligassallit amerlanerit PBS aqutigalugu akiliuteqartarnermut ilanngutsinnerisigut pisortat sullississutaannut piffissaq eqqorlugu akiliuteqarneq Qaasuitsup Kommuniata annertunerulersissimagaa ataatsimiititaliap ilisimavaa. Taamaattumillu PBS-imut pinngitsoorani ilannguttussaaneq pillugu inatsisissatut siunnersuummik UPA 11-mi kiisami saqqummiussisoqassasoq Naalakkersuisunit oqaatigineqarmat ataatsimiititaliamit iluarisimaarneqarpoq. PBS-imut pinngitsoorani ilannguttussaataalerneq assersuutigalugu eqqagassalerinnermut tunngasuni akiligassatigut kinguuaattoorutit annikitsut amerlassusiisa ikilisarneqarnissaannut naleqquppoq, taamaalillunilu innuttaasut akiligassatigut kinguuaattoorutaasa annikitsut ataatsimut annertoorejussuanngorsinnaanerannik aarleqquteqarsinnaaneq annikillisinneqarluni. Tassunga iluatsillugu NEM-konto pillugu inatsisip atortuulersinneqarsinnaanera Naalakkersuisunit ilanngullugu isumaliutigineqassasoq ataatsimiititaliamit neriuutigineqarpoq, tassa taamaaliornikkut pisortat karsii aningaasanik ingerlatsiviusut ikilineqarsinnaammata, taamaalillunilu pisortat allaffissornermut aningaasartuutaat – innuttaasunut aningaasatigut ajoqusiinngitsumik - ikilineqarsinnaallutik.

Taarsigassarsiallit akiitsuminnik ikilisaasinnaanngitsut akilersuisinnaanngitsulluunniit annikinnerusumik taarsiissuteqartinnerisigut taarsigassarsianik tamakkiisumik akiliisimasutut uppernarsaammik tunineqarnissamik neqerooruteqarfigineqarsinnaanerat isumaliutigineqarsinnaasoq BSU-mut tunngasuni akiligassatigut kinguuaattoorutitut tunngatillugu Naalakkersuisut immikkut paasissutissiissutigaa. Tamatumani inatsimmik allannguinnissaq pisariaqassaaq paasissutissallu ataatsimiititaliap Naalakkersuisumik apersuinerani tiguneqartut tunngavigalugit taamatut aaqjissuussinissaq Akileraararnermut Aqutsisoqarfimmi nukissanik annertunerusumik atuiffigissallugu naleqqutinngilaq, tassa inuit BSU-mut taarsigassarsiallit amerlasuutigut allanut aamma akiligassaminnik kinguuaattooruteqartarmata.

Akiligassatigut kinguuaattoorutit amerliartuinnannginnissaannut kaammattuutinik naleqquttunik Akileraartarneq Atugarissaarnissarlu pillugit Isumalioqatigiissitap saqqummiussinissaa naatsorsuutigineqartariaqarpoq.

Konto pingarneq 24.11.10 Nioqqutissanik eqqussuinnermi akitsuutit

Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap apequtaanut 7.14-mut Naalakkersuisut akissutaat isuliutissiissummut ilanngussaq B-tut ilanngunneqartoq naapertorlugu imeruusaatit energidrikinik taaneqartartut imigassamik kulisyremillu akoqanngitsut eqqunneqarneranni akitsuusiisoqarneq ajorpoq. Imeruusaatinik kulisyremik akulinnik eqqussuinnermut akitsuut maanna atuuttoq aallaavigalugu energidrikit akitsuusigaanissaat qanoq annertutigisumik iluanaarutaasinnaanersoq pillugu missingiinnermik Naalakkersuisunut ilaasortaq saqqummiusseqqullugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit qinnuigineqarpoq. Ataatsimiititaliamit apersorneqarnermini Naalakkersuisunut ilaasortap paasissutissiissutigaa mianersortumik missingiigallarneq naapertorlugu ukiumut iluanaarutissat 5 mio. kr.-inut taggineqartut.

Iluanaarutissat innuttaasullu peqqissuunissaat pissutigalugit taamatut akitsuusiinissaq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit assut pilerinartutut isigineqarpoq. UPA 11-mi imaluunniit UKA 11-mi siunnersuusiorsinnaaneq siunertaralugu taamatut akitsuusiisinnaanermut periarfissat misissoqqeqqullugit Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit **kaammattorneqarput**.

Konto pingaarneq 24.11.12 Raajanut akitsuutit

Raajanut akitsuusigaasussaataasunut tunisinermi agguaqatigiissillugu kilomut akigitinneqartoq kvartalimi kingullermi qanoq annertutiginersoq paasissutissiisutigeqqullugu Naalakkersuisut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit qinnuigineqarput. Paasissutissat uku Naalakkersuisunit nassionneqarput:

”Tuniniaanermi agguaqatigiissitsilluni akit 2009-mi ima annertussuseqarput:

Kvartali siulleg 2009 – 16,19 kr./kg

Kvartalit aappaat 2009 – 16,02 kr./kg

Kvartalit pingajuat 2009 – 15,36 kr./kg

Kvartalit sisamaat 2009 – 14,14 kr./kg”

Takuneqarsinnaasutut raajat akii appariartorsimapput. Taamaattumillu isertitassatut missingikkat 2010-mi aningaasanut inatsimmi 36 mio. kr.-init 2011-mi aningaasanut inatsimmi 20 mio. kr.-inut ikileriartinneqarsimanerat piviusorsiorutut oqaatigineqarsinnaavoq.

Konto pingaarneq 24.11.23 Aalisakkanut isumalluutininik pissarsianik akitsuut

Kontop pingaarneq taanna 2011-mi aningaasanut inatsissatut siunnersuummi ilanngunneqarsimanngilaq.

Konto pingaarneq 24.13.50 Akileraartarnermi akitsuusiisarnermilu isertitaqarnerulernissamut sillimmatit

Ilaatigut akitsuusiussassatut nutaatut Naalakkersuisut UKA 10-mi siunnersuutigisaannit isertitassat kontomi pingaarnermi matumani missingersuutigineqarput.

Akitsuutissat taakku nutaat aningaasat naleerukkiartornerannut sunniutissaat pillugit paasissutissat Naalakkersuisumik apersuinermini ataatsimiititaliap tiguai. Ataatsimiititaliap Naalakkersuisumik apersuinerani Naalakkersuisup oqaasiisa allattorsimaffiat ilanngussaq C-p ataani ilanngunneqartoq innersuussutigineqarpoq.

Ikummatissamut akitsuutip literimut 25 ørinik akitsornera atuisartut akiliutigisartagaasa 0,20 %-imik qaffiarnerannik kinguneqassasoq Naatsorsueqqissaartarfimmit tagginneqarpoq.

Motorinut akileraarutip qaffaatissaatut siunnersuutigineqartoq atuisartut akiliutigisartagaasa 0,15 %-imik qaffiarnerannik kinguneqassasoq Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmit tagginneqarpoq.

Akitsuutip akileraarutillu ataatsimut atuisartut akiliutigisartagaannut sunniutissaat tamakkiisoq taamaalilluni 0,35 %-iusussatut tagginneqarsinnaavoq. Akitsuutit akileraarullu siunnersuutigineqartutut ingerlanneqassappata tamatuma nalgissavaa rødvin puiaasap 100 kr.-imik akillip 100,35 kr.-inut akitsornera.

2.3. Suliassaqarfik 30 – Isumaginninnermut Naalakkersuisoq

Ilaqutariinnermut tunngasut pillugit kisitsisitigut paasissutissat
2010-mi aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip aappassaaneerseqarnissaanut
isumaliutissiissummini Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq ima allappoq:

*"2007-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip aappassaaneerseqarnissaanut ataatsimiititaliaq
isumaliutissiissutaani Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq ima allappoq:*

*"Taamaattumillu ilaqutariinnermut tunngasuni tamani kisitsisitigut paasissutissanik pissarsisinnaa-nissamut
tunngavissap pisariaqartup Naalakkersuisunit qulakkeerseqarnissaa ataatsimiititaliamit aammaarluni sakkortuumik
kaammattuutigineqassaaq. Sulinerup tamatuma annertuumik siuariarfiusimanerata inernerinut uppernarsaatit 2008-mi
aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik saqqummiussinermut atatillugu Naalakkersuisunit kingusinnerpaamik
saqqummiunneqarnissaaq ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqarpoq."*

Ilaqutariinnermut Naalakkersuisoqarfiup kisitsisinik paasissutissanik tunngaveqartumik ilisimasaasa
patajaallisaavigineqarnissaannik pisariaqartitsineq pillugu ukiuni arlalinni
kaammattuutigisartakkani aningaasanut inatsisissatut siorna siunnersuummut atatillugu
Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq uteqqinngilaa, tassa kaammattuteqarnissaaq
pisariaqartinneqarunnaartoq ataatsimiititaliaq isumaqarmat. Taamaattumillu paasissutissat
pisariaqartut Naatsorsueqqissaartarfimmit pissarsiarineqarnissaasa ajornarsimanera pissutigalugu
suliassaqaqarfiup 30-ip ataani suliassanut kisitsisit arlalissuit pillugit nassuiaateeqqaani kisitsisit 2011-
mut naleqqussarneqarsimanngitsut allassimasoq paasillugu ataatsimiititaliaq ugguraa.
Nangaassuteqarluni tamanna ataatsimiititaliaq tusaatissatut tiguaa, oqaatigissalluguli
ilaqutariinnermut tunngasuni suliassami kisitsisit nutarterneqarsimanngitsut ilaat
Naalakkersuisoqarfiup nammineq *suliarisinnaasariaqaralarai*. Tamatumani assersuutigalugu
pineqarpoq meeqqanut tapiissutinik pissarsisartut amerlassusiat, aningaasartuummi taanna nunatta
karsianit akilerneqartarpoq.

Tamatuma saniatigut kisitsisitigut paasissutissanik tunngaveqartumik ilisimasaniq peqannginneq
suliassaqaqarfimmi missingersuusiortarnerup naammattumik patajaassuseqarneranik
isumaliutiginninnissamut ataatsimiititaliaq soorunami tunngavissippaa. Siusinaartumik
pensionisiallit amerlassusiat pillugu ilisimasat aalajangersimasut pigineqanngippata
aningaasartuutissat eqqortut missingersuusiornissaaq ajornakusoorsimassaaq. Ilisimasassatigut
tunngaviit nalorninarnerat minnerunngitsumik aningaasaliissutissat inatsisitigut pisussaaffigisat
eqqarsaatigalugit minnaarluni missingersuusiortoqarneranik kinguneqassanngitsut
ataatsimiititaliaq neriuutigaa.

Aappassaaneerinissamut allannguutissatut siunnersuutinik saqqummiussinermut atatillugu
suliassaqaqarfimmut 30-mut suliassami kisitsisit iluarsineqassasut Naalakkersuisut
paasissutissiissutigaat (apeqqut 8.1). Tassunga atatillugu isumaliutissiissummi matumani
allannguutissatut siunnersuut pillugu immikkoortoq innersuussutigineqarpoq.

Konto pingarneq 30.01.01 Isumaginninnermut Naalakkersuisoqarfik, allaffissorneq

Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq Naalakkersuisunut ima allappoq (Apeqqut 8.2):

*"Danskit inatsisaat nr. 580 1978-imeersoq namminersorneq pillugu inatsisikkut atorunnaarsinneqartoq
aningaasaliissutinut maleruagassatigut tunngavittut innersuunneqarpoq, tamannalu kanngunartutut
oqaatigisariaqarpoq. Allaallumi kontomut pingarnermut 30.01.12-mut missingersuutinut ilanngussami allassimavoq
inatsit taaneqartoq 21. juni 2009-mi atorunnaartoq!"*

Maannalu allannguutissatut siunnersuummik Naalakkersuisut saqqummiussippat, taamaalillunilu
kukkuneq paasineqartoq iluarsineqarsinnaanngorpoq.

Konto pingaarneq 30.01.03 Isumaginninneq pillugu pikkorissartitseqqinnerit ilinniartitseqqinnerillu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq Naalakkersuisunut ima allappoq (Apeqqut 8.3):

"Aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi missingersuutinut ilanngussap kalaallisoortani 2011-mi taamatullu ukuni missingersuusiorfinni aningaasaliissutissatut siunnersuutigineqartut danskisoortaanut sanillullugu allaanerupput, tamannalu tatiginninnermik pilersitsinngitsutut kanngunartutullu oqaatigineqartariaqarpoq! Kukkuneq taamaattoq qanoq ililluni maluginngitsoorneqarsinnaava? Aammalu suliassami kisitsisit kalaallisoortaat danskisoortaallu assigiinngissuteqarput!... Ataatsimut isigalugu missingersuutinut ilanngussami tassani kukkunerit amerlassusiat naammaginangitsutut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit isigineqarpoq, taamaattumillu missingersuutinut ilanngussaq nutaaq eqqortumik takutiisisoq ataatsimiititaliamit qinnutigineqarpoq, soorluttaq ersarilluinnartumik kukkunerit allallu kukkunerusinnaasut iluarsineqarnissaat siunertaralugu allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussisoqarnissaa ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqartoq."

Suliassamit kisitsisit aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip danskisoortaaniiittut eqqortuusut Naalakkersuisut paasissutissiissutigaat. Allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussinissaq neriorsuutigineqarpoq.

Konto pingaarneq 30.10.37 Nuna tamakkerlugu meeqqanut inuusuttunullu angerlarsimaffiit

Ulloq unnuarlu angerlarsimaffinnik nakkutilliineq aammalu iliuusissatut pilersaarutiniq suliaraqarnerup killiffia Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit erseqqinnerusumik apeqqutigineqarpoq. Ataatsimiititaliap apeqqutaanut 8.4-mut akissut ilanngussaq B-p ataaniittoq innersuussutigineqarpoq.

Immikkulli oqaatigineqassaaq suliassaqaarfimmi iliuusissatut pilersaarutit amigartutut Naalakkersuisoqarfimmit nalinginnaasumik nalilerneqarmata. Aatsaallu iliuusissatut pilersaarut pigineqaleraangat meeqqat utaqquisut qitiusumik allattorsimaffiannut ilanngunneqartartut aamma paasissutissiissutigineqarpoq. Ataatsimiititaliap naatsorsuutigaa tamanna ima paasineqassanngitsoq; meeqqanik atornerlugaasimasunik imaluunniit tassanngaannartumik sumiginnagaasimasunik tassanngaannartumik arsaarinnittoqassatillugu kommuniq oqaluuserinninnissaa iliuusissatullu pilersaarutiniq sularinninnissaa utaqqeqqaarneqartartoq. Suliassaqaarfimmi tassani Ilaqutariinnermut Ataatsimiititaliaq malinnaasooq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap naatsorsuutigaa.

Konto pingaarneq 30.10.45 Meeqqat inuusuttullu immikkut ittumik suliniuteqarfigineqarnerat

Kinaassutsimik taasinani sianertunik siunnersuisarfik piffissami juni 2009-mit august 2010-mut 68-iniit saaffigineqarsimasooq Naalakkersuisut paasissutissiissutigaat. Tamatuma akunnaallillugu naligaa sapaatip akunneranut ataasiarluni saaffiginnittoqartarnera.

Konto pingaarneq 30.12.08 Utoqqalinermi pensionisiat

Utoqqalinermi pensionisianik, siusinaartumik pensionisianik il.il. aqutsinermut tunniussisarnermullu akisussaaffiup tamakkiisup kommuninut nuunneqarsinnaanera isumaliutigineqarsinnaanersoq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut apeqqutigaa. Taamatut nuussineq pitsaaquteqarsinnaavoq, suliassaqaarfimmimi marloqiusamik allaffissortoqartarmat, tassami kommunit inummut tapiissutiniq tunniussisarnermik aqutugalugu siusinaartumik aamma utoqqalinermi pensionisiallit pisartagassaannik aamma naatsorsuisarmata. Naalakkersuisulli akipput suliassaqaarfik taanna pillugu massakut pilersaaruteqartoqanngitsoq. Ataatsimiititaliamilli neriuutigineqarpoq taamatut nuussineq allaffissornikkut sipaaruteqarfusinnaanersoq Akileraartarneq Atugarissaarnissarlu pillugit Isumalioqatigiissitanit erseqqinnerusumik misissuiffigineqassasoq.

Konto pingarneq 30.12.09 Siusinaartumik pensionisiat

Akilerartarneq Atugarissaarnissarlu pillugit Isumalioqatigiissitat februar 2011-mi nalunaaruteqarnissaat maanna utaqqineqarpoq. Tamatuma kingorna siusinaartumik pensionisiallit tamakkiisumik ilaannakuusumilluunniit sulisinnaassusillit sulilerseqqinnissaat siunertaralugu siusinaartumik pensionisiat pillugit inatsitigut iluarsaaqqinnissamut siunnersuummik saqqummiussisoqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq. (Apequt 8.7)

Tamanna Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit isumallularfigineqarpoq, tassami siusinaartumik pensionisianut aningaasartuutit nammannissaat nunatta karsianut oqimassigaluttuinnarmat. Tamatuma saniatigut tamanit ilisimaneqarpoq siusinnerusukkut kommuniusimasut aaqqissuussineq iluanaarniutigisimagaat, tassa tamatuma kommuninut aningaasaqarnikkut pissarsiviusinnaanera, taamaalillutillu suliffissaaleqisunut ikiorsiissutinik sipaaruteqarsinnaanerat pissutigalugu suliffissaaleqisut siusinaartumik pensionisiaqalernissamut pisuni arlalinni kajumissaarneqartarsimammata. Taamaalillunilu siusinaartumik pensionisiallit akornanni suliffeqalernissamik kissaateqarlutillu (tamakkiisuunngikkaluam) piginnaalilinnik peqassasoq naatsorsuutigineqartariaqarpoq, taakkulu inuttut eqqarsaatigalugit aammalu pisortat aningaasaqarnerat eqqarsaatigalugu periarfissinneqarqittariaqarput.

2.4. Suliassaqarfik 34 Peqqissutsimut NaalakkersuisoqPeqqinnissaqarfiup ataatsimut isigalugu aningaasaqarnikkut inissisimanagera

20 mio. kr.-inik, aningaasaliissutit 1.174 mio. kr.-iusut 2 procentimik atuinikinneruffiunerannik naleqartumik atuinikinnerussuteqarluni Peqqinnissaqarfiup naatsorsuutit ukiuat 2009 qaangerpaa. Tamanna ilaatigut utaqqisut immikkut ittumik ikilisarneqarnissaannut ukiup ingerlanerani ilassutit aningaasaliissutit aqutugalugit suliassaqarfimmumut 47,4 mio. kr.-inik aningaasaleeqqittoqarnera aallaavigalugu isigineqassaaq.

Peqqinnissaqarfik pillugu tamakkiisumik misissueqqissaarneq Deloittemit april 2010-mi saqqummiunneqarpoq. Nalunaarummit eqikkakkami Peqqinnissaqarfiup aningaasaqarnera pillugu ilaatigut ima allassimasoqarpoq:

"Aningaasaqarnerup annertussusaanut sanilliullugu Kalaallit Nunaanni peqqinnissaqarfimmumut aningaasartuutit nunanut allanut sanilliullugu annikitsuupput, peqqinnissaqarfimmullu aningaasartuutit annertusiarturnerat kigaalluni. 1997-imit 2007-imum peqqinnissaqarfimmumut aningaasartuutit 25%-it missaannik qaffariaateqarput, tamannalu nunani OECD-mut ilaasuni qaffariaataasut affangajaannaavoq. Tassunga ilanngullugu maluginiarneqassaaq 2006-imi missingersuusiat aningaasartuutaarpiartullu imminnut naapertuulluarmata. Tamanna illuatungaagut missingersuusiornerup aningaasanillu aqutsinerup ataatsimut isigalugu ingerlalluarnernumt ersiutaavoq. Tamatumali illuatungaagut immikkoortut ilaanni pisariaqartitat pitsaassutsikkullu ajornartorsiutit tulliuttumi nassuiarneqartut maluginiarneqassapput. Pisariaqartitat naammassineqanngitsut katersorneqarsimanerat aningaasartuutit annikitsumik qaffariarsimanernumt illuatungiulluarsinnaavoq.

Ukiuni marluni - pingasuni kingullerni ineriartorneq ukiuni siuliini arfineq pingasut – qulini ineriartornermit allaanerungaatsiarpoq. Peqqinnissamut tunngasutigut aningaasartuutit annertusiarturnerat 2007-ip kingorna annertunerungaatsiarsimavoq, peqqinnissamullu aningaasartuutit pisortat ataatsimoortumik aningaasanik atuinernumt sanilliullugu annertuseriangaatsiarpoq. Ilangulluguttaaq missingersuutit annertuumik qaangerlugit aningaasanik atuisoqartarsimavoq – tassa aningaasanut inatsimmi aningaasaliissutaasunut sanilliullugu agguaqatigiisillugu 5 % missaannik annertussusilinnik."

Nangilluni allassimavoq:

”... annikippallaamik missingersuusiortarnek aamma/imaluunniit missingersuusiortarnerlunneq nassuiaatit ilagigunarpaat. Ingammik ukiuni kingullerni Dronning Ingridip Napparsimmavissuani nunanilu allani nakorsartittunut aningaasartuutissatut missingersuutini atuinerusarsimaneq malunnarpoq. Tamanna annikinaarlugit missingersuusiortarnermik aningaasanillu aqutsilluannginermik (taakkuluunniit arlariissillugit) patsiseqarsinnaavoq. Annikinaarlugit missingersuusiortarnermut akisussaaffik peqqinnissaqarfimmu taamaallaat tutsinneqarsinnaanngilaq, naalakkersuinikkulli tulleriiaarinernut kiisalu aningaasanut inatsimmik suliaqarnermi periusertineqartartunut atatillugu isiginiarneqartariaqarluni.”

Tamanna tunngavigalugu akinut akissarsianullu iluarsisut ilanngunnagu 2010-mi aningaasanut inatsimmut sanilliullugu 2011-mi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi peqqinnissaqarfimmu tamakkiisumik aningaasaliissutit qanoq amerlatiginerat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut apeqqutigaa. (Apeqqut 3.7). Tassunga Naalakkersuisut akippu akinut akissarsianullu iluarsisut ilanngunnagit peqqinnissaqarfimmu aningaasaliissutit tamarmiusut 2010-mi aningaasanut inatsimmit 2011-mi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummut 33,2 mio. kr.-inik amerlineqartu. Taamaalillunilu aningaasaliissutit qaffanneqarsimappu. Apeqqutaaginnarporli tamanna naammannersoq.

Tamatumalu saniatigut ataatsimiititaliap taamaalilluni apeqqutigaa Naalakkersuisut aningaasaliissutinik qaffaernerisigut ukiumut naatsorsuiffimmu kingullermu kiisalu suliasatut naatsorsuutigisanu sanilliullugu piviusorsortumik missingersuusiortarnissamik Deloittep kaammattuutaa malinneqarnersoq. Tamatumunnga Naalakkersuisut ilaatigut ima akippu (Naqitat ersarissunngortinnerat ilassutaappu):

”Aningaasaliissutissanu killissarititaasut piviusorsortu, ukiullu aningaasaqarfiusu iluani aningaasartuuteqarfiusussatut naatsorsuutigineqartu aallaavigalugit, aningaasanu inatsisissap pilersaarusiorneqarnerani peqqissaarussinerulluni aalajangiisoqartassasoq Deloittep nalunaarusiamini innersuussutigivaa. Aningaa-sartuutit, ukiumi aningaasaqarfiusumi imaluunniit ukiumi missingersuuteqarfiusumi aningaasanu inatsimmi ingerlateqqinneqanngitsut, akit qaffakkiartortarnerannit sunnerneqartarnerat maannakkorpiaq eqqarsaatigineqarneq ajorpoq.

Deloittep nalilerpaa, innuttaasut amerliartornerat, nappaatit inuunermi pissusilersuutinik pissuteqartu amerliartornerat, katsorsartinnissamut periarfissat ineriartornerat innuttaasullu naatsorsuutaat eqqarsaatigalugit peqqinnissaqarfimmu iluaqutissatut 20-30 mio. kr.-t ukiumu allatut tulleriiaarneqartassasut. Peqqinnissaqarfimmi naammassiortuinerulernerup imaluunniit sunniuteqarluartitsisinnaasumik aqqissuussaaneermik allannortiterineq aningaasaliissuteqarnissamut piumasaaqatinu oqilisaqaataassaaq.

Deloittep nalilerpaa, peqqinnissaqarfimmi aningaasatigut 10 procentimik sunniuteqarnerusoqarsinnaasoq, tassa Dronning Ingridip Napparsimmavissuani aamma najukkani peqqinnissaqarfimmi katillugit 70 mio. kr.-t missaanniittunut naammassisaqarnerusoqarsinnaasoq. Taamaammatt ukiumi tallimani tulliuttuni peqqinnissaqarfik sipaaruteqartussaassaaq, tassa ukiumu 14 mio. kr.-inik sipaaruteqartassalluni.

Deloittep innersuussutaa aallaavigalugu, peqqinnissaqarfimmu aningaasartuutit ukiumu 11 mio. kr.-inik amerliartassappu (1 %-it missaannik akit qaffakkiartornerata sunniuttarneranut naleqquttoq). Taamaalillutik ukiumi naatsorsuuteqarfimmi kingullermi aamma siunissami missingersuutissatut naatsorsuuteqarfiusussani peqqinnissaqarfium piviusorsortumik tunngaveqarluni missingersuusiortarnissaanik Deloittep innersuussutaa Naalakkersuisunit malinneqanngilaq.”

Naalakkersuisut akissutaat isumakulunnissamut pissutissaqalersitsivoq. Taamaalillunilu Naalakkersuisut akissutaat ataatsimiititaliamit ima paasineqartariaqarpoq; aamma 2011-mi Peqqinnissaqarfimmi aningaasaliissutinik sippuinissaq aarleqqutigineqartariaqartoq. Tamanna isornartoqartutu oqaatigisariaqarpoq. Apeqqut taanna aappassaaneerinissamut akissuteqaammi erseqqinnerusumik nassuiaatigeqqullugu Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit qinnuigineqarpu.

Peqqinnissaqarfimmi utaqqisut allattorsimaffii

Peqqinnissaqarfimmi utaqqisut allattorsimaffii pillugit takussutissiaq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit qinnutigineqarpoq. Naalakkersuisut takussutissiaq matuma kingulianiittoq nassiuppaat:⁴

Immikkut ilisimasat	August 2008		September 2009		September 2010	
	Napparsima sut amerlassusa at	15-it inorlugit ukiullit	Napparsima sut amerlassusa at	15-it inorlugit ukiullit	Napparsim asut amerlassus aat	15-it inorlugit ukiullit
Seeqqusalersillutillu siffiaasalersittut	205	0	320	0	322	0
Allatigut saanertigut pilatsittut	300	9	188	3	197	6
Timip ipiutaasartaatigut pilatsittut	250	4	396	12	377	7
Plastikkimik ikkussivigitittut	80	0	34	2	28	1
Arnap iluinik misissuinerit	*	*	158	0	137	0
Isitigut ajoqutit	499	8	533	1	532	1
Siutikkut, qingakkut toqqusaatigullu ajoqutit	830	31	602	97	548	96
Katillugit	2.164	52	2.231	115	2.141	111

Takussutissiami takuneqarsinnaasutut napparsimasut utaqqisunut nalunaarsuiffimmiittut tamakkiisumik amerlassusiat ukiuni kingullerni marlunni allanngorani taamaaginnarsimavoq. Taamatulli naliliinermi ilanngunneqassaaq piffissami tassani utaqqisunik ikilisaaniarluni iliuitsit arlallit ingerlanneqarsimanagerat. Iliuitsit taakku ingerlanneqarsimanngikkaluarpata utaqqisutut allatsissimasut amerliartorsimassagaluartut ilimagineqartariaqarpoq. 2011-milu utaqqisunik ikilisaanissaaq siunertaralugu immikkut iliuuseqarnissamut aningaasanik immikkoortitsisoqarsimanngimmat utaqqisutut allatsissimasut 2011-mi amerlinissat naatsorsuutigineqartariaqarpoq.

Pissutsilluunniilli qanoq ikkaluarpata utaqqisut aallaakkaasumik amerlassuseqalersimasorinarput.

Peqqinnissaqarfimmi *utaqqisarnerup siviussusia* takussutissiami paasissutissiissutigineqanngilaq. Utaqqisutut allatsissimasut ikiliartunngippata utaqqisut allattorsimaffiat aatsaat ajornartorsiutaalersutut oqaatigineqarsinnaavoq. Pissutsilli nalinginnaasut aallaavigalugit piffissaaq utaqqiffiusartoq sivikilliarunngitsoq qularutiginaq inerniliunneqarsinnaasorinarpoq.

Utaqqisut allatsissimasut amerlalluinnarnerat assut isumakulunnartutut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit isigineqarpoq. Napparsimasut taama amerlatiginerat tamatumalu

⁴ Kukkusumik ilusilersuisimaneq pissutigalugu takussutissiaq taanna allallu akissutip kalaallisoortani imaqqanngillat, tamannalu nassiussinnginnermi pitsaassutsimik nalinginnaasumik misissuinikkut paasineqarsimassagaluarpoq.

nassatarisaanik suliaritinnissamat utaqqisarnerup sivilissusiat kingunerisaanik nunatsinni innutaasut ilarpasui timikkut innarluuteqalernissamat ulorianartorsiorput imaluunniit tarnikkut inuuniarnikkullu atugarisatik pissutigalugit inuuniarnerat annertuumik ajorseriaateqarsimalluni.

Peqqinnissaqarfup aqissuussaananeraniq allanngortiterineq nakorsanik atorfinitsitsiniartarnermut siuarsaataasinnaasoq ataatsimiititaliamit neriutiginerpoq, soorluttaaq pisariillisaanissamat suliniutissat Deloitte nalunaarusiaani kaammattuutiginerpoq piaartumik atuutilersinnerisigut suliarisinnaasat nalinginnaasumik amerlineqarnissat neriutigiinnaqarsinnaasoq. Suliarisinnaasat amerlinggippata utaqqisutut allatsissimasut amerliartornerat ingerlaannassaaq.

Peqqinnissaqarfimmi taartaasartunik atuinermi aningaasartuutit

Dronning Ingridip Napparsimmavissuani sinerissamilu napparsimmavinni taartaasartunik atuinermi aningaasartuutit killiffianik paasitinnerqarnissaq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit qinnutigineqarpoq.

Takussutissiaq matuma kingulianiittoq Naalakkersuisunit nassiunneqarpoq:

Peqqinnissaqarfimmi sinniisuusartunik atuineq

DIH	2005	2006	2007	2008	2009	2010 Piviusunng or- tinnerqartut august	2010 Ukiumut aningaasar- tuutissatut naatsorsukkat
1.000 kr.-nut							
Nakorsat	2.278	2.452	2.339	9.249	6.359	1.594	2.400
Inulerisut	15.325	17.650	27.107	37.627	24.053	7.028	10.500
Sulisut allat	330	118	272	701	620	348	500
Katillugit	17.933	20.221	29.718	47.577	31.032	8.971	13.400

Sineriammi	2005	2006	2007	2008	2009	2010 Piviusunng or- tinnerqartut august	2010 Ukiumut aningaasar- tuutissatut naatsorsukkat
1.000 kr.-nut							
Nakorsat	2.904	6.930	8.790	12.740	10.511	5.727	9.727
Inulerisut	4.418	7.411	4.107	10.209	5.021	813	1.200
Sulisut allat		140			160	176	260
Katillugit	7.322	14.481	12.897	22.949	15.692	6.716	11.187

Takussutissiani takunerqarsinnaasutut taartaasartoqarfimmut aningaasartuutit 2008-mi qaffariapiloorsimapput. Taartaasartunullu – minnerunngitsumik Dronning Ingridip Napparsimmavissuani - aningaasartuutit 2010-mi kiisami annertuumik ikiliartulersorinarput. Peqqinnissaqarfimmi taartaasartunut aningaasartuutit ikilisinniarlugit suliniutit kiisami sunniuteqartutut isikkoqalernerat nuannaarutissaavoq. Tunngavissalli pigineqartut tunngavigalugit aalajangeruminaappoq taamatut nuannaarutissaasumik appariarnermut pissutaasoq

Peqqinnissaqarfiup nammineq suliniuteqarneranik aallaaveqarnersoq imaluunniit nunani avannarlerni, tassunga ilanngullugu minnerunngitsumik Danmarkimi, peqqinnissakkut sullissisut akornanni suliffissaaleqigaluttuinnarnermik pissuteqarnersoq.

Taartaasartunut sineriammi aningaasartuutit suli annertoorujussuupput, taamaattumillu aningaasartuutit taakku ikilisarniarlugit suliniarnerup ingerlaannarnissaa pisariaqarpoq. Tamanna pitsaanerpaamik qularnanngitsumillu akikinnerpaamik pisinnaavoq aalajangersimasumik sulisorisat amerlinerisigut, taamaattumillu tamanna salliutinneqartuartaqarpoq.

Konto pingarneq 34.11.01 Napparsimasut nunani allani katsorsarneqartarnerat

Aningaasaqarneq pissutigalugu napparsimasunik nunani allani katsorsaanissat aalajangeriikkat ukiuni arlalinni uninngatinneqarsimapput. Piffissami qanittumi tamatuma allanngornissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

Siuliani oqaatigineqartut kontomi pingarnermi matumani aningaasaliissutit ukiut arlallit ingerlaneranni aqqissuussaasumik sipporneqartarsimapput. Siuliani issuaaneq malillugu Deloitte allappoq tamanna minnaaraluni missingersuusiornermik aamma aningaasaqarnermik naammannngitsumik aqutsinermik pissuteqarsinnaasoq. Taamaalillunilu kontomi pingarnermi tassani aningaasartuutitik aqutsinerup annertusineqarnissaa pisariaqartinneqartoq qularutigineqarsinnaanngimmat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit siumungaaq ersarissumik oqaatigineqariissaaq ukiup ingerlanerani aningaasaliissutitik qaangeeratarsinnaanerit, taakku siumut takorloorneqarsinnaasimannngitsunik pissuteqarsimannngippata ataatsimiititaliamit assorsuaq akueriuminaatsinneqassammata.

Konto pingarneq 34.11.04 Kalaallit nakorsiartut najugaqarfiat

Nakorsiartut najugaqarfiat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit 2010-mi upernaakkut takuniarneqarpoq. Napparsimasut sapinngisamik pitsaanerpaamik atugaqarnissaat qulakkeerniarlugi nakorsiartut angerlarsimaffianni sulisut namminissarsiunngitsumik annertummik suliaqartut ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Aammali paasinarpoq illutatigut atukkat najugaqartut aammalu sulisut sulinerminni atugarisaat eqqarsaatigalugit amerlasuutigut naapertuutinngitsut. Najugaqarsinnaasut sinnerlugit najugaqartuuteqartuarneq minnerunngitsumik ajornartorsiutaajuarpoq.

Tamanna tunngavigalugu nakorsiartunut Københavni najugaqarfissamik nutaamik Rigshospitalimut ungasinngitsumi sanasoqarniarmit Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit nuannaarutigineqarpoq. Nakorsiartut najugaqarfissaanni nutaami amerlanerpaamik najugaqartorisinnaasat 127-iussapput. Nakorsiartut maanna najugaqarfianni amerlanerpaamik 58-it najugaqartuutigineqarsinnaapput. Nakorsiartut najugaqarfissaata nutaap sananeqarnera 115 mio. kr.-it missaannik akeqassaaq. Illorsuulli entreprenørinut sanatinneqarnissaa, tamatumalu kingorna Namminersorlutik Oqartussanit ukiumut 5,75 mio. kr.-inik akiliuteqarluni attartorneqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq. Tamatuma saniatigut maanna nakorsiartut najugaqarfiannut sanilliullugu ingerlatsinermut aningaasartuutit ukiumut 550.000 kr.-it missaannik amerleriarnissaat aammalu 2012-mi pilersitsinermut aningaasartuutit 1 mio. kr.-it missaanniittut ilanngunneqassapput. Nakorsiartut Brønshøjimi najugaqarfiat 2012-mi 18 mio. kr.-it missaannik akeqartillugu tunineqassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Taamaalillunilu aqqiineq miserrattisaanngitsumik akisungaatsiarpoq. Aanmmali siunissamut qulakkeerinnilluni aqqiinertut isikkoarpoq, tassa napparsimasunik Danmarkimi

napparsimmavinnut katsorsartikkiartortussanik allartitsisarnissamik pisariaqartitsineq ukiuni aggersuni qaffariartuinnartussatut isikkoqarmat.

Aningaasaliissuteqarnissamik suliami 10-498-imi Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap aalajangiinera aamma innersuussutigineqarpoq. Aalajangiineq ataatsimiititaliap nittartagaani uani pissarsiarineqarsinnaavoq: www.ina.gl/FU.

Konto pingaarneq 34.11.05 Imigassamik ajornartorsiuteqartunut katsorsaasarfiit

Qaiffimmi katsorsartittut 2/3-ii piffissap ingerlanerani imerunnaartartut Naalakkersuisut paasissutissiissutigaa. 1/3-illi atornerlueqqilertarput. Imigassamik ajornartorsiuteqartunik katsorsaaneq kommuninut nuunneqartussatut naatsorsuutigineqartoq ataatsimiititaliap ilisimavaa, taamaakkaluartorli oqaatiginngitsoorumanagu imigassamik ajornartorsiuteqartunut katsorsaansamik neqeroorutit assigiinngisitaartuunissaat anguniarlugu inerisaalluni sulinissaq, taamaalillunilu ullumi katsorsaariaaseq atorlugu iluaquserneqanngitsoortutut katsorsartittut pingajorarterutaasa immaqa ikiorneqarsinnaanerap tapersersoramiuk. Inerisaanermik sulinerup malinnaaffiginissaa ataatsimiititaliamit kissaatigineqarmat oqaatigineqassaaq.

Konto pingaarneq 34.13.01 Peqqinnissaqarfii, kigutigissaaneq

Nunatsinni kigutit nakorsaasa 75 procentii piffissamut sivikitsumut isumaqatigiissuteqarlutik taartaasutut atorfeqartitaasut Naalakkersuisut paasissutissiissutigaa (apeqqut 9.10). Tamanna pitsaanngilaq, taamaalillunimi innuttaasut kigutileritinnissamik assut pisariaqartitsinerat isumagineqanngimmat.

Tamanna 2008-mi aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip aappassaaneernejarnissaanut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaasimasup ima allannerata erseqqissaatiginissaanut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamut pissutissaqalersitsivoq:

” Nunatsinni kigutit nakorsaannik amigaateqarnermut pissutaasut tassaasut ukiumoortumik akiliunneqarluni sulinngiffeqarnermi angalasarnerup aammalu ukiuni marluni kigutit nakorsaattut sulereernermi pisattanik nunagisamut akeqanngitsumik assartuisarnerup 1990-ikkunni atorunnaarsinneqarnerat ataatsimiititaliap 2006-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip, tak. isumaliutissiissummi qupperneq 81, aappassaaneernejarnissaanut isumaliutissiissutaata suliarineqarneranut atatillugu Naalakkersuisut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamut akissuteqaataanni takuneqarsinnaavoq. Aammattaaq taartaasartut angalanerinit aningaasartuutit ikilinerisigut kigutit nakorsaannut aalajangersimasumik atorfeqartinneqartunut pitsanngoriaatit matussuserneqarsinnaanissaat naatsorsuutigineqarmat ukiumoortumik akiliunneqarluni sulinngiffeqarnermi angalasarnermut aammalu ukiuni marlunni sulereernermi pisattanik nunagisamut akeqanngitsumik assartuisarnermut utersarneq ullumikkumut sanilliullugu aningaasartuutaanerussanngitsaq Naalakkersuisut ajornartorsiummut tassunga atasumik aperineqarnermini Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamut allagaqaamminni 24. april 2007-imeersumi paasissutissiipput.

Kigutit nakorsaasa atugaannik pitsanngorsaansaaq isumaqatigiissuteqarfinnut allanut tuniluussinnaasooq aammalu kigutit nakorsaasa atorneqartitaaneranni pissutsit pillugit apeqqutip isumaqatigiissutit aqquutigalugit aqqinneqarnissaa kissaatigineqarnerusoq tassunga tapiliullugu Naalakkersuisut ulloq 26. september 2007-imi paasissutissiissutigaa. Atorfeqartitaanermi atugassarititaasut pillugit apeqqutip isumaqatigiissuteqartarnermi illuatungeriit akornanni oqaluuserineqarnissaa tungaviumik isigalugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap soorunami ajoriffissaqartinngilaa. Naalakkersuisulli namminneq allattoqarfiat kigutit nakorsaannut tunngasuni isumaqatigiissutissat pillugit isumaqatigiinniartartuuvoq. Taamaattumillu Naalakkersuisunit oqariartuutigineqartoq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit ima paasineqartariaqarpoq; innuttaasut kigutiginnerulernissaannit kigutit nakorsaannut tunngasuni akissarsiat qaffanneqarnerisa atorfeqarfinnut allanut tuniluussinnaanerannik aarleqqutiginninneq pingaarnerusutut Naalakkersuisunit nalilerneqartoq. Kigutilunneq pissutigalugu ullut sulinngitsoorfii, aseruuttoornerit inuunerullu naleqassusianik annaasaqarnerup nassatarisaannik

anigaasartuutaanerussutinik tamarmiusunik naatsorsuinermik Naalackersuisut suliami isummernerat tunngaveqanngitsoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq.”

Ajornartorsiut taanna 2006-mi aammalu 2008-mi Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaasunit qaqinneqarmalli suliassaqarfimmi tassani sumilluunniit pitsanngoriartoqarsimannginnera inerniliissutigissallugu soorunami nikalluallannarpoq. Apeqqut taanna malersoqqullugu Peqqissutsimut Ataatsimiititaliaq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit kaammattorneqarpoq.

Konto pingarneq 34.14.01 Nunatsinni Nakorsaaneqarfik

Tuberkulosi pillugu ukiuni arlalinni immikkut suliniuteqarnerup 2012-ip kingorna nanginneqarnissaanut aningaasanik immikkoortitsisoqarsimanngilaq. Immikkut suliniuteqarnerup 2011-2012-ip ingerlanerani naliliiffiqineqarnissaa Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqarluinnarpoq, taamaalilluni immikkut suliniuteqarnerup ingerlaqqinnissaa pisariaqartoq paasinarsissagaluarpat taassuma ingerlateqqinneqarnissaanut aningaasanik immikkoortitsisoqarsinnaaqqullugu.

Napparsimasut naammagittaalliutaannik suliarinnittarnerup sivikillineqarnissaata piffissaagallartillugu suliniutigineqarnissaa ataatsimiititaliap eqqumaffigeqqussavaa.

2.5. Suliassaqarfik 40 Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalackersuisoq

Suliassaqarfimmi tassani Naalackersuisut akissutaannik misissuinerminut atatillugu Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalackersuisumik apersuinissamut ataatsimiititaliaq aggersaavoq. Ataatsimiititaliap Naalackersuisumik apersuinissaanut aggeqqusissut aamma apersorneqarnissaminut Naalackersuisup allakkiaa isumaliutissiissummut ilanngussaq D-tut ilanngunneqarput.

2008-mut tunngasumik ajornartorsiut – ukiut marluk qaangiunneranni

“Ukioqatigiiaat marluiit” meeqqat atuarfiannik 2008-mi ataatsikkut qimatsinerat pissutigalugu ajornartorsiut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap malitseqartippaa (apeqqut 10.1). ”Ukioqatigiiaat marluiit” (Naalackersuisut nassuiaataat malillugu) tassaapput 1991-imi aamma 1992-imi inunngortut meeqqallu atuarfiannik juni 2008-mi qimatsisut. Inuusuttuaqqat ukioqatigiiaat marluiit ilinniarnernik ataatsikkut ingerlatsinissaasa nassatarisaanik ajornartorsiutaasinnaasut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaasarsimasunit ukiut ingerlaneranni pinaveersimatinniarneqartarsimanagerat killilersimaarniarneqartarsimanagerallu ataatsimiititaliap suliamut soqutiginninneranut pissutaavoq. Suliassaq annertoq tassaasimavoq ilinniarfiit illutaannik allaffissornikkut ingerlatsinerannik, ukioqatigiiaat marluiit taakku ilinniarnerminnik naammassinnereerpata atorfissaaruttussanik annertusaanngikkaluarluni inuusuttut ukioqatigiiaat marluiit taakku ilinniarnissamut periarfissinneqarnissaannik ilinniarfinni inissanik naammattunik peqarnissap qulakkeernissaa.

Ajornartorsiut taanna pillugu siornaak aningaasanut inatsisissatut siunnersuummut isumaliutissiissummini Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaasoq ilaatigut ima allappoq:

”... Ukioqatigiiaat marluiit taakku 2008-mi meeqqat atuarfiannik qimatsisussat ilaasa ilinniarfinnit katataanissaat assut aarleqqutigineqarsinnaasoq 2008-mut atatillugu ajornartorsiutip tamakkiisup naliliiffiqinerani Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Taamatut aarleqqutiginninneq soorunami inuusuttunut

nukissakinnerusunut, tassa sivikinnerusumik atuartinneqarsimasunut tunnganeruvoq. Taakkorpiaallumi kingusinnerusukkut ilinniarnermik aallartitsisinniarnissaat ajornarnerpaassaaq.”

Ukioq kingulleq aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip suliarineranut atatillugu Naalakkersuisut paasissutissiissutigaa ukioqatigiiaat taakku 42 procentii ilinniarnermik aallartitsisimasut. Ukioqatigiiaat marluiit taakku ilinniarnermik aallartitsisimasut ukioq manna 43 procentiunerarneqarput. Allatut oqaatigalugu ukioqatigiiaat marluiit ilaat ilinniarnermik aallartitsisut 1 procentiinnarmik amerleriarsimapput. Tunngaviusumilli isigalugu inuit pineqartut ilaat ilinniarnermik ukioq ataatsimik sivisussusilimmik naammassinnereersimasinnaapput, taamaalillunilu ukioqatigiiaat marluiit ilaat ilinniarnermik ingerlatsisut imaluunniit ukioq ataatsimik sivisussusilimmik ilinniagaqareersimasut tamarmiusut 43 procentimit amerlanerusinnaallutik. Apersorneqarluni Naalakkersuisunut ilaasortap paasissutissiissutigaa ilinniarnermik ukioq ataatsimik sivisussuseqartumik ukioqatigiiaanit marluinnit naammassinnittoqarsimanngitsoq, taamaattumillu oqaatigisariaqarluni ukioqatigiiaat marluiit ilaat ilinniarnermik ingerlatsisut 1 procentiinnarmik siuariarfiusimasut. Taamaalillutillu 57 procentit ilinniarnermik piginnaassusiliisumik suli aallartitsisimanngillat. Tamanna pitsaanngilluinnartutut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit isigineqarpoq! Ataatsimiititaliamit apersorneqarnermini Naalakkersuisunut ilaasortap ataatsimiititaliamit isummiunneqartoq nangaassuteqarani taperseraa ataatsimiititaliap maluginiarpaa.

Ilinniartitaanerup immikkut ittumik suliniuteqarfigineqarnerani naluneqanngitsutut anguniagaavoq 2020-mi sulisinnaasut 2/3-ii piginnaaniliisumik ilinniagaqarsimanissaat. Inuusuttut ilaat “ukioqatigiiaat marluiit” ilaannit ilinniagaqarlernissamat maanna piareersartunit efterskolertunilluunniit 43 procentiusunit amerlanerungaartut meeqqat atuarfianik naammassinninnerup kingorna ilinniagaqalertanngippata anguniagaq taanna anguneqarsinnaanngilaq. Apersorneqarluni Naalakkersuisunut ilaasortap paasissutissiissutigaa ilinniarnissaq pillugu siunnersuinerup nukittorsarnera inuusuttut atuarfimmik naammassinninnermik kingorna ilinnialersartut amerlisarneqarnissaannut naleqquttutut isigineqartoq. Atuarfimmik naammassinninnermik kingorna inuusuttut sapinngisamik piaarnerpaamik ilinniarnermik aallartitsisariartut Naalakkersuisut isumaqartut Naalakkersuisunut ilaasortap aamma paasissutissiissutigaa.

2009-mi atuarfimmik qimatsisut

2009-mi atuarfimmik naammassinnillutik qimatsisut mannalugu ilinniarnermik aallartitsisut 40 procentit inulaarlugit amerlassuseqartut Naalakkersuisut paasissutissiissutigaa. Allatut oqaatigalugu 2008-mi ukioqatigiiaanut atuarfimmik qimatsisunut sanilliullugu allanngoriartoqanngilaq allaallumi immaqa appariaallannerulluni. Ukioqatigiiaat ataasiakkaat akornanni annertunerusumik nikerartoqarnissaa naatsorsuutigineqanngitsoq Naalakkersuisunut ilaasortap apersorneqarnermini oqaatigigaluaraa, ineriartorneq taanna (ineriartortoqannginnera) naammaginangilaq.

Ilinniartut tamarmiusut amerlassusiat

2005-mili ilinniarnermik ingerlatsisut ilinniagaqarnerisutitillu pissarsisartut 2600-init 4000-it sinnerlugit amerlassuseqalersimasut apersorneqarnermini Naalakkersuisunut ilaasortap paasissutissiissutigaa. Tamatuma saniatigut suliffeqarnermi assigiinngitsutigut pikkorissartinneqartut ilinniarsimanngitsunillu allatigut piginnaanngorsaanerpeqataasut qanoq amerlatigineri ilisimaneqanngitsut ilanngunneqassapput. Ineriartorneq taanna Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit iluarisimaarneqarpoq, naak sulisinnaasut 2/3-iisa 2020-mi piginnaassusiliisumik

ilinniagaqarsimanissaanik anguniakkap anguneqarnissaanik tamanna tikkuussisutut oqaatigineqarsinnaasoq ataatsimiititaliamit qularutigineqarualuartoq. Taamaalillunilu ilinniartitaanermut pilersaarut eqquutsinneqartutut oqaatigissallugu siusippallaarujussuarpoq. Ilaatigut ilinniarnissamut piareersaataasumik ilinniarnermut atuarfimmit ingerlaqqittartut ikippallaarujussuarput. Ilaatigut ilinniarnerminnik taamaatitsiinnartartut sulii annertuumik (annertusiartortumillu) ajornartorsiutaapput. Ilaatigut inuussutissarsiornermut tunngasuni aaqqissuussaanerup aaqqissuussaasumik nakkutigineqarnissaata pisariaqartinneqarneranik ukiuni arlalinnigortuni paasinnissinnaannginnerup pissutigisaanik inuusuttut ilinniagaqarnermik aaqqissuussinermi ilaanngitsut pillugit kisitsisitigut paasissutissat amigaataapput. Ilaatigut inuussutissarsiornermi ilinniarnissamut, ilinniartitaanermut pilersaarummi pingaarnertut inissimasumut qinnuteqartartut ikiliartulersimapput. Ilaatigut ilinniartut ineqarfiini inissat ikippallaalernissaat aarleqqutigineqarsinnaavoq. Ilaatigut nunatsinni ilinniarnertuunngorniarfinni arlalinni inittut ilinniartitsivissat amigaatigineqartut oqaatigineqarpoq. Ilaatigut sungiusaammik suliffissat nunatsinni tamarmi amigaataapput. Ajornartorsiutit qaangerniagassallu arlallit sulii taaneqarsinnaagaluarput.

Taamaattumillu ilinniartitaanikkut suliniutit ingerlaqqittariaqarput annertusarneqarlutillu.

Konto pingaarneq 40.01.04 Siunnersuisarfik PPR

Kontop pingaarnertup 40.10.13-ip, Meeqqat atuarfianni annertusisamik immikkut atuartitsinermut tunngasup, ataani allassimasut innersuussutigineqarput.

Konto pingaarneq 40.01.08 Ilinniartitaanermut pilersaarut kiisalu ilinniartitaanerp immikkut ittumik suliniuteqarfigineqarnera

Suliassaqaarfik 40 pillugu immikkoortumi aallarniutaasumi allassimasut aallarniutigalugit innersuussutigineqarput.

Tamatuma saniatigut aningaasat annertunngitsut arlallit suliniutit qulequttallu assigiinngitsut ataanni amerlanerusunik ilinniartoqarnissamut, siumut naatsorsuutigineqanngitsunik aningaasartuuteqarnissamut allanullu immikkoortinneqarsimasut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit tupigusuutigineqarput. Tamanna atuuppoq ilaatigut kontomi pingaarnermi matumani suliniut Q-mut aammalu kontomi pingaarnermi 40.02.07-mi, Immikkut akiliutinut, angalanernut aningaasartuutinut il.il. tunngasumi, sulissaq nr. 23-mut tunngatillugu. Tunngaviusumik isigalugu ataatsimiititaliaq isumaqarpoq immikkoortitat taakku ilaat arlallit sillimmatinut ataatsimoortinneqartariaqartut, tassangaannillu pisariaqartitsineq naapertorlugu aningaasanik atugassiissutiginnittoqartassasoq, taamaaliornikkut aningaasat qanoq atorneqarnerat pitsaanerusumik takuneqarsinnaassamat.

Konto pingaarneq 40.02.01 Ilinniagaqarnerisuteqartitsivik, aqutsineq aammalu Ilinniartut Ineqarfiisa Allaffeqarfiat

2010-mi aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip aappassaaneerneqarnissaanut isumaliutissiissummini Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq ukiup ataatsip matuma siorna ima allappoq:

"Innuttaasunut ukiut pingasut sinnerlugit Nuummi najugaqarsimasunut IIA ilinniartut inaannik atugassiineq ajorpoq, tamatumalu peqatigisaanik Sermersuup Kommunia ukiut tallimat inorlugit Nuummi najugaqarsimasunut ilinniartut inaannik atugassiineq ajortoq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq paasivaa. Taamaalillunilu ilinniartut ilaat ajornartorsiortinneqarput. Tamanna naliliiffigeqqullugu Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit qinnuigineqarput. Ajornartorsiut ilisimaneqartoq aammalu suleqatigiissitaq Nuummi ilinniartut inaannik allatut agguaaruaaseqarnissaq

pillugu kaammattuuteqartussaq pilersinneqarsimasoq Naalakkersuisut paasissutissiissutigaa. (Apeqquut 10.5) Tamatuma saniatigut Nuummi ilinniartut inaannik arlalinnik sanaartorneq Naalakkersuisunit innersuussutigineqarpoq."

Aningaasanut inatsisissatut ukioq manna siunnersuummut atatillugu suliaq ataatsimiititaliamit malitseqartinneqarpoq. Periarfissaq iluatsillugu Ilinniartut Ineqarfiisa Allaffeqarfianni (IIA) aaqqissuussaannikkut pisariillisaanissap piviusunnngortinneqarsinnaaneranut periarfissat ataatsimiititaliamit apeqqutigineqarput. Suliassaqarfik pillugu nutaamik nalunaarusiortoqassasoq Naalakkersuisut paasissutissiissutigaa (apeqqut 10.5), tamatumani IIA-p ilinniagaqarnersiuteqartitsiviullu ataatsimoortinneqarnerata maanna ingerlanneqartup naammassineqarnissaa utaqqineqarpoq. Taamatut ataatsimoortitsineq 1. januar 2011-mi naammassillugu piviusunnngortinneqartussatut naatsorsuutigineqarpoq, tamatumalu kingorna IIA-p maanna suliassaasa ilaat allanut suliariumannittussarsiuunneqassallutik. Tamatuma kingorna 2011-mi ukiup affaata siulliup ingerlanerani nalunaarusiap nutaap atuutsinneqalernissaa naatsorsuutigineqarsinnaassasoq oqaatigineqarpoq.

Tamanna ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarpoq, tamatumani IIA-mi allaffissornikkut aningaasartuutit ikilisarneqarnissaannik Naalakkersuisut pisariaqartumik sulissutiginninnerat ataatsimiititaliamit tapersorneqartoq ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq.

Konto pingaarneq 40.02.06 Ilinniarnermi tapiissutit meeqqanullu tapit

Ilinniartunut angajoqqaaminni najugaqartunut ilinniarnersiutit isertitaqqortussuseq aallaavigalugu annertussusilerneqartarnissaat pitsaaquteqarnersoq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut ilaasortamik apersuinermini apeqqutigaa. Tamanna misissorneqarsimanngitsoq oqaatigineqarpoq, 2004-mili ilinniagaqarnersiutinik allannguinermi nalilerneqarpoq najugarisaaq aallaaviginagu ukioqqortussuserli aallaavigalugu ilinniagaqarnersiuteqartitsinissaaq naapertuunnerpaasoq, tassa ilinniartup angajoqqaamini najugaqarnerata najugaqannginnerataluunniit uppersarnarnarnera ajornartorsiutaasarsimammat.

Tamatuma saniatigut kalaallit Danmarkimi ilinniartut aningaasaqarnikkut atugaat pillugit Avalaap misissuina pillugu ataatsimiititaliaq arlarlannik apeqquteqarpoq. Ataatsimiititaliamit apersorneqarluni Naalakkersuisunut ilaasortap paasissutissiissutigaa Avalammit misissuineq "naammaginartumik tunngaveqarluni naammassineqarsimasoq, suliatigut periuseqarnikkullu." Taamaalilluni Naalakkersuisut suliamik namminneq misissuineranni tunngaviit ilaattut Avalaap misissuina atorneqassasoq naatsorsuutigineqassaaq.

Kiisalu ilinniagaqarnersiutit pillugit inatsisissatut siunnersuummik nutaamik UPA 11-mi saqqummiussisoqassasoq apersorneqarnermini Naalakkersuisunut ilaasortap paasissutissiissutigaa. Inatsisissatut siunnersuutikkut ilinniagaqartitseriaaseq nutaaq atuutilersinneqassasoq naatsorsuutigineqassaaq, taanna naapertorlugu kalaallit Danmarkimi ilinniartut danskit SU-annik pissarsisinnalissallutik tamatumalu peqatigisaanik immikkut tunniuttakkat tigummiinnarneqarsinnaallutik, matumani minnerunngutsimik ukiumut ataasiarluni Kalaallit Nunaannukarnissamut akiliunneqarsinnaaneq.

Konto pingaarneq 40.10.13 Meeqqat atuarfianni annertusisamik immikkut atuartitsineq

Ataatsimiititaliap Naalakkersuisumik apersuinerani paasissutissat tunniunneqartut naapertorlugit suliassaqarfiup uuma aammalu siunnersuisarfik PPR-ip immikkoortukkaartumik kommuninut nuunneqarnissaat KANUKOKA-p Naalakkersuisunut inassutigisimavaa. Tamanna ima

paasineqassaaq Qeqqata Kommuniata aamma Kommuneqarfik Sermersuup suliassaqarfiit 1. januar 2011-mi tiginissaannut piareersimanertik nalunaarutigisimagaat. Suliassaqarfiit tiginissaasa utaqqinneqarnissaa kommunit sinnerisa kissaatigisimavaat. Allassimasutut tunniussisoqassappat aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip aappassaaneerneqarnissaanut pingajussaaneerneqarnissaanulluunniit allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussinissaq pisariaqassaaq, tamannalu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit utaqqineqarpoq.

Konto pingaarneq 40.10.15 Atuarfimmi nerisaqartitsineq

Qaasuitsup Kommunia minillugu 2010-mi atuarfimmi nerisaqartitsinissamut tapiiffigitinnissamik kommunit tamarmik qinnuteqarsimapput. 2011-mi atuarfimmi nerisaqartitsisarnermik aaqqissuussinermut peqataanissamik kommunit sorlerpiaat qinnuteqarsimanersut paasissutissiissutigeqqullugu Naalakkersuisunut ilaasortaqaq ataatsimiititaliamit qinnuigineqaralarpoq, paasissutissiissutigineqarsinnaasutuarli tassaasimavoq 2010-mi atuarfimmi nerisaqartitsinermit aaqqissuussinermit 2010-mi qinnuteqaatit ilaat aamma 2011-mut tunngasuusimasut.

Pingaarnertulli Naalakkersuisunut ilaasortap paasissutissiissutigaa atuarfimmi nerisaqartitsineq ukioq manna novemberimi naliliiffigineqalersaartoq. Aaqqissuussinerup eqaannerulernissaanut periusissanik nassaarniarneq, taamaalillunilu assersuutigalugu ullaakkorsiortarnissamik neqerooruteqarsinnaaneq aammalu nerisanut tapertanik neqerooruteqarsinnaaneq naliliinissami anguniagaasoq oqaatigineqarpoq. Naliliineq nerisaqartitsisarnermut ukiup tulliani aningaasaliissutissanut tunngavittut ilaatinneqassasoq oqaatigineqarpoq.

Konto pingaarneq 40.90.03 Namminersornerullutik Oqartussat iluutaannik aserfallatsaaliineq

Naalakkersuisoqarfiup aserfallatsaaliinissamik pilersaarutaasa aammalu Namminersorlutik Oqartussat immikkoortuisa allat kommunilluunniit ataanni pilersaarutit akornanni ataqatigiissaarineq ingerlanneqanngisaannartoq Naalakkersuisut apeqqut 10.14-imut (tak. ilanngussaq B) akissummi paasissutissiissutigaa. Tamanna aningaasanik pitsaasumik akisussaassuseqartumillu aqutsinertut soorunami taaneqarsinnaanngimmat aserfallatsaaliuinissamik siunissami suliniutit Naalakkersuisoqarfiit il.il. akornanni ataqatigiissaariffigineqartalernissaat Naalakkersuisoqarfiup maanna sulissutigilersaarmagu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit iluarisimaarneqarpoq.

Konto pingaarneq 40.91.08 Inuussutissarsiutinut ilinniartitaanerit ataani ilinniarfiit

Angallatini naalaganngornianik ilinniartitaanerup Danmarkimut nuunneqarnissaa naatsorsuutigineqartoq Naalakkersuisut siorna paasissutissiissutigaa. Ilinniartitaanerulli nunatsinni piffimmi allami ingerlatseqqinneqarnissaanut periarfissat misissorneqarnissaat siunertaralugu nuussinissaq unitsinneqarpoq. Tamanna pillugu misissuinerit 2010-mi oktoberip qiteqqunnerani naammassineqartussat naatsorsuutigineqartut oqaatigineqarpoq, taamaattumillu tamatuma inernera pillugu Inatsisartunut ilisimatitsissuteqarnissani Naalakkersuisoqarfiup nammineq piaartumik sulissutigissagaa Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqarpoq.

Konto pingaarneq 40.92.16 Perorsaanermik Ilinniarfik aamma Oqaatsinik Pikkorissarfik

Perorsaanermik Ilinniarfik pillugu taaguut SPS piffinni arlalinni atornerpoq. Ilinniarfiup taaguutaanut naalisaammik allamik nassaarniarnissaq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit kissaatiginartinneqarpoq, tassa nalisaassut SPS savaatillit peqatigiit suleqatigiissunut atornerqartamat.

Konto pingarneq 40.94.13 Timersornermut tapiissutit

2010-mi aningaasanut inatsimmut sanilliullugu kontomi pingarnermi matumani aningaasaliissutit 250.000 kr.-inik ikilineqarnissaat siunnersuummi Naalakkersuisut siunniuppaat. Tamatuma naligaa 2010-mi aningaasanut inatsimmut sanilliullugu kontomi pingarnermi aningaasaliissutit 3 procentit sinnilaarlugit ikilineqarnerat. Timersornermut tapiissutit ikilineqarnerat ataatsimiititaliamit naapertuutinnngitsutut isigineqartoq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap uparuarppaa. Apeqqummulli 10.25a-mut (tak. ilanngussaq B) Naalakkersuisut akissutaanni allassimavoq timersornermut aningaasaliissutit ikilineqarnerat tipsernermit lottornermillu aningaasanit pissarsiat 2009-mi iluarsiissuteqarfiginerisigut Timersoqatigiit Kattuffiata 2 mio. kr.-inik pissarsisinneqarqinneranik illuatungilerneqartutut isigineqartoq. Taamatut anginerusumilluunniit 2010-mi iluarsiissuteqarnissaq aamma naatsorsuutigineqarpoq, tassa tipsernermit lottornermillu kaaviiartitat qaffariapiloortussatut oqaatigineqarmata.

Isummerninili Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap aalajangiusimavaa, tamatumanilu tipsernermit lottornermillu kaaviiartitanit sinneqartoorutit aammalu timersornermut tapiissutit imminnut ataqatigiittunngortinneqarsimanerat tamakkiisumik naapertuunnersoq isumaliutigeqqullugu ataatsimiititaliap Naalakkersuisut immikkut kaammattussavai.

Tassunga atatillugu tipsernermit lottornermillu iluanaarutinit agguaassisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 7-mi, 1. juni 2006-imeersumi § 2, imm. 1 innersuussutigineqarsinnaavoq. Aalajangersagaq naapertorlugu Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiit Kattuffiata (kontomi pingarnermi matumani aningaasat saniatigut) tipsernermit lottornermillu sinneqartoorutinit Kalaallit Nunaata pissarsiassaasa 50 %-ii pissarsiarisarpai. Tapiissutit taakku konto pingarneq 40.94.21, tipsernermit lottornermillu kaaviiartitanit nunatta pissarsiassai aqutugalugit akilerneqartarput, taakkulu kontomi pingarnermi suliassamut kisitsisit naapertolugit 2009-mi 6 mio. kr.-it sinnilaarlugit amerlassuseqarsimapput.

Naalakkersuisumik apersuinermini aningaasaliissutit ikilineqarnerat ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut ilaasortamut oqaloqatiginnissutigaa. Naalakkersuisunut ilaasortamik apersuinermi kingorna Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiit Kattuffiata taassumalu ataani kattuffiit ingerlataat pillugit paasissutissanik soqutiginarunik arlalinnik Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq tigusaqarpoq. Paasissutissanit taakkunanga tigulaakkat sammisanut agguataarlugit matuma kingorna ilanngunneqarput.

Ilaasortarisat pillugit kisitsisit

Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiit Kattuffiat 18.000-it sinnerlugit ilaasortaqaqarnerartoq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Taama amerlatigisunik ilaasortaqaqarnerarnerup tatiginassusia uppersaqqullugu Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit qinnuigineqarput. Takussutissiaq 2. juni 2010-meersoq (ilanngussaq D-p ataani ilanngunneqartoq) ataatsimiititaliamit tiguneqarpoq, tassani takuneqarsinnaavoq Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiit Kattuffiat nammineq naatsorsuinini malillugu timersoqatigiit kattuffiit, tamatumanii minnerunngitsumik Kalaallit Nunaanni Arsartartut Kaffiat (7.529-inik ilaasortaqaqtoq), Kalaallit Nunaanni Assammik Arsartartut Kattuffiat (2.526-inik ilaasortaqaqtoq) aamma Kalaallit Nunaanni Sisorartartut Kattuffiat (1.731-inik ilaasortaqaqtoq), qulinut agguataakkanik 18.036-inik ilaasortaqaqtoq. Allakkiamili ullulerneqanngitsumi ilanngunneqartumi aammalu Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Aqutsisoqarfimmi suliarineqarsimasorinartumi allassimavoq Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiit Kattuffiata

paasissutissiissutigisaatut amerlatigisunik ilaasortaqroneq qularnaatsunik paasineqarsinnaanngitsoq. Taamaattumillu pineqartumi tigulaaraluni misissuisarnerup atorsinnaassuseqartup eqqunneqarnissaa allakkiami siunniunneqarpoq. Tamanna piffissami qaninnermi Naalakkersuisoqarfiup Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiit Kattuffiannut oqaloqatiginnissutigissagaa oqaatigineqarpoq. Taamatut tigulaaraluni misissuisarnissap sapinngisamik piaarnerpaamik piviusunngortinneqarnissaa tunngaviusumik isigalugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit taparserneqartariaqarpoq, tassa kattuffimmut tapiissutissanik annertussuliisarnermut sanilliullugu Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiit Kattuffianut ilaasortaasut amerlassuserpiaat pingaaruteqarlunnartutut isigineqartariaqarmata.

Kalaallit Nunaanni Arsartartut Kattuffiat

Kalaallit Nunaanni Arsartartut Kattuffiat Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiit Kattuffiannit aqunneqalersimasoq atortussanit nassiunneqartunit takuneqarsinnaavoq. Isertitanut ingerlatanullu sanilliullugu kattuffiup ingerlatsineranut aningaasartuutai qaffasissupilussuupput. Kattuffiup iseritaanit 36,9 %-init ikinnerunngitsut taamaallit allaffissornermut ingerlatsinerumullu aningaasartuutit atorneqartarput. Siulersuisunut aningaasarsiat 2009-mi katillutik 125.000 kr.-iusimapput.

Kalaallit Nunaanni Sisorartartut Kattuffiat

Siulersuisunut aningaasarsiaqartitsineq Kalaallit Nunaanni Sisorartartut Kattuffiani siulersuisunngortut nutaat atorunnaarsissimagaat atortussanit nassiunneqartunit takuneqarsinnaavoq. Siulersuisunut aningaasarsiat 2009-mi katillutik 136.400 kr.-iusimapput. Siulersuisunut aningaasarsiat atorunnaarsinneqarnerat kattuffiup allaffissornermut tamakkiisumik aningaasartuutaasa killilersimaarniarnerattut isigineqarsinnaagunarpoq, tassa allaffissornermut 2009-mi aningaasartuutit kattuffiup isertitaasa 56,7 %-erigaat oqaatigineqarmat. Taama amerlatiginerat akuersarneqarsinnaanngitsutut atortussani oqaatigineqarpoq.

Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiit Kattuffiat

Kattuffiup 2009-mi katillugit 13,5 mio. kr.-it nunatta karsianit tapiissutisierai. Tamatuma saniatigut kommuninit aningaasaliisunillu tapiissutit kiisalu ilaasortat akiliutaat qanoq amerlatigaluarnersut ilanngunneqassapput. Kattuffiup 2009-mi ingerlatsineranut aningaasartuutai 2,5 mio. kr.-it missaaniittut atortussanit nassiunneqartunit takuneqarsinnaavoq. Ingerlatsineranut aningaasartuutit taakkununga ilaatigut ilaapput kattuffiup ilutaata 656.000 kr.-inut iluarsaannera aammalu siulersuisunut aningaasarsiat 125.000 kr.-it.

Nalunaaruteqartarneq

Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiit Kattuffiata 2008-mut nalunaarutaa Naalakkersuisoqarfimmit naammaginnartinneqarsimanngitsoq ataatsimiititaliamit apersorneqarluni Naalakkersuisunut ilaasortap paasissutissiissutigaa. Taamaattumillu 2009-mut nalunaarutip piviusuunerunissaa paasissutissiisuunerunissaalu Naalakkersuisoqarfimmit qinnutigineqarsimasoq oqaatigineqarpoq. Paasissutissiissutigineqartulli naapertorlugit tamanna killilimmik sunniuteqarsimavoq, taamaattumillu naammassissat pillugit isumaqatigiisummi piumasqaatit qanoq uuttorneqarnerusinnaasunngortinneqarsinnaanersut pillugu Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiit Kattuffiat oqaloqatigineqalersimavoq. Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiit Kattuffiata nalunaarutaa 5. maj 2010-meersoq misissoreerlugu Naalakkersuisoqarfiup taama anguniagaqarnera ersarissumik taparserini Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap oqaatigissavaa, tassa nalunaarummi naatsuararsuusoq oqaatigineqartariaqarmat. Tamatumani minnerunngitsumik pineqarpoq nalunaarummi immikkoortoq 7, aningaasaliissutigineqartunik isumatusaartumik

aannertusaarisumillu aqutsinissamut kattuffiup pisussaaffeqarneranut tunngasoq. Tassani sumilluunniit uppersaatitaqanngitsumik taamaallaat allassimavoq Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiit Kattuffiata aningaasaliissutit siunertaq malillugit aqutsivigigai. Taama naatsigisumik qaaginnarsiutigisumillu nalunaaruteqarneq naammaginangilluinnartutut oqaatigisariaqarpoq.

Siulersuisut aningaasarsiaannut tunngatillugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit immikkut oqaatigineqassaaq taakku Naalakkersuisut aamma Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiit Kattuffiata akornanni oqaloqatigiinnissani aggersuni ilaatinneqartariaqartut ataatsimiititaliaq isumaqarpoq.

Konto pingaarneq 40.94.14 Nuna tamakkerlugu meeqqanut inuusuttunullu suliniaqatigiiffinnut tapiissutit

Maannatut annertussusilinnik Sorlammut Spejderinullu tapiissuteqartarnerup ingerlatiinnarnissaa naapertuunnersoq isumaliutigeqqullugu Naalakkersuisut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit kaammattorneqarput. Tassunga akissuteqarlutik Naalakkersuisut oqarput aningaasaliissummi kattuffinnut ilaatinneqartunut tamakkiisumik tapiissutit attatiinneqarnissaat suli naapertuuttut isigineqartoq. Taamaattorli Sukorsermut spejderinullu tapiissutasartut kattuffimmuut ataatsimut 25.000 kr.-inik ikilineqarnissaat kissatigineqarpoq, tamatumalu peqatigisaanik allattoqarfiup annertusarneqarnissaa siunertaralugu Sorlammut 50.000 kr.-inik nuussinissaq kissatigineqartoq. Tamatumunnga pissutaavoq naatsorsuutit eqqortumik takutitsisut Sorlammit ukioq kingulleq assut suliariuminaatsinneqarsimanerat.

Naalakkersuisut naliliinerat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit maannangaaq tusaatissatut tiguneqarpoq. Ataatsimiititaliarli isumaqartuarsinnarpoq timersornermik ingerlatalinnut tapiissutit ikilineqarnissaannut taarsiullugu kontomi pingaarnermi matumani aningaasaliissutit ikilinissaat naleqqunnerusoq.

Konto pingaarneq 40.94.17 Kalaallit Nunaata Radiua - KNR

Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap apeqqutaanut 10.27-imut akissumminni Naalakkersuisut ersarissumi nassuiaatigaat KNR-ip aallakkatitsissutinut digitaliusunut aningaasaliissuteqarnera iluatsitsiffiunngitsutut oqaatigineqartariaqartoq. Naalakkersusiut ataatsimiititaliamut kissutaat ima oqaasertaqarpoq:

”KNR- p ilisimatitsissutigaa maj 2007-mi TV-mut atortut digitalit pisiarisimallugit, taakkulu iluatsittumik nunat immikkooortuini radioni atorineqartarlutik. TV-mulli tunngasortaa nutaarsiassaannut naatsorsuusaalluni aallakaatitassianullu ilivitsunut tulluarani. TV-qarfiit ikitsuinnaat aaqgissuussineq taanna atorpaat, KNR-llu nutaaliaanerpaaq pisiarisimavaa, kisianni aalartinniarnernani annertuumik ajornartorsiutitalik. KNR 17 mio. kr.-nik atugassaqaarsimavoq, taakunangalu 4 mio. kr.nit piviusunbngortutsinernut ilinniartitsinernullu atorineqarsimallutik. Pilersuisumit neqeroortut 22 mio. kr.-niusimavoq, taannali 13 mio. kr.-ninut appartinneqarmalluni. Inernerisimavaa aaqgissuussinerup aserujanera. Systemi ajutuukulavoq, aserfallatsaaliinerlu akisuujulluni, aamma nukipassuit atortariaqarput teknikerit pikkorissartinnissaanut systemimik aserfallatsaaliinissamut. Aamma atortut tuniarnissaanut periarfissaqanngilaq, pissutigalugu niuerfinni atortunik pitsaanernik akikinnernillu peqarmat. Taamaattumik KNR-p periarfissaqaarsimangilaq TV-kut nutarterinissamut atortut taakku atorlugit. Taamaattumik KNR ullumikkut pisoqalilereersunik atortunik uninngasuuteqarpoq Namminersirtunut ukiut ingerlanerini akilersorneqartussanik.”

KNR imminut pigisutut ingerlammat taamatut kukkusumik iliuuseqarnermut akisussaaneq aallaqqaammut pisortaarfianut siulersuisuanullu inissinneqartariaqarpoq. Tamatumuunakkulli

ukiualunnguit ingerlaneranni radioqarfiup atortulersuutinik nutaanik pisinissaata pisariaqalersinnaanera allanngortinneqanngilaq.

Tamatuma saniatigut pisortat KNR-imut aningaasaliissutaasa pissarsissutaasarnerat ukiuni arlaqalersuni killeqarpallaartutut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit isigineqarpoq. Raadioqarfiup naammassisaqarsinnaasusia aallakaatitassiorsinnaasusialu annikippallaartoq assigiinngitsutigut ersertoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Taamaattumillu tamanna raadioqarfiup pisortaasa nutaat eqqumaffigisariaqarpaat.

Taamatuttaaq raadioqarfiup tusagassiuisarnerani pitsaassutsit, suliat aammalu arlaannaannut attuumassuteqannginnissaq eqqarsaatigalugit, qaffassarneqarnissaat pisariaqartoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Taamatut qaffassaaneq nutaarsiassaleriffimmu pisortanit annertuumik tapiiffigineqarnermigut aningaasalersorneqartumut tamatigoortumillu aallakaatitsinissamut pisussaaffilerneqartumut naatsorsuutigisanut piunasaqaataasunullu naapertuuttutut isigineqarput.

Pissutsinik taakkuninnga erseqqinnerusumik misissuinissamut Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Ataatsimiititaliaq naleqquttutut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit isigineqarpoq. Tamatuma saniatigut raadioqarfimmu qanittukkut pisussatut neriutiginartumik takuniaanermi apeqqutit taakku KNR-imut oqaloqatiginnissutigineqarnissaat ataatsimiititaliap qilanaaraa.

Konto pingarneq 40.94.18 Kulturip illorsua Katuaq

2010-mi aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip aappassaaneernissaanut isumaliutissiissummini Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq ima allappoq:

”Angusassat pillugit KNR-imut isumaqatigiissutissami Katuamit raadiukkut tv-kullu aallakaatitsisarnissat pillugit piunasaqaat ilannguteqqullugu Naalakkersuisut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit kaammattorneqarput. Tamanna Naalakkersuisunit akuersarneqarpoq, tamannalu ataatsimiititaliamit pitsaasutut isigineqarpoq. (Apeqqut 10.33)”

Siorna neriorsuutigisaminnik Naalakkersuisut eqquutsitsisinnaasimannginerit Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit pakatsissutigineqarpoq. Taamaalilluni Katuamit aallakaatitsisarnissamik piunasaqaat tamatigoortumik aallakaatitsisarnissamik isumaqatigiissummi nutaami ilanngunneqarsimannigilaq. Tamanna ataatsimiititaliamit assut uggorineqarpoq, Katuarmi Kalaallit Nunaata tamarmi kulturikkut illorsuutut annertunerusumik atuuttariaqarmat.

Konto pingarneq 40.94.20 Arctic Winter Games aamma Island Games

Namminersortut-pisortat aveqatigiillutik aningaasalersuigaannik AWG 2016-imi ingerlanneqassasoq Naalakkersuisut paasissutissiissutigaat. Nunatta karsiata aqqissuussinermut tassunga aningaasartuutissaasa sapinngisamik annertunerpaamik killilersimaarneqarnissaat siunertaralugu *taama* neriorsuuteqarneq Naalakkersuisunit sukumiisumik anguniarneqartariaqartoq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq.

2.6. Suliassaqarfik 50-51 Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoq

Inatsisartut Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Ataatsimiititaliaata Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoq apersorpaa. Apersuineq suliassaqarfimmu

matumunnga Naalakkersuisut 2011-mi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi pingaarnersiuinerannut tunngavoq. Apersorneqarnissaminut Naalakkersuisup allakkiaata assilinera Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit tiguneqarpoq. Taanna ilanngussaq I-tut ilanngunneqarpoq.

Aalisarnerup aaqqissuusaaneraniq naleqqussaaneq

Sinerissap qanittuani aalisarnermik inuussutissarsiuteqarnerup aningaasaqarnikkut imminut napatinnerulernissaa anguniarlugu Naalakkersuisut suliniutaat pillugit Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq arlalinnik apeqquteqarpoq. Aalisarnermut inatsisissatut siunnersuutip aammaarluni kinguardeqqinneqarneratigut ataatsimiititaliap apeqqutai suli pingaarneruleput. Tamatuma saniatigut aalisariutit imminut akilersinnaanngitsut pisoqalisullu pilersaarutaasumit sukkannerusumik aalisarunnaarsinneqarnissaat siunertarlugu sinerissami qanittumi aalisarnerup aaqqissuusaaneraniq naleqqussaaneq ukiuni makkunani aningaasaliissutinik immikkoortitsisoqarpoq.

Sinerissamat qanittumi aalisarnerup aammalu avataasiorluni aalisarnerup killeqarfiata atorunnaarsinneratigut aammalu pisassat ilaannik annerpaamik pigineqarsinnaasut maanna 10 %-iusut 33 %-inut qaffannerisigut pisortat aningaasaataannik atuinani aalisarnerup aaqqissuusaaneraniq naleqqussaaneq ingerlanneqarsinnaassanersoq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit apeqqutigineqarpoq (apeqqut 3.11e).

Tamatumunnga pisortat aningaasaataannik atuinngikkaluarluni aalajangersimasunik tunngavissaqartitsilluni sinerissap qanittuani raajarniarnerup aaqqissuusaaneraniq taamatut naleqqussaaneq ingerlanneqarsinnaassasoq Naalakkersuisut uppersarparaat. Taamaaliornikkut aningaasat aalisarnerup aaqqissuusaaneraniq naleqqussaaneq atorneqartussaagaluit ilaat ikigisassaanngitsut sipaarutigineqarsinnaassapput. Siunertamat tassunga 39,6 mio. kr.-it tikillugit atorneqarnissaat naatsorsuutigineqartoq apeqqutip 11.4a-p akineqarneranut atatillugu Naalakkersuisut paasissutissiissutigaa.

Aalisarsinnaanermut akuersissutinik ukiukitsunut tunniussisarneq

Aalisarsinnaanermut akuersissutinik ukiukitsunut suli tunniussisoqartartoq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap apeqqutaanut 3.11c-mut akissuteqarnermut atatillugu Naalakkersuisut paasissutissiissutigaa. Ukiukitsunut akuersissutinik tunniussisarnermut inerteqqummik, immaqa aalisarneq pillugu inatsisissakkut nutaakkut, atuutsitsilersinnaanissaq isumaliutigineqartoq oqaatigineqarpoq.

Taamatut inerteqquteqalernissaq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit maannangaaq pitsaasutut isigineqarpoq. Tamatumunnga pissutsit arlaliupput. Siullermik pigisat pillugit inatsisitigut ukiukitsut pisussaaffigilersinnaasaat killeqarput, tamannalu tunisinissamik isumaqatigiissuteqarnissamat, aalisarnermut atortunik akilersuinissamik isumaqatigiissuteqarnermut, tunisnermi annaasaqarnermut aammalu inunnut allanut atatillugu akissussaassuseq eqqarsaatigalugu ajornartorsiortitsisinnaavoq. Aappaattut aalisartunut inersimasunut pisortanut akiitsoqarnertik pissutigalugu tunisisutut tassungalu atasumik isertitaqartutut pisortatigoortumik nalunaarsorneqarumangitsunut akunnermiliuttutut ukiukitsut siusinnerusukkut atorneqartarsimasut ataatsimiititaliamit ilisimaneqarpoq. Pingajuattut meeqqat inuusuttullu 18-it inorlugit ukiullit ilinniarsimasutut – ilaatigut ulorianarsinnaasumik - suliffeqaratik ilinniarnermik ingerlatsisariaqarput. Kiisalu meeqqat inuusuttullu 18-it inorlugit ukiullit pilersuisunnagortinneqartariaqanngillat, taamaalillutillu inuussutissarsiutini imminut akilersinnaanngitsuni attassiinnartinneqarsinnaallutik.

Konto pingarneq 50.01.17 Aalisarneq pillugu EU-mik isumaqatigiissut

Konto pingarnerup 20.05.44-ip, EU-mik suleqatigiinnissamik isumaqatigiissummit isertitanut tunngasup, ataani allassimasut innersuussutigineqarput.

Tamatuma saniatigut pisassanik siunniussaaqqaartumit annikinnerusunik EU-mut neqerooruteqartarnerup kingunerisaanik piffissami 2007-2010-mi EU-mut akiitsoqartoqalersimammat ataatsimiititaliap Inatsisartunut immikkut maluginiaqqussavaa. Akiitsut 20,7 mio. kr.-iupput, taakkulu 2011-ip ingerlanerani tamakkerlugit utertinneqarsimanissaat naatsorsuutigineqarpoq. Tamatuma kingunerisaanik kontomi pingarnermi matumani isertitat ikinnerunissaat naatsorsuutigineqassaaq. Allannguutissatut siunnersuut nr. 95 aamma innersuussutigineqarpoq.

Konto pingarneq 50.01.18 Ingerlatsinissamik isumaqatigissutit, tunisassiorfiit

Kontop pingarnerup uuma ataani aningaasaliissutit peerneqassagaluarpata nunaqarfimmi nalinginnaasumi isumaginninnermut aningaasartuutit qaffariarnissaannut takutitsisunik naatsorsuinernik saqqummiusseqqullugit Naalakkersuisut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit qinnuigineqarput. Naalakkersuisulli paasissutissiissutigaat (apeqqut 11.2d) naatsorsuinerit taamaattut pigineqanngitsut.

Allassimasutut naatsorsuinernik taamaattunik suliarinninnissamik Naalakkersuisut sulissutiginninnissaat pisariaqartoq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Tunisassiorfiit imminnut akilersinnaanngitsut ingerlatsinnissaannut tapiissutigisartakkatsinnut annertuunut pissutsit qanoq ataqatigiinnerannik ilimaginninnerinnaq tunngavissallugu ungasinnerusoq isigalugu inuiaqatigiinnit attanneqarsinnaanngilaq. Naatsorsuinernik taamaattunik suliaqarneq nunap immikkoortuini ineriartortitsinissamut periusissap suliarineqarnerani ilaatinneqartariaqarpoq, tak. konto pingarneq 10.02.06.

Konto pingarneq 50.01.19 Kalaallit Nunaata Ammerivia A/S-mut ingerlatsinermi tapiissutit

Suleqatigiissitamik Kalaallit Nunaata Ammeriviata siunissaa pillugu kaammattuuteqartussamik pilersitsoqarsimasooq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap paasivaa. Suliap tamatuma siuarsarneqarnissaanik Naalakkersuisunut ilaasortaqaq ataatsimiititaliamit arlaleriarluni kaammattorneqarpoq, taamaalilluni inatsisissatut siunnersuummut ilanngunneqarnissaat siunertaralugu suleqatigiissitap kaammattutai 2011-mi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik akuersissutiginninnissaq sioqqulluarlugu piareersinnaaqullugit. Tamannali Naalakkersuisunut ilaasortap ajornartissimavaa.

Tamanna Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit ajuusaarnartutut isigineqarpoq. Ataatsimiititaliali maluginiarpa apeqquummut 11.3b-mut akissut naapertorlugu Kalaallit Nunaata Ammeriviata 2011-mi ingerlanneqarnissaanut (aningaasaqarnikkut) tunngavissat allanngunnginnissaannik naatsorsuutiginninneq Naalakkersuisoqarfimmit aalajangiusimaneqartoq. Tamanna ataatsimiititaliamit ima paasineqartariaqarpoq; suliffeqarfip inerisaqqinneqarnissaanut 2011-mi aningaasanik amerlanerusunik Naalakkersuisut qinnuteqaqqinnginnissaat oqaatiginngikkaluarlugu Naalakkersuisoqarfimmit qulakkeerneqartoq, taamaalillunilu tamanna ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarpoq.

Tamatuma saniatigut Kalaallit Nunaata Ammeriviata toqqorsiviini junip naanerani puisit amii uninngasuutigineqartut 270.000-inngorsimasut Naalakkersuisut paasissutissiissutigaat. Tamatuma naligaa ukiuni pingasuni sisamani puisinniarnermi tunisat. Ammit taakku isumannanngitsumik

toqqortarineqartut ataatsimiititaliap naatsorsuutigaa, tassa ammit toqqortaatigisat amerlasuut siusinnerusukkut aasimanagerat ataatsimiititaliamit ilisimaneqarmat, tamannalu taamani ingerlatsinermit aningaasaqarnikkut aammalu naalakkersuinikkut isumaqatigiinningsuteqarnermik kinguneqarpoq.

Konto pingaarneq 51.01.04 Aallarteqqinnissamut tapiissuteqartarneq

Aningaasaliissutit uku anguniakkanik iliuutsinillu ingerlatsinermit aningaasaqarnikkut tunngavinnik nalinginnaasunik aalisartut piniartullu ataasiakkaat paasinninnerunissaannut iluaqutaasinnaasunik Naalakkersuisunit tapertaqartinneqatariaqartut tunngaviummik isigalugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Ataatsimiititaliamit matumani eqqarsaatigineqartut tassaavoq aningaasaleeqqinnissamut, aserfallatsaaliinisamut iluarsaanissanullu aningaasanik ingerlaavartumik immikkoortitsisarnissap pisariaqarnera. Taamaatillunilu nunatta karsia tassaasariaqarpoq aningaasaliinissamut periarfissatut kingullertut – tassa siullertuunngitsoq - qinnuteqarfigineqartoq. Taamatuttaaq sillimmasiissutinik pisariaqartunik aalisartut piniartullu namminneq akisussaaffeqarnerannik paasinninnissaq Naalakkersuisunit annertunerulersinniarneqatariaqarpoq.

Konto pingaarneq 51.01.06 Piniarnermik nakkutilliisoqarneq

Tamatumani maleruagassat unioqqutinneqartartut, qanorli annertutigisumik tamanna pisarnersoq ilisimasaqarfigineqanngitsoq Naalakkersuisut apeqqummut 11.7a-mut akissummi paasissutissiissutigaa. Tamatuma saniatigut nunatta ilarujussua piniarnermik nakkutilliisunit nakkutigineqanngilaq. Aaqqissuussineq ingerlateqqinneqassappat angusat ersarissisinneqarlutillu naliliiffigineqatariaqarput – tamanna assersuutigalugu pisinnaavoq angusat aalajangersimasut tamatumanilu aningaasat atorneqartut imminnut sanilliullugit naliliiffiginerisigut.

Konto pingaarneq 51.01.07 Aalisartut piniartullu siunnersortinit sullinneqarnerat

Siunnersortinit sullissineqarneq pillugu KNAPK-mut isumaqatigiissutip KNAPK-mut ersinngitsumik tapiissutaannginnissaa eqqumaffigigitsik Naalakkersuisut apeqqut 11.8c-mut akissumminni paasissutissiissutigaa. Suliassat Namminersorlutik Oqartussat sinnerlugit KNAPK-mit suliarineqarnerannut atatillugu allaffissonermut KNAPK-p aningaasartuutaanut sullissinissamik isumaqatigiissutikkut taamaallaat matussuserneqassappat.

Siunnersortinit sullinneqarnermut atuisunik tamakkiisuunngikkaluamik akiliisitsisalernissamik missingersuutinut ilanngussami allassimasut 2011-mi aningaasanut inatsissatut siunnersuummut tunngatillugu aamma naleqquttut Naalakkersuisunit isigineqartut ataatsimiititaliap maluginiarpa. Tamanna Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit nangaassutigineqarpoq, tassami allassimasup taassuma assinga missingersuutinut ilanngussami ukiut arlallit ingerlanneranni ilaatinneqarsimammat, tamannali sunniuteqarsimanani.

Konto pingaarneq 51.03.02 Nunalerinermik inuussutissarsiuqartunut aningaasalersuinikkut tapersiisarneq

Upernaviarsummi misileraavik Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap arlalinnik apeqquteqarfigaa. Naalakkersuisut akissutaat tunngavigalugu (apeqqut 11.11) ataatsimiititaliap paasinninnera imaappoq; nunatsinni nunalerinermi tunisassiat amerlisarneqarnissaat siunertaralugu misileraaviup angusai qanoq iluaqutiginiarneqarsinnaanersut misissorneqatariaqartoq. Taamaalillunilu ataatsimiititaliaq isumaqarpoq naatitsinikkut misileraanerit piffissami aggersumi inernerit ilisimasallu ingerlateqqinneqarnerannik taarserneqatariaqartoq. Taamatut suliniuteqarnissaq nunalernerup aningaasaqarneranik siamasissumik patajaallisaanissamut naapertuutut

ataatsimiititaliamit isigineqarpoq, taamaaliornikkullu inuussutissarsiummut nunatta karsiata tapiissutigisartagai appartinneqarsinnaassallutik.

Siunertamut konto 51.07 Inuussutissarsiutinut tapersiissutit

Pisortanut akiligassatigut kinguaattoorutit pillugit suliassaqaqfimmi 24-mi, Akileraartarnermut Aqutsisoqaqfimmuut tunngasumi, isumaliutissiissummi immikkoortup ataani allassimasut innersuussutigineqarput.

Ilassutigalugu oqaatigineqarsinnaavoq aalisarnermut tunngasuni ESU-mut akiitsut sinneri 51,4 mio. kr.-iusut Naalakkersuisut paasissutissiissutigimmassuk (apeqqut 11.13b). Nunalerinermut tunngasuni akiitsut sinnerit 12,2 mio. kr.-iupput, taakkunanga kinguaattoorutit 2,2 mio. kr.-iullutik. Akiligassatigut kinguaattoorutinit katillugit 10,5 mio. kr.-it missaat annaaneqarsimasutut maanna isigineqarput. Tamatuma naligaa 50 %-it sinnilaarlugit annaaneqarnerat. Annaasat taama amerlatiginerat nersualaagassaannigitsutut ataatsimiititaliamit isigineqarpoq, tamatumalu kingunerisaanik taarsigassarsitinneqarsinnaasut akiliisinnaassuseqarnerannik naliliisarneq siunissami pitsanngorsarneqartariaqartutut isigineqarpoq, tassa taarsigassarsisinneqartussap akiitsuminik taarsiinissaa ilimanaateqartinnagu suliniutinut taarsigassarsisitsisoqartariaqanngimmat.

2.7. Suliassaqaqfik 62-66 Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Naalakkersuisoq

Suliassaqaqfiup 62-64-ip ataani kontot pingaarnerit arlallit ataatsimoortinneqarsinnaasut Naalakkersuisut nangaassuteqaratik paasissutissiissutigaaq, tamannalu 2012-imut aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip suliarineqarneranut atatillugu kingusinnerpaamik pisariaqartoq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Tassunga ilanngullugu missingersuutinut ilanngussat arlallit naapertuussarlugit nutarterneqartariaqarput.

Konto pingaarneq 64.01.01 Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqaqfik

Inuussutissanik nunatsinneersunik EU-mut eqqussuinermi maleruagassat atuuttut eqaannerulersinneqarnissaat pillugu suliaq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit malitseqartinneqarpoq (apeqqut 12.2). Naalakkersuisut ilaatigut ima paasissutissiipput:

"... 2012-p aallartinnerani uumasunut nakorsaanut aaqqissuussaq atuutillerinneqassasoq, tamatumalu kingorna aalisakkanik tunisassiat Kalaallit Nunaanneersut EU-mut eqqunneqarsinnaalisassut Ålborgimi uumasut nakorsaanit nakkutilliiveqarfik avaaqullugu.

Uumasut nakorsaanut aaqqissuussami ilaatigut piumasaqataavoq aalisakkanik tunisassiasianit EØS-imeersunit (EU, Island, Norge il.il.) Nuummi Nakkutilliiviliortoqarnissaa. Naatsorsuutaavoq sanaartorneq 2011-mi aallartissasoq namminersortunit aningaasalersorneqartoq aalisarnermik inuussutissarsiortut aamma Royal Arctic Line, ingerlatsisussap, akornanni isumaqatigiissut malillugu."

Taamaliornikkut nunatta karsia aningaasartuuteqartinneqassanngimmat naleqquttut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit isigineqarpoq, tassa tunngaviusumik isigalugu inuussutissarsiummi attaveqarnermut tunngasumik aningaasartuutit ilaat sapinngisamik annertunerpaat inuussutissarsiutip nammineq isumagisariaqarmagit.

Konto pingaarneq 64.01.04 Piginnaasanik ineriartortitsiviusumik pikkorissarnerit

Apeqqummut 12.3b-mut akissut naapertorlugu aatsitassarsiornerup iluani najugaqavissut sulisorineqarnissaannik qulakkeerinninnissamut maleruagassanik anguniagaqaqfiunerusunik

suliaqarnissaq atuutsitsilernissarlu Naalakkersuisut suliarisariaqaraat ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Ukiopassuarni sulissuteqarnerup kingorna Canadami aatsitassarsiornermi najugaqavissut sulisorineqartut 50 %-iinnaat angusimagaat ataatsimiititaliap ilisimavaa. Canadami maanna sulisunut sanilliullugu nunatsinni sulisorisat ukiut arlaqanngitsut ingerlaneranni amerlanerulernissaat Naalakkersuisut anguniartariaqarpaat. Tamatumali peqatigisaanik innuttaasut najugaqavissut isertitaqarfiusumik sunniutilimillu suliffeqarfiup suunera apeqqutaatinnagu suliffeqarnissaannik nalinginnaasumik qulakkeerinninnissaq pingaartutut ataatsimiititaliamit isigineqarpoq, taamaattumillu najugaqavissut aatsitassarsiornermi *toqqaannartumik* suliffeqarnerat imaluunniit aatsitassarsiornermik ingerlataqartunut sullissillutik inuussutissarsiuutini suliffeqarnerat ataatsimiititaliamut apeqqutaanerunngilaq.

Konto pingarneq 64.10.13 Assassorluni kusanartuliat, sanalukkat amminillu tunisassiat ineriartortinneqarnerat

Aningaasaliissutit pissarsissutaasarnerat erseqqinnerusumik naliliiffigineqarsimanngitsoq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap apeqquteqarneratigut qulaajarneqarpoq. Naliliineq taamaattoq aallartinneqartariaqarpoq, tassa tammajuitsussanik pitsaassusiat qularnartunik nunanit allanit eqqussukkanik taama nioqqutissaqartigineranut nunatsinni assassorluni kusanartulianik kalaallinit sanaanit nutaaliaanerusunik il.il. peqannginnera pissutaanersoq imaluunniit nunatsinni nioqqutissat tunisassiarineqartut pitsaassusiisa akiisalu, assigiinngisitaanngippallaarnerisa il.il. akornanni naapertuutinngitsoqarneranut nunanit allanit eqqussukkat taama amerlatiginerat takussutissaanersoq tassuuna nalilissallugu naleqqussinnaammat.

Siunertamut konto 64.13 Suliffeqarneq

Suliffeqarnermi kisitsisitigut paasissutissat isumaliutissiisummi konto pingarneq 20.16.01, Naatsorsueqquissaartarfimmum tunngasoq, pillugu immikkoortumi allassimasut innersuussutigineqarput. Tassunga atatillugu ataatsimiititaliap oqaatiginngitsoorumannigilaa nalunaarsuiffinnik ataatsimoortitsilluni ingerlatsinissamik ukiup ataatsip matuma siorna qinnutigineqartumik Naalakkersuisut arriisaarussinerat kontop pingarnerup pineqartup ataani oqaatigineqartoq assorsuaq naammagineqanngimmat. Kingullertut taaneqartumut atatillugu kontop pingarnerup 64.13.21-ip, Piginnaanngorsaaqqinnermut tunngasup, ataani allassimasut aamma innersuussutigineqarput.

Konto pingarneq 64.10.25 Aluminiumik pilersaarut

Nunatta aluminiumik suliniummi akuunissaa pillugu inaarutaasumik aalajangiinissaq aammaarluni ukiumik ataatsimik kinguartinneqaqqippoq. Suliniummi akuunissaaq pillugu UKA 2011-mi Inatsisartut inaarutaasumik aalajangernissaat maanna naatsorsuutigineqarpoq. Tassani piginnittuunissaq qanoq ilusilerneqassanersoq inaarutaasumik aalajangiiffigineqassaaq. Suliniutilli taamaatiinnarneqartariaqarnissaa aamma aarleqqutigineqarsinnaavoq. Tamatuma kingunerissavaa aningaasat akiliutigineqarsimasut annaasatut isumakkeerneqarallartariaqarnerat. Suliniut piviusunngortinneqassappat Maniitsumi illoqarfiup immikkoortuanik nutaamik pilersitsinissamut aningaasanik amerlasoorujussuarnik aningaasanut inatsisissani aggersuni immikkut atugassanngortitsinissaq pisariaqassaaq. Suli ilisimaneqanngilaq suliniut ima imminut akilersinnaatigissanersoq taamatut aningaasaliinermut matussusiisinnaalluni.

Aluminiumik aatsitsivimmi, erngup nukinganik nukissiorfimmi taakkulu nassatarisaannik suliffissani suliffinnik aalaakkaasunik 1.100-1.200-inik aluminiumik suliniut pilersitsissasoq naatsorsuutigineqarpoq. Nalunaarummi januar 2010-meersumi taama NIRAS inerniliivoq. Siunnersuisarfiup Copenhagen Economicsip juli 2010-mi tapiliullugu inerniliissutigaa kommunit

ilanngaattissat ilanngaatigereerlugit 44-87 mio. kr.-inik ukiumut isertitaqarnerulernerannik aluminiumik suliniut kinguneqassasoq. Isertitaqarnerulernerumut pingaarnertut pissutaassaaq akileraarutitik isertitat qaffariarnerat. Akileraarutit pillugit inatsisissatut siunnersuutit UKA 10-mi saqqummiunneqartut isertitassatut missingikkanut allannguutaassanersut nalunarpoq. Innuttaasut nuttarneranni ineqarnermilu killiliissutit aningaasaqarnikkut iliuaaarutissanut annikillisaataasinnaapput.

Konto pingarneq 64.13.21 Piginnaanngorsaaqqinneq

Naalakkersuisut ataatsimiititaliap apequtaanut 12.9a-mut akissutaat naapertorlugu piginnaanngorsaaqqittut piginnaanngorsaaqqinnerup kingorna suliffeqalersarnerat pillugu paasisutissanik piviusunik nassiussisoqarnissaa Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit utaqqineqarpoq. Ataatsimiititaliap misilittagaasa ajoraluartumik takutippaat paasisutissanik akissutinillu Naalakkersuisoqarfiup nassiussisarnera pisuni arlalinni assut kinguaattoorfusarsimangikkuni akissutinik nassitsingilluinnartoqartartoq, ataatsimiititaliali suli upperaa Naalakkersuisoqarfik suliassaminik naammassinissinnaasoq.

Konto pingarneq 66.01.02 Aatsitassarsiorneq

Qeqertarsuup Tunuani, nunatta kitaani kujataanilu kiisalu Baffin Bugtimi uuliasiornermut tunngasumik Naalakkersuisunit naatsorsuutigineqartut pillugit nassuiaat ajunngilluinnartoq ataatsimiititaliamit tiguneqarpoq. Paasisutissat taakku piffissami aggersumi Skotlandimut paasisassarsiorluni angalanermi atorsinnaassallugit ataatsimiititaliap neriutitigaa, tamatumani ilaatigut Cairn Energyp naapinneqarnissaa ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqarluni.

Missingersuusiornermut inatsimmi tamanna pillugu aalajangersagaq naapertorlugu aningaasanut inatsimmi missingersuusiornepup annertuumik piviusorsiorinissaa ersarissuunissaalu Naalakkersuisoqarfiup qulakkeertariaqaraa ataatsimiititaliaq aamma isumaqarpoq. Tamanna minnerunngitsumik atuuppoq sajupillatsitsisarluni paasisutissanik pissarsiniarluni misissuinerit il.il. isertitassatut missingikkat eqqarsaatigalugit. Tamatuma saniatigut suliassaqarfiup aqutsivigineqarnerani ammasuunissaq ersarissuunissarluni qitiutillugit pingaartinneqartariaqarput.

2.8. Suliassaqarfik 70-73 Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallanermullu Naalakkersuisoq

Suliassaqarfimmumt matumunnga Naalakkersuisoq ulloq 19. oktober 2010-mi ataatsimiititaliamit apersorneqarpoq. Apersorneqarnissaminut Naalakkersuisup allakkiaa tassungalu atatillugu atortussat ilanngussaq E-p ataanut ilanngunneqartut innersuussutigineqarput. Tamatuma saniatigut isumaliutissiisummi immikkoortoq 2.10 innersuussutigineqarpoq.

Suliassaqarfimmi 70-imi kontot pingaarnertit

Suliassaqarfimmi 70-mi kontot pingaarnertit amerlassusiisa ikilisinneqarnissaat Naalakkersuisunit isumaliutigineqartariaqartoq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq, tassa kontoni pingaarnerni arlalinni aningaasaliinermut tunngavigineqartut assignittorujussuorinarmata. Kontonik pingaarnernik taamatut ikililerineq 2012-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi pisinnaassasoq ataatsimiititaliap neriutitigaa.

Konto pingarneq 70.01.01 Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallanermullu Aqutsisoqarfik, allaffissorneq

Aqutsisoqarfimmi pisortat amerlassusiisa minnerpaamik 25 procentimik appartinneqarnissaat anguniagaasoq Naalakkersuisut ukioq kingulleq paasisstissiissutigaaat.⁵ Anguniagaq taanna Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit tapersersornartinneqarpoq, tassa Aqutsisoqarfimmi pisortat sulisut 1/3-iisa missaannik amerlassuseqartut ataatsimiititaliap paasisimmamagu. Apersorneqarnermini Naalakkersuisunut ilaasortap paasisstissiissutigaa anguniagaq anguneqartoq, tassa pisortatut atorfiit 12-nit 9-nut 25 %-imik appaanermik naleqartumik ikileriarsimmamata. Tamanna naammaginatutut ataatsimiititaliamit isigineqarpoq – tamatumani sulisunut pisortatut atorfirmik ingerlatsiunnaareersunut pisortatut aningaasarsiaqartitsisoqannginnera soorunami apeqqutaalluni. Tamanna matumunnga aammali suliassaqarfinnut allanut atuuppoq.

Konto pingaarneq 70.01.12 Nuna tamakkerlugu pilersaarusionerq

Nuna tamakkerlugu pilersaarusionermini maanna suliarineqartut killiffiillu pillugit nassuiaammik sukumiisorujussuarmik Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap tigusaqarpoq. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap apeqqutaanut 13.3-mut akissut ilanngussaq B-miittoq atuarneqarnissaalu kaammattuutiginarpoq innersuussutigineqarpoq.

Konto pingaarneq 70.10.07 Sanaartornermi aqutsineq suliniutinullu aningaasartuutit

Nuummi inissialiornissanut isaterinissanullu pilersaarutit pillugit paasisstissat arlallit Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit tiguneqarput. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap apeqqutaanut 13.5-mut akissut ilanngussaq B-miittoq innersuussutigineqarpoq. Tamatuma saniatigut Naalakkersuisunut ilaasortamik apersuinissamut ataatsimiititaliap apeqqutaanut nr. 5-imut ilanngussaq E-miittumut Naalakkersuisunut ilaasortap akissutaa innersuussutigineqarpoq. Kiisalu isumaliutissiisuumi matumani immikkoortoq sanaartornermut tunngasoq innersuussutigineqarpoq.

Konto pingaarneq 72.10.16 Inissiat attartortittakkat ingerlanneqarnerat, aningaasaliissutinil iluanaarutit

Namminersorlutik Oqartussat inissiaataannut attartortittakkanut aningaasaliissutinil iluanaarutit assigiinngisitaartuunissaat kontomut pingaarnermut oqaasertaliussaq aqutugalugu atuutilersinneqassasoq aningaasanut inatsisissatut siunnersuutaqaartumi Naalakkersuisut siunniukkalarpaat. Aningaasaqarnermulli Ataatsimiititaliap apeqquteqarneratigut qulaajarneqarpoq aaqqissuussinissatut siunnersuutigineqartoq attartortunik tunngaveqanngitsumik assigiinngisitsinermik kinguneqassasoq aammalu siunnersuummut inatsisitigut tunngavissaq pigineqanngitsoq. Ataatsimiititaliap apeqqutaa 5.12 ilanngussaq B-miittoq innersuussutigineqarpoq. Tamanna tunngavigalugu aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip aappasaaneerneqarnissaanut allannguutissatut siunnersuummik aaqqissuussineq aqutugalugu isertitassatut naatsorsuutigineqartut atorunnaarsinneqarnerannik kinguneqartumik Naalakkersuisut saqqummiussipput.

Aningaasaliissutinilli iluanaarutit assigiinngisitaartinneqarnissaannik maanna taamaatinneqartumik siunnersuuteqarnermi pisut Naalakkersuisut imminnut misissoqqissaarnissaminnut tunngavissittariaqarai Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap isumaqarpoq. Taamaallunilu ajornartorsiutit taakku Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit uparuarneqarnerat sioqqullugu aaqqissuussinissatut siunnersuutigineqartup inatsisitigut tunngavissat eqqarsaatigalugit ajornartorsiutitaqarnera ilisimasat malillugit Naalakkersuisunit allaffeqarfiannillu, tassunga ilanngullugu inatsiseqarnermut allaffeqarfimmit, apeqquuserneqarsimangimmat assut

⁵ Tak. ukioq kingulleq isumaliutissiissummi immikkoortoq kontomut pingaarnermut 70.01.01-mut, Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallanermullu Aqutsisoqarfimmi allaffissornermut tunngasoq.

eqqarsarnartoqartutut oqaatigisariaqarpoq. Tamanna suli sakkortuseriartinneqarpoq aningaasaliissutinit iluanaarutit oqaasertaliussat aqutigalugit aalajangersarneqarsinnaanerit allannqortinneqarsinnaanerallu inatsisinut naapertuunnersoq assut qularnartoq Ombudsmandip 2001-imi oqaaseqaataani toqqaannartumik allassimammat.

Piffissamut qanittumut ungasinnerusumullu nunatta karsiata isertitaasa aningaasartuutaasalu pitsaanerusumik oqimaaqatigiilersinneqarnissaat pisariaqarluinnarmat ataatsimiititaliamit paasilluarneqarsinnaavoq. Inuinaalli aqutsineranni nutaaliaasumi inatsisitigut ileqqorissarnikkullu qularnartunik allanit paasitinnaveersarluni imaaliannaq aaqiissuteqarniarnikkut oqimaaqatigiinneq taanna pilersinneqarsinnaanngilaq. Aqutissatuaasoq tassaavoq aningaasartuutissat isertitassallu oqimaaqatigiilernissaasa tungaannut suut aningaasartuutigineqassanersut minnerunngitsumillu aningaasartuutigineqassannginnersut toqqartorerisigut nunatta karsiata aningaasartuutissaanik pingaarnersiulluni tulleriarinissaq. Taamatut tunngaviumik saneqqunneqarsinnaanngitsumillu isummernermi aningaasaliissutinit iluanaarutit assigiinngisitaarnissaanik siunnersuut maanna taamaatinneqartoq aammalu taartitut sipaarutissat Naalakkersuisut piffissami aggersumi siunnersuutigiumaagaat ilanngunneqarsinnaapput.

Konto pingarneq 73.01.05 Kalaallit Nunaanni TV-kkut radiukkullu aallakaatitanik siammarterineq
TV-kkut aallakaatitanik nassitsissut 2010-2012-ip ingerlanerani digitalinngortinneqassaaq. Taamaalillunilu nunatta annersaani TV-kkut radiukkullu kanalit amerlanerusut aallakaatitsiviunissaat aammaanneqassaaq. Tamanna aningaasaliissutaareersut atorlugit ingerlanneqassaaq.

Konto pingarneq 73.01.15 Usinik assartuineq

Royal Arctic Line A/S-ip (RAL) aamma Royal Arctic Bygdeservice A/S-ip (RAB) umiarsuassaasa nutaat aningaasalersuutissaannut Naalakkersuisut siunnersuutaat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit ukiuni arlalinni nangaanartoqartinneqarsimavoq. Nunaqarfinnut assartuutissanik nutaanik angallatinissamut aningaasanik pissarsinissaq siunertaralugu Altantikoq ikaarlugu usinik assartuinermit akitsuusiinissaq Naalakkersuisut taamaalillutik sulissutigisimavaat. Taamatut akit eqqortut paasineqarsinnaasullu atuutilernissaat anguniarlugu ukiuni amerlasuuni ilungersuutiginninnermut taamatut tapiiffigeqatigiittarneq tunngaviatigut akerliusutut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaasarsimasunit isigineqarsimavoq. Imminut napatittumik aningaasaqarnissaq anguniarlugu inuussutissarsiutit aningaasaqarnikkut imminut napatissinnaasut siuarsarneqarnissaat taama ilungersuutiginninnikkut anguniagaavoq.

Pisortat namminersortullu suliffeqarfinnut akiliutigisartagaasa killilersimaarneqarnissaat anguniarlugu RAL-imi RAB-milu aqqissuussaannikkut ilusiliinikkullu pisariillisaanissat ingerlanneqarnissaannut periarfissat nassuiaatigeqqullugit Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit qinnuigineqarput. (Ilanngussaq B-mi apeqqut 13.16)

Naalakkersuisut ilaatigut ima akipput:

"Mantec Aps avataanit siunnersortitut suliffeqarfimmik misissueqqissaarnermik ingerlataqarpoq. Misissueqqissaarnerup siunertarisimavaa maannakkut ingerlatanut naleqqiullugu suliffeqarfiup eqqortumik aningaasartuuteqarnissaata qulakkeerneqarnissaa peqatigisaanillu aningaasartuutit qaffasissusaasa apparneqarnissaannut periarfissanik qulaajaanissaq siunertaralugu. ManTec ApS pilersaarutini assigusuni umiarsuartigut assartuisartuni DFDS Tor Line-mi aamma ilaasunik angallassisartuni DFDS Seaways-imi iluatsilluartumik ingerlataqarsimavoq.

Misissuinerup taassuma inernerata, 2010-mi junip naanerani naammassineqartup, takutippaa aningaasartuutikillisaanissamut suleriaatsillu sunniuteqarluarnerulernissaannut periarfissaqartoq. Annertuumik annikitsunillu allannguinerit pineqarput, ataatsimut isigalugit suliffeqarfiup aningaasartuutaanik annikillisaasussat."

Naalackersuisut oqariartuutaat suliani allassimasoq Ineqarnermut Attaveqarnermullu Ataatsimiititaliamit sukumiisumik isummerfigineqareersoq iluarisimaarlugu soqutigalugulu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap maluginiarppaa. UKA 10/78-imut isumaliutissiissummini Ineqarnermut Attaveqarnermullu Ataatsimiititaliapq ilaatigut ima allappoq:

"Royal Arctic Linep misissuisitsisimanera Ataatsimiititaliap soqutiginarfilluinnarpaa. Naalackersuisut akissutaannit takuneqarsinnaasutut siunersortimik avataaneersumik ikiorteqarnikkut Royal Arctic Line A/S-imi ukiumut pisariillisaanissat 30 mio.kr.-inik nalillit nassaarineqarsinnaasimapput. Naalackersuisut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamut paasissutissiissutigisimasai tunngavigalugit akiligassat allanit akilernerqarsinnaanngitsut Royal Arctic Linep ingerlanneqarnerani annertusaasoqarluarsimanninneranik pissuteqarunartumik ukiumut 30 mio. kr.-nit Kalaallit Nunaanni innuttaasut akilertariaqarsimannikkaluaaraat Ataatsimiititaliapq inerniliivoq. Tamanna ukiorpassuarni pissutaasarsimassasoq qularutiginnigitsugassaannigilaq. Ingerlatseqatigiiffinni anginerusuni Namminersorlutik Oqartussat pigisaanni taamaaqataanik pisariillisaanikkut sipaaruteqartoqarsinnaanera aamma qularutigineqarsinnaanngilaq.

Inuiaqatigiit kalaallit taamatut annertuumik iluaqusersinnaajumallugit Royal Arctic Linep aaqqissuussaanerata pisariillimmik aanertusaaffiguarneqarnissaa qulakkeerniarlugu Royal Arctic Linep pisariillisaanerata qanimut malinnaaffiginissaa pillugu Naalackersuisut ingerlatseqatigiiffimmik ingerlaavartumik oqaloqatiginnittassat Ataatsimiititaliap kajumissaarutigaa."

Siuliani allassimasut pillugit Ineqarnermut Attaveqarnermullu Ataatsimiititaliapq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit tamakkiisumik isumaqatigineqarpoq. Pisariillisaaffigineqarsinnaasutut Mantecimit paasineqartut ingerlatseqatigiiffiup ulluinnarni ingerlatsinerani pivisunngortinneqarnissaat Naalackersuisunit qulakkeerneqartariaqartoq Ineqarnermut Attaveqarnermullu Ataatsimiititaliapq assigalugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliapq isumaqarpoq, taamaaliornikkut pisariillisaanerit tamakku assersuutigalugu sullissinissamut isumaqatigiissutinut Namminersorlutik Oqartussat akiliutaasa annertoqisut ikilisinnerisigut nunatsinni innuttaasunut inuussutissarsiortunullu iluaqutaasinnaaqqullugit. Tamatuma peqatigisaanik Namminersorlutik Oqartussat ingerlatseqatigiiffiutaani allani kisermaassiffiusuni taamatut sipaaruteqarnissamut pisariillisaanissamullu aamma periarfissaqarsinnaasoq ilimanartoq ataatsimiititaliapq oqaatiginngitsoorumannigilaa. Taamatut periarfissanik Naalackersuisut piviusumik qanoq qulaajaaniarnerat piffissami aggersumi paasisaqarfiginissaa ataatsimiititaliapq qilanaaraa.

Konto pingarneq 73.02.02 Umiarsualivinnik aserfallatsaaliineq

Umiarsualivinnik aserfallatsaaliinermi kinguaattoorutit 80 mio. kr.-it missaannut tagginneqarsimasut Naalackersuisut paasissutissiissutigaa (apeqqut 13.17). Taama annertutigisumik kinguaattoorneq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit isumakulunnartinneqarpoq, minnerunngitsumik usinik ilaasunillu angallassinermi umiarsualiviit qanoq pingaaruteqartiginerat eqqarsaatigaaanni.

Kinguaattoorneq taanna qaangerniarlugu ukiuni aggersuni aningaasanut inatsisissani aningaasanik immikkoortitsinissaq anguniaqqullugu Naalackersuisut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **kaammattorneqarput**. Taamatuttaaq suliassaq taanna malinnaaffigeqqullugu Ineqarnermut Attaveqarnermullu Ataatsimiititaliapq ataatsimiititaliamit **kaammattorneqarpoq**.

Konto pingarneq 73.93.02 Mittarfeqarfiit

Mittarfinnik aserfallatsaaliinermi kinguaattoorutit 708 mio. kr.-it missaannut tagginneqarsimasut Naalakkersuisut paasissutissiissutigaa (apeqqut 13.18). Tamatuma naligaa 1998-imiilli ukiut tamaasa 60 mio. kr.-it inulaarlugit kinguaattooruteqartoqartarsimanera. Kinguaattoorutit ingerlatseqatigiiffiup (ingerlatseqatigiiffiup atortulersuutaasa aserfallannerisigut) nalikilliliissutaasa aammalu sanaartugassanut aningaasanut inatsit aqqutigalugu Mittarfeqarfinnut aningaasaliissutit nikingassutaatut naatsorsorneqarput. Taamaallitut kinguaattoorutit ingerlatsiviup pigisaasa ingerlaavartumik aserfallakkiartornerinut takussutissaasutut isigineqarsinnaapput. Aningaasaleeqinnissat aserfallatsaaliinissallu pisariaqartut ingerlanneqarnissaat siunertaralugu ingerlatseqatigiiffimmut annertuumik aningaasaliissuteqartariaqalinnginnermi tamanna ukiuni killilinni soorunami taamaallaat ingerlaqqissinnaavoq.

Taamaattumillu paasissutissat allassimasut – naatsorsuineri peruserineqartup nangaassuteqarfigineqarsinnaanera ilangullugu – ilungersunartorujussuartut isigineqartariaqarput.

Siunertamut konto 73.94 Nukissiorfiit

Suliassaqarfimmi akit eqqortut atorneqalernissaat siunertaralugu innaallagissamut imermullu assigiimmik akeqartitsineq 2005-imut aningaasanut inatsimmi nutarterneqarpoq. Nutarterinerimut tunngaviutinneqarpoq ikaarsaariarnermut aqqissuussineq ukiunik tallimanik sivisussusilik, taamaaliornikkut najukkani innaallagissiornermi aningaasartuutit apeqqutaatillugit akit qaffariartanerat appariartarnerallu innuttaasunit aalisakkanillu suliffissuarnit sungiunneqarsinnaaqqullugu.

Nutarterinerup qanoq ingerlateqqinneqarsinnaanerata Inatsisartunit maanna ataatsimiinnermi oqaluuserineqarlunilu aalajangiiffigineqarnissaa naatsorsuutigineqaraluarpoq. Taamaallunilu suliaq pillugu nassuiaammik agguaassisoqarpoq. Nassuiaammili tassani allassimavoq 2012-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi akeqartitseriaatsip nutaap atuutilersinneqarnissaa siunertaralugu akeqartitseriaaseq nutaaq pillugu Inatsisartut UPA 11-mi aatsaat aalajangiinissaat naatsorsuutigineqartoq.

Akeqartitseriaaseq nutaaq pillugu aalajangiinissap kinguartinneqarnera naapertuutut ilaatigut isigineqarsinnaavoq, tassa akeqartitseriaaseq nutaaq qanoq naleqqunnerpaamik ilusilerneqarsinnaanersoq pillugu Inatsisartut innuttaasullu oqallisiginninnissamik periarfissinneqassammata. Oqallinnerit taakku tunngavissat pivusorsiorlut tunngavigalugit ingerlanneqassasut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap kaammaattuutigissavaa. Minnerunngitsumik nassuerutigineqartariaqarpoq nunatta aningaasaqarnera ilungersunartorsiuuffimmut aammalu aningaasaqarnikkut tunngavissat maannatut itsillugit tapiissutit ingerlatsinermullu aningaasartuutit amerlineqarnissaat periarfissaqanngimmat. Ukiuni aggersuni qaninnerni tamanna allannguuteqassanngilaq. Tamatuma kingunerisinnaavaa taartitit ikaarsaariarnermullu aqqissuussinernut kontomi pingarnermi 73.94.02-mi aningaasaliissutit ikilineqarnissaannik pisariaqartitsilerneq, tamannalu nunatta annersaani innaallagissamut imermullu akit qaffariarnerannik kinguneqassasoq naatsorsuutigineqarsinnaavoq. Tamanna piffissaagallartillugu innuttaasunut suliffeqarfinnullu ammasumik unneqarissumillu nalunaarutigineqartariaqarpoq.

Suliassaqarfik taanna pillugu Akileraatarneq Atugarissaarnissarlu pillugit Isumalioqatigiissitat kaammattuutunik aamma saqqummiussinissaat ilimanarsinnaavoq. Tamannali maanna qularnaatsumik suli ilisimaneqanngilaq.

2.9. Suliassaqarfik 77 Nunami Namminermit Pissutsinut Naalakkersuisoq

2011-mi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi avatangiisinut pinngortitamullu tunngasut pillugit Avatangiisinut Eqqissisimatitsinermullu Ataatsimiititaliap 13. oktober 2010-mi allagai kiisalu Naalakkersuisut 26. oktober 2010-mi akissutaat aallarniutigalugit innersuussutigineqarput. Taakku ilanngussaq H-p ataanut ilanngunneqarput.

Konto pingaarneq 77.01.01 Nunamut Namminermit, Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik, allaffissorneq

Apeqqummut 14.1-imut akissut ilanngussaq B-p ataaniittoq naapertorlugu Naalakkersuisoqarfiup aningaasartuutissaatut missingikkat 2010-mi aningaasanut inatsisip akuersissutigineqarnissaanut suliarineqartut aningaasartuutaapiarsimasunut naapertuuttut paasissutissiissutigineqarpoq. Paasissutissiissutigineqartulli malillugit ukiumut aningaasaliissutit ilaat 51,5 %-iinaat august 2010-mi Naalakkersuisoqarfimmit atorqeersimapput. Taamaalillunilu naak atorfiit ilaat inuttalerneqarsimannikkaluartut suliassaqarfimmi sipaaruteqartoqarsinnaasutut isikkoqarpoq.

Siunertamut konto 77.05 Avatangiisit pinngortitarlu

Eqqagassanik pilersitsisup eqqagassalerinermut nammineq akiliisarnissaanik tunngavik aallaavigalugu sulisoqassasoq Naalakkersuisut paasissutissiissutigaat (Polluter pays principle). Tamatuma ilaatigut kingunerissavaa eqqagassalerinermut atatillugu atuisunik akiliisitsisarnerup ukiuni aggersuni annertuseriarnissaa naatsosuutigisariaqarmat. Tamanna atuuppoq inuinnaat suliffeqarfiillu eqqarsaatigalugit. Tamanna Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit pitsaasutut isigineqarpoq, ataatsimiititaliamilli oqaatigineqassaaq tunngavimmik tamatumingga atuilernerup suliniutinik isummertarnermik allannortitsisinnaasunik ingerlatsinermik ilaqatinneqassammat, taamaangippammi innuttaasut suliffeqarfiillu periutsinik akuerineqanngitsunik, assersuutigalugu inerteqqutinik atuilluitik eqqagassanik eqqaasarnissaat aarleqqutigineqarsinnaammat.

Eqqagassalerinermut pilersaarut

Eqqagassalerinermut pilersaarut pillugu nassuiaat Inatsisartunit ukiup ataatsip matuma siorna oqaluuserineqarpoq (UKA 08/120). Piffissamut pilersaaruteqarfiusumut ukiunik sisamanik sivilissulimmut (2010-2013) agguataarlugit aningaasaliissutissat 132,0 mio.-it eqqagassalerinermut pilersaarummiittut nassuiaammit takuneqarsinnaavoq. Piffissami tassani ingerlatsineq aqutsinerlu aningaasartuuteqarneruffiusussatut naatsorsuutigineqarput. Taakku 2010-mi ukiumut 4 mio. kr.-it missaannit 2013-imi ukiumut 24 mio. kr.-it missaannut qaffattussatut taggineqarput.

Tamatuma kingorna piffissaq pilersaaruteqarfik ukiunik arfineq pingasunik sivilissusilik pilersaarummi aallaavigineqarpoq (2014-2021). Piffissap tamatuma ingerlanerani pisortat 267 mio. kr.-inik aningaasaliissuteqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq. Ingerlatsinermut aqutsinermullu aningaasartuutit 2014-imit ukiumut 32 mio. kr.-it missaannit 2021-imut ukiumut 75 mio. kr.-it missaannut qaffattussatut naatsorsuutigineqarput.

Eqqagassalerinermik pilersaarutip ilaanik aallarniutaasumik atuutsitsilernissamut ukioq manna aningaasanik immikkoortitsisoqarpoq. Siunertamut aningaasanik amerlanerusunik atuisinnaaneq tunngaviusumik isigalugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit kissaatiginartinneqarnerpaagaluarpoq, aningaasaqarnikkulli pissutsit maannatut ilungersornartigitillugit siunertamut aningaasat amerlanerusut atugassannortinnissaat

ajornakusoorsinnaasoq aamma nassuerutigisariaqarlugu. Ataatsimiititaliarli isumaqatigiilluni naliliivoq ukiuni aggersuni aningaasanut inatsisissatut siunnersuutini suliniutinik nutaanik ilanngussinissamat inissaqartillugu eqqagassalerinermut tunngasut salliutinneqarnerpaasariaqartut. Ataatsimiititaliap iluarisimaarlugu paasivaa Naalakkersuisut nangaassuteqaratik tamatumunnga isumaqataasut. Naalakkersuisut apeqqut 3.10b-mut akissutaat isumaliutissiisummut ilanngussaq B-p ataaniittoq innersuussutigineqarpoq.

Konto pingarneq 77.02.01 Kommuninut Nakkutilliisoqarfik

Nunatsinni kommuni ataasiinnaq aningaasaqarnikkut naammaginartumik maanna inissisimasutut oqaatigisariaqarpoq. Tamanna isumakulunnartinneqarpoq. Tamanna pillugu kontop pingarnerup 20.05.20-ip, Kommuninut ataatsimoortumik tapiissutinut tunngasup, ataani allassimasut innersuussutigineqarput. Nunatsinni kommunit sinnerinut pingasuusunut tunngatillugu Nakkutilliisoqarfik ilisimasat malillugit iliuuseqanngilaq.

Kommuneqarfik Sermersooq pillugu Deloittep kukkuneruineranit nalunaarusiap assilineranik ataatsimiititaliaq tigusaqarpoq. Kommunip aningaasaqarnikkut aqutsinera nalunaarusiami assut isornartoqartinneqarpoq. Nalunaarusiaq tunngavigalugu inerniliuttariaqarpoq kommunip ingerlatsiviini pingaarnertut ingerlatat iluini aningaasaqarnikkut annertuumik paatsiveerusimaartoqartoq. Tamanna innuttaasut pisortallu aningaasatigut annaasaqarnerannik kinguneqassasoq ilimanarluinnarpoq. Kukkusumik aalajangiinerit pissutigalugit innuttaasut inatsisitigut illersugaanerata sanngiillisinneqarsinnaanera aamma aarleqqutigineqarsinnaavoq. Pissutsit taakku erseqqinnerusumik misissorneqarnissaat Nakkutilliisoqarfimmit soq pisariaqartinneqarsimannginnersoq ersarissumik takuneqarsinnaanngilaq.

Deloittep nalunaarusiaa ilanngussaq B-p ataanut ilanngunneqarpoq.

Konto pingarneq 77.03.01 Partiit qineqqusaarnissaannut tapiissutit

Qineqqusaarnissamat 2011-mi 2012-mi imaluunniit 2014-imi aningaasaliissutissanik kontomi pingaarnermi matumani immikkoortitsisoqarsimanngilaq. 2013-imi 300.000 kr.-ink immikkoortitsinissaq siunnersuutigineqarsimavoq. Tamanna tunngavigalugu Inatsisartunut qinersinissamat (kingusinnerpaamik) 2013-imi ingerlanneqartussamat atatillugu qineqqusaarnissamat ilassutitut aningaasaliissuteqarnissamik qinnuteqartoqannginnissaa qulakkeerinniffigeqqullugu Naalakkersuisut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit qinnuigineqarput.

Naalakkersuisut tupinnarluinnartumik akipput taama qulakkeerinnittoqarsinnaanngitsoq ”... *siumummi ilisimaneqarsinnaanngimmat qinigassanngortittut ataasiakkaat partiillu nutaat qassit 2013-imi qinersinermut qinigassanngortitsiumaarnersut*”. Partiilli nutaat (pisoqqallu), katusseqatigiit kisimiillutillu qinigassanngortittut naalakkersuinikkut sulinermut aningaasatigut tapiissuteqartarnek pillugu inatsit naapertorlugu qinersinermut tapiissutinik pissarsisinneqarnissaat inatsisitigut piunasaqaataanngilaq. Taamaalillunilu inatsimmi § 6, imm. 2-mi toqqaannartumik allassimavoq tapiissutit aningaasanut inatsimmi aalajangersarneqartartut. Tamatuma kinguneraa Inatsisartunut 2013-imi qinersisoqassapat 300.000 kr.-it aningaasanut inatsimmi immikkoortinneqartussatut siunnersuutigineqartut qinnuteqartunit avinneqartariaqarnissaat. Qinersinissaq siusinnerusukkut pissapat qineqqusaarnermut tapiissuteqarnissaq ajornassaaq, taasa ukiut aningaasaliiffusut sinnerini aningaasanik immikkoortitsisoqarsimanngimmat.

2013 ilanngullugu Inatsisartunut qinersinissamik nalunaaruteqartoqassappat kontomi pingaarnermi matumani ilassutitut aningaasaliissuteqartoqarnissaanik qinnuteqartoqassanngitsoq siunnersuutip matuma aappassaaneernejarnerni qulakkeerinniffiqeqqullugu Aningaasaqarnermut Naalackersuisoq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit kaammattorneqarpoq.

Konto pingaarneq 77.05.03 Avatangiisit, uuliaarluernernik akiuinnermut atortunik pisinnermut tapiissutit

Assersuutigalugu Cainip misileraalluni qillerinerani uuliaarluertoqarsinnaaneranut atatillugu upalungaarsimaneq oqartussaassutsimillu agguataarineq pillugit paasisutissinneqarnissani ataatsimiititaliap qinnutigaa.

Nunami Namminermit Pissutsinut Naalackersuisup aammalu Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Naalackersuisup akissutaanik ataatsimiititaliaq tigusaqarpoq.

Ataatsimiititaliap apeqqutaasut 14.6-imut akissut ilanngussaq B-p ataaniittoq innersuussutigineqarpoq. Naalackersuisut akissutaat tunngavigalugu suliassaqrifiup isumagineqarnera tatigigini ataatsimiititaliap oqaatigissavaa. Tamatuma saniatigut akissutit taakku sukumiisumik misissoqqullugit Inatsisartut Eqqissisimatitsinnermut Avatangiisinullu Ataatsimiititaliaat aamma Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliaat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **kaammattorneqarput**.

2.10. Suliassaqrifik 80-89 Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallannermullu Naalackersuisoq

Suliassaqrifimmut matumunnga Naalackersuisoq ulloq 19. oktober 2010-mi ataatsimiititaliamit apersorneqarpoq. Apersorneqarnissaminut Naalackersuisup allakkiaa tassungalu atatillugu atortussat ilanngussaq E-p ataanut ilanngunneqartut innersuussutigineqarput. Tamatuma saniatigut isumaliutissiissummi immikkoortoq 2.8 innersuussutigineqarpoq.

Neqerooruteqartitseriaatsit

Immikkoortukkaarlugit neqeroortitsisarnermut sanilliullugu sanaartugassanut tamakkiisumik suliassatut neqeroortitsisarnerup pitsaaqutai pitsaanngequtaalu Naalackersuisunut ilaasortamik apersuinnermini Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap immikkut eqqartorpai. Nuummi neqerooruteqartitsinerni arlalinni suliariumannittussarsiuussinerit inernerit immikkoortukkaarutimik neqerooruteqartitsineq imaluunniit tamakkiisumik suliassatut neqerooruteqartitsineq apeqqutaatinnagu imminnut qanissimasut Naalackersuisunut ilaasotap apersorneqarluni paasisutissiissutigaaa. Tamatuma saniatigut sanaartugassat annertuut, soorlu inissialiornerit napparsimmavinnillunniit allannortiterinerit annertunerit tamakkiisumik suliassatut neqeroortitsinikkut pitsaanerusumik isumagineqarsinnaasut Naalackersuisunut ilaasortaq isumaqarpoq. Taamaallunilu assersuutigalugu Dronning Ingridip Napparsimmavissuanik allannortiterinermit immikkoortukkaarlugit neqeroortitsinermi misilittakkat pitsaanngilluinnarsimanerarneqarput. Taamaallunilu Naalackersuisunut ilaasortaq isumaqarpoq tamakkiisumik suliassatut neqerooruteqartitsinermik toqqaanikkut sanaartugassat annertunerit akisussaassuseqartumik pitsaasumillu ataqatigiissaariffiunissaat qulakkeernejartartoq. Ilassutigalugu oqaatigineqarpoq Naalackersuisut misilittagaat malillugit tamakkiisumik suliassatut neqeroortitsinermi entreprenørit mikinerit pilersueqataasut ilanngunneqartartut.

Sanaartornermut Iluarsaanermullu Aningaasaateqarfik

Suliassani aalajangersimasuni sanaartugassanut iluarsagassanullu aningaasaliissutissatut missingersuusiarteqartut tamarmik Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfimmut nuunneqasapput. Ukiup ataatsip iluani sanaartugassat aningaasaliiffigineqarsimasut suliarineqarsimatinnagit, aningaasat Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfiup missingersuusiornikkut teknikkimut tunngassutilinnik suliaqartut sanaartugassat pineqartut naammassineqarnissaannut katersortassavai.

Sanaartornermut Iluarsaanermullu Aningaasaateqarfimmut tunngavigisat missingersuusiornermut inatsisip kapitaliata tallimaani tassungalu nassuiaatini erseqqinnerusumik nassuiaatigineqarput.

Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfimmi aningaasat uninngasuutigineqartut amerliartuinnarnerannik ajornartorsiut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititalianit assigiinngitsunit ukiuni arlaqalersuni tikkuarneqartarsimavoq. Aningaasanik uninngasuuteqartarnermut ilaatigut pissutaavoq aningaasaliissutissanik naliliinerminni Naalakkersuisut isumalluarpallaartarnerat. Ukiuni arfineq marlunni kingullerni aningaasanut inatsisinut ataatsimiititaliap isumaliutissiissutigisartagai innersuussutigineqarput.

Aningaasaateqarfimmi aningaasat uninngasuutigineqartut ukiuni aggersuni ikileriarnissaat naatsorsuutigineqartoq Naalakkersuisut paasissutissiissutigaat. Taama oqarneq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Taamatulli naatsorsuutiginnineq ukiut siuliini aningaasanut inatsisissatut siunnersuutini aamma allaqqasarsimasoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq.

2008-p naanerani Sanaartornermut Iluarsaanermullu Aningaasaateqarfimmiipput 880 mio. kr.-it missaat. 2010-p aallartinnerani 925 mio. kr.-it missaat aningaasaateqarfimmiipput. Taamaalillunilu aningaasat aningaasaateqarfimmi uninngasuutigineqartut suli amerliartuinnarsorinarput.

Aningaasaqarnikkut pissutsit maannatut itsillugit, tassa nunatta karsiata aningaasaatai tigorianaanaat killeqartillugit piffissaq sivikitsaq isigalugu Sanaartornermut Iluarsaanermullu Aningaasaateqarfimmi aningaasat uninngasuutiginerlut amerlanerat naapertuuttut isigineqarsinnaavoq, tassa aningaasat taakku nunatta karsiata tigorianaannarnik aningaasaataanut tapertaammata. Aningaasaateqarfimmili aningaasat suliassanut sanaartugassanullu, aallartinneqareersimasinnaasunut, aalajangersimasunut pituttugaammata aningaasaateqarfiup aningaasaatai aningaasaatinut tigorianaannavinnut taartaasinnaanngillat. Piffissap ingerlanerani aningaasaateqarfiup aningaasaataasa entreprenørinut allanullu Namminersorlutik Oqartussanut sannassisuusunut akiliutigineqartussaapput. Taamaattumillu pissutsit maannatut itsillugit nunatta karsiata aningaasaatai tigorianaanaat aqunneqarnerat aalajan giisuusumik pingaaruteqarpoq. Taamaattumillu sanaartugassanut aningaasaliissutinik **atuinissap piviusersiortumik** missingersuusiorneqarnissaa aatsaat taama pingaartigilerpoq.

Taamatut atuinissap piviusersiortumik Naalakkersuisoqarfimmit ukioq ataaseq inulaarlugu qaangiuttoq missingersuusiorneqarsimannginneranut matuma kingulianittumi piviusumik assersuusiornikkut takusassiarineqarpoq:

Nuummi GU-p allilerneqarnissaanut aningaasaliissutit atugassiissutigineqarnissaat pillugu qinnuteqaat 2009-mi decemberip aallartinnerani Naalakkersuisut nassiuppaat.⁶ Tassunga atatillugu ataatsimiititaliaq ima apequteqarpoq:

"Suliassamut tassunga aningaasat atugassat Naalakkersuisut sooq piviusorsioortumik missingersuusiorsimangilaat? Tassunga ilanngullugu 2010-mi ukiunilu missingersuusiortufiusuni ataasiakkaani tamani suliassamut aningaasaliissutit qanoq atorneqarnissaat sanaartornermut ilisimasalimmit naatsorsuutigineqarnersoq paasissutissiissutigeqquneqarpoq. Paatsoortoqaqqunagu erseqqissaatigineqassaaq aningaasaliissutit aningaasaliissutinillu atuneq imaannngimmata assigiittut, taamaattumillu sanaartugassanut aningaasaliissutinut agguanneqanngitsunut aningaasat qanoq amerlatigisut aningaasanut inatsimmi suliassamut immikkoortinneqarsimanerannik paasitinneqaannarnissaq ataatsimiititaliamit kissaatigineqanngilaq."

Takussutissiaq matuma kingulianiittoq Naalakkersuisut akissutitut nassiuppaat:

"Immikkoortumut pilersaarut/aningaasaliissutissatut kissaatit malillugit aningaasalersuinissaq:

	2008	2009	2010	2011	2012		
<i>Immikkoortumut</i>							
<i>pilersaarut</i>			7	17,5	5,5	24,2	20 mio. kr. = 74,2
<i>mio. kr.</i>							
<i>Atugassatut</i>							
<i>naatsorsuutigineqartut</i>			1,2	3	18	30	22 mio. kr. = 74,2
<i>mio. kr.</i>							
<i>."</i>							

Takussutissiaq siulianiittoq ima paasineqassaaq 2008-mi pilersaarummut 7 mio. kr.-it qinnutigineqarsimasut, Naalakkersuisulli 1,2 mio.-iinnarnik atuisimallutik. 2009-mi 17,5 mio. kr.-it qinnutigineqarput, Naalakkersuisulli ilimagalugu 3 mio. kr.-it kisimik atorneqarnissaat. Aamma taamaappoq 2010-2012-imut. Allatut oqaatigalugu pilersaarutip ukiuani siullerni marlunni katillugit 24,5 mio. kr.-it qinnutigineqarsimapput, naak pilersaarummut atugassat 4,2 mio. kr.-innaasussatut naatsorsuutigineqartut. Taamaattumillu nikingassutit 20,3 mio. kr.-iusut Sanaartornermut Iluarsaannermullu Aningaasaateqarfimmi atorneqaratik uninngaannartussatut ilineqarsimapput.

Taamaalillunilu sanaartugassanut aningaasaliissutinik atuinissap piviusorsioortumik piaaraluni missingersuusiorneqartannginneranut (pisumilu matumani pineqartumi aningaasanut inatsit aamma eqqarsaatigalugu) suliaq taanna ersarilluinnartumik assersuutissaavoq. Taamaaliornikkut nunatta karsiata aningaasaatai tigorianaat Sanaartornermut Iluarsaannermullu Aningaasaateqarfimmut pituttorneqartarput, taamaalillunilu aamma Inatsisartut aningaasanut inatsisit ukiuini ataasiakkaani aningaasanik tulleriarillutik pingaarnersiuiinissaat killilerneqartarluni. Taama pisoqartarpoq sanaartugassanut aningaasaliissutinik atuinissap piviusorsioortumik missingersuusiorneqartarnissaa Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap naak arlaleriaqaluni kaammattuutigisaraluaraa. Taamaattumillu kaammattuut taanna Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap ukioq manna aammaarluni uteqqissavaa.

Aningaasat Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfimmi atorneqaratik uninngaannartussaasut ilisimagaluarlugu aningaasanik qinnuteqartoqartaqqunagu sanaartugassanut aningaasaliissutinik atuinissamik **piviusorsioortumik** missingersuusiortarnissamik Naalakkersuisut qulakkeerinninnissaat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit ukioq manna **kaammattuutigineqaaqissaaq**. Aningaasat kingusinnerusukkut atorneqartussanngorlugit Sanaartornermut Iluarsaannermullu Aningaasaateqarfimmi uninngasuutigineqarnissaat siunertaralugu

⁶ Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap aningaasaliissuteqarnissamik suliaa 01.31.06/09-00446.

assersuutigalugu allaffissornikkut kinguaattoormik pissuteqarluni minnerunngitsumik ukiup naalernerani sanaartugassanut aningaasaliissutit atugassanngortinneqarnissaat qinnuteqaatigineqartariaqanngilaq.

Konto pingarneq 80.00.00 Sanaartornermut atugassat agguanneqanngitsut

Missingersutitut ilanngussap kalaallisuuanilu aningaasat allassimasut annertuumik assigiinnginnerat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap apeqquummini sakkortuumik uparuarpa (apeqqut 15.1a). Naalackersuisut paasissutissiissutigat missingersutitut ilanngussap danskisuaa eqqortuusoq. Tamanna allannguutissatut siunnersuuteqarnikkut iluarsineqassasoq oqaatigineqarpoq. Tamatuma saniatigut sanaartornermut atugassat agguanneqanngitsut 2014-imi ikilinerat IS-imi 2014-mi amigartoorutit killilersimaarniarneqarnerata saniatigut allamik isiginninniarnemik tunngaveqarnerasoq ataatsimiititaliap apeqqutigaa. Naalackersuisut akissutaannit paasineqarsinnaasorinarpoq IS-mi 2014-mi amigartoorutissat killilersimaarniarnissaat pingaarnertinneqarsimasoq. Tamatuma saniatigut Illuut A/S-ip naalagaaffiullu taartissanik sanaartornissaq aallartissagaat naatsorsuutigineqarpoq.

Konto pingarneq 82.20.02 Aningaasatigut ataqtigiittumik aqqissuussineq nutaaq

Aningaasaqarnermik aqutseriaatsip XAL-ip taarserneqarnissaa siunertarlugu ukiunut marlunnet 22,5 mio. kr.-it immikkoortinneqarnissaat Naalackersuisut siunnersuutigaat. Taamatut pisinissaq namminermit Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit ajorineqanngilaq, ataatsimiititaliali assut uggoralugu maluginiarpa aningaasaqarnermik aqutseriaatsip XAL-ip naleqqussarneqarneranut ukiut ingerlanneranni aningaasarpasuit atornerqarsimasut – tamannalu pisimalluni aningaasaqarnermik aqutseriaatsip XAL-ip atorunnaarneqarnissaa pillugu Microsoftip 2004-mi nalunaaruteqarnerata kingorna. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap apeqqutaanut 15.3b-mut Naalackersuisut akissutaat naapertorlugu aningaasaqarnermut aqutseriaatsip naleqqussarneranut akunnerit suliffit atukkat 6.250-it pilersuisumit pisiarinerineritut ukiuni kingullerni 5,6 mio. kr.-it atornerqarsimapput. Namminersorlutik Oqartussat allaffeqarfianit akunnerit taakku amerlaqataat aamma atornerqarsimassasut Naalackersuisut naatsorsuutigaat.

Apeqquummut 15.3c-mut akissummi Naalackersuisut allapput aningaasat taakku maangaannartinneqarsimasutut isigineqarnngitsut, tassa akileraaruseriffiup akiliisitsiniartarfiullu pisariaqartitai eqqarsaatigalugit XAL-imik naleqqussaannermut aningaasaliissuteqarnissaaq ilaatigut pisariaqarsimammat. Tunngavilersuut taanna Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit qularutigineqarpoq. Taamaallunilu ataatsimiititaliap ilisimavaa akiliisitsiniartarnerup qitiusumit ingerlanneqalernerani ajornartorsiutit ilaat akiliisitsiniartarnermik suliassamik isumaginninnissamut aningaasanik aqutseriaatsip XAL-ip naleqqutinnginneranik pissuteqartut Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmit oqaatigineqartut aammalu naleqqutilersinnaanissaa naatsorsuutigineqanngitsoq.

Taamaattumillu qarasaasiakkut aqutsissummik nutaamik pisinissaq piffissaagallartillugu aalajangerneqarsimasuuppat aningaasat sulisullu 2004-ip kingorna atornerqarsimasut ilaat annertuut nunatta karsiata sipaarutigisimasinnaagaluarai ataatsimiititaliaq isumaqaqqajaavoq. Suliaq taanna Kukkuersiunerimut Ataatsimiititaliamit malitseqartinneqartariaqartoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq.

Konto pingarneq 83.30.12 Utoqqaat angerlarsimaffii

Kommuneqarfik Sermersuup aningaasarliornera pissutigalugu Ippiarsuup imigassamik ikiarootartumillu atornerluineq pissutigalugu inunnut puigortunngortunut sakkortuumillu qisuariartartunut immikkoortortalerlugu allilerneqarnissaa unitsikkallarneqartoq apeqquut 15.4b-mut

akissummi Naalakkersuisut paasisutissiissutigaa. Ataatsimiititaliamilli ilisimaneqarpoq 2007-mi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummut isumaliutissiissummini Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaasimasoq Ippiarsuk pillugu ima allammat:

” Tamatuma saniatigut Ippiarsummi najugaqartuutit naapertuutinngitsumik akuleriisneqartut ataatsimiititaliap takuniaanermini paasivaa. Taamaalillunilu inuusuttut hashimik imigassamillu atorerluisut tarnimikkut napparsimasut utoqqarnut nalinginnarnut akulerutsillugit inissinneqartarput. Tamanna tunngavigalugu kamaannerit, savilersornerit politiiinillu akuttunngitsumik aggersitsisariaqarnerit Ippiarsummi misigineqarsimapput. Utoqqartatta taama pitsaanngitsigisumik pineqarnerat attanneqarsinnaanngitsutut ataatsimiititaliamit isumaqarfigineqarpoq. Tarnimikkut napparsimasunut paaqqutarinniffittut angerlarsimaffinnik pilersitsinissamut pilersaarutinik suliaqarnissaq Naalakkersuisut piaarnerpaamik aallartittariaqarpaat! Utoqqartatta inuiaqatigiinnik kalaallinik ineriartortitsisimasut utoqqalinerminni toqqissisimanartumik pitsaasunillu atugassaqartinneqannginnerat naammaginangilluinnartutut ataatsimiititaliamit isigineqarpoq. Najugaqartunik naapertuutinngitsumik akuleriissitsinikkut toqqissisimannginneq annilaanganerlu pilersinneqartoq attanneqarsinnaanngilluinnarpoq.”

Taamaattumik pilersaarummik taamaatitsigallarneq assut ajuusaarnartutut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit isigineqarpoq.

Konto pingarneq 84.40.10 Kommunini atuarfiit

Atuarfik pillugu peqqussut naapertorlugu atuarfimmi atuartsinermut sanaartornermullu aningaasartuutit tamarmik kommuninit aningaasartuutigineqassapput. Atuarfitsialaap akuersissutigineqarnera, tamatumalu nassatarisaanik atuarfinni init atuartsiviusut anginerunissaannik piumasaaqatit kiisalu minnerunngitsumik suliaasaqarfimmi tassani iluarsaanermi kinguaattoorutit annertuut pissutigalugit atuarfinni immikkut iluarsaassinernut aningaasartuutit kontomi pingarnermi matumani akilerneqartarput.

Ukiunut qulinut immikkoortumut pilersaarut malillugu suliassat tulleriariffigineqarput. Pilersaarut pisariaqartitsinerup, kissaatit aningaasatigullu tulleriarinerup akornanni naapeqatigiissitsiniarsimanermik takutitsivoq.

Kommunit atuarfinnik aserfallatsaaliisannginnerat iluarsaanermi kinguaattoornerit ilaannut pissutaasoq ataatsimiititaliap ilisimavaa. Taamaattumillu iluarsaanissamut pisussaaffimminnik pimoorusseqqullugit kommunit Naalakkersuisunit kaammattorneqartariaqartut ataatsimiititaliamit erseqqissarneqassaaq, taamaaliornikkut atuarfiit iluarsaateqammersut iluarsaaqqittariaqalernermik kinguneqartumik aserfallaqqeqqunagit. Aserfallanneq ajorluinnalerpat Namminersorlutik Oqartussat akiligassamik tigusinissaat naatsorsuutigalugu atuarfiup (iluarsaateriikkap) aserfallatsinnissaanut kommunit aningaasaqarneq eqqarsaatigalugu qaqugukkulluunniit kajumilersinneqanngisaanassapput. Ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut ilaasortamik apersuinermini tamatuma erseqqissaatiginissaa pisariaqartissimavaa, tak. ilanngussaq E. Ajornartorsiut taanna eqqarsaatigalugu iliuitsit immikkut ittut Naalakkersuisuusimasunit maannalu Naalakkersuisuusunit aallartinneqarsimanngitsut apersoneqarluni Naalakkersuisunut ilaasortap paasisutissiissutigaa, taamaattorli suliaasaqarfimmi siunissami sukaterinissaq anguniarneqarpoq, tassa inatsisini ukiut tamaasa atuarfinni aserfallatsaaliuinissamut kvadratmeterimut aningaasanik ikinnerpaaffiliilluni kommunini missingersuutini immikkoortitsisoqartarnissaanik piumasaaqateqartoqarsinnaasoq – kiisalu atuarfiit aserfallatsaaliorneqarnerinut aningaasat qanoq amerlatigisut atorneqarsimanersut kommunini naatsorsuutini uppersaasiinermi paasisutissiisussaatitaanissaq piumasarineqarsinnaasoq isumaliutigineqarmat. Aaqqiissutissatut siunnersuutigineqartoq pilerinarsinnaagaluartoq tunngavissatut maanna pigineqartut tunngavigalugit Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit maanna isummerfigineqarsinnaanngilaq. Kommunini

atuarfínnut akisussaassuseq kommuninit tiguneqarpat atuarfiit aserfallakkiartoqqilernissaat ataatsimiititaliamit aarleqqutigineqarpoq. Tunngavíusímik ísigalugu tamanna píngítsoortinneqartariaqartoq ataatsimiitítalíaq ísumaqqarpoq. Taamaattumillu taama aarleqquteqarsinnaaneq killilersímaarníarlugu sulíniútíník Naalakkersúisut aallartítsísaríaqarput. Sulíassámik tamatúmíngá kínguarsaanertaqqángítsumík Naalakkersúisunút ílaasortaqq nammineq sulíssutígálugú aallartítsíssasóq ataatsimiitítalíap naatsorsúutígáa. Tamatuma saníatígut sulíap tamatuma síumukárnera píllugu ataatsimiitítalíamut Naalakkersúisunút ílaasortaqq íngerlaavartumík ílísimatítsíssuteqartassasóq ataatsimiitítalíap naatsorsúutígáa.

Sulíassaqarfímí matumani ukíumut 100 mío. kr.-íník atuíssaqq ukíuni arlaqqartuni anguníagáasímavóq. 2011-í aallárnerfígálugú 80 mío. kr.-íinnaat ímmíkkoortíneqqartarníssaat Naalakkersúisut síunnersúutígáat. Tamanna ísumakuluútígíneqqartoq Aníngáasaqqárnermut Ataatsimiititaliamit oqaatígíneqqarpoq. Taamaattumík ukíumut 100 mío. kr.-íník ímmíkkoortítsísárníssaqq anguníaqqqéqqullugu Naalakkersúisut ataatsimiititaliamit kaammattorneqqarput. Taamaalíllunílu atuarfínník íluarsaanermík kínguáattoornerít anguneqqárníssaat ílínníartítáanerup ímmíkút sulíníarfígíneqqárnerata ílaátut píngáaruteqqarlúnnartútut ataatsimiititaliamit ísígíneqqarpoq.

Konto píngárneqq 84.40.15 Ílínníartút ínaanník sanaartorneqq

Ílínníartút ínaanník sanaartorníssámut kontómí píngárnermí matumani taamatullu kontómí píngárnermí 80.00.00-ímí, Sanaartornermut atugássánut agguáanneqqángítsumút tunngásúmí, aníngáasaník ímmíkkoortítsísóqarsímámmat aallárníutígálugú oqaatígíneqqássaqq.

Ílanngússaqq B-mí apeqqt 15.7 naapertórlugu núnat sínní ílínníartút ínaanník sanaartorneqq píllugu ataatsimiitítalíaq arlalínník apeqquteqqarpoq. Tamatuma saníatígut ílanngússaqq D naapertórlugu Kúltureqqárnermut, Ílínníartítáanermut, Ílísimátúsárnermut Ílagéeqárnermullu Naalakkersúisumík apersuínermíni ataatsimiitítalíap sulíassaqarfímmút tunngásúmík ajórnartórsíútít Naalakkersúisunút ílaasortámut oqáloqatígínníssutígáí. Sulíassaqarfíup íluani íngerlatat aalajángersímásut píllugít 19. október 2010-mí allakkíaq Naalakkersúisunút ílaasortámík apersuínermíni ataatsimiitítalíap tíguáa. Allakkíaq taanna ílanngússaqq D-p atáanut ílanngúnneqqarpoq.

Ukíuni aggersúni ílínníartút ínaanni ínissat amerlíartorníssaánnut naatsorsúutígísat ataatsimiitítalíap paasísaqqarfígíníarsímaváí. Tábélíngórlugu takússutíssíámík Naalakkersúisut nássíussípút, tak. ílanngússaqq B, apersórneqqarluníli Naalakkersúisunút ílaasortápp paasíssutíssíisutígáa takússutíssíaq kúkkuneqqartoq, taamaattumillu takússutíssíámík eqqórnerúsumík takútítsísumík nássíussíníssaqq neríorsúutígíneqqarpoq. Tamánnalí sulí píngílaqq. Takússutíssíaq taanna eqqórtumík takútítsísoqq **píarnerpaarpaámík** nássíunneqqássaqq ataatsimiititaliamit **naatsorsúutígíneqqarpoq!**

Tamatuma saníatígut ataatsimiititaliamit apersórneqqárnermíni Naalakkersúisunút ílaasortápp paasíssutíssíisutígáa ílínníartút ínaanni ínissáqqángíneqq píssutígínnárlugu kínalúnníít ílínníarnermík aallartítsíníssámut máttúnneqqássánnítsoqq ílínníartúnút íneqqartítsínermí Naalakkersúisut anguníagarígáat.

Kíísalu Númmí, Ásíánní Qáqórtúmílu ílínníartút ínaanník sanaartórnérít aallartíneqqáreersút pílersáarutáasullu ungasípálláánnítsoqq ísigalugu ílínníartút ínaanník písaríaqartítsínermút mátsússíísínáasútut Naalakkersúísóqqarfímmít nálílerneqqartút paasíssutíssíisutígíneqqarpoq.

Paasissutissat saqqummiunneqartut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit naammagineqarsinnaapput. Tamatumali peqatigisaanik suliassaqaqarfimmik tamatuminnga Naalakkersuisut pilersaarusiorminnik siuartitsinissaat pisariaqartoq erseqqissaatigissallugu ataatsimiititaliap pisariaqarsoraa. Tamatumalu ilaatigut kinguneraa kontomi pingaarnermi 80.00.00-mi aningaasat atugassannqortinneqanngitsut suliassanut aalajangersimasunut piaarnerpaamik atugassannqortinniarneqarnissaat. Paatsoortoqaqqunagu ataatsimiititaliap erseqqissassavaa aningaasaliissutit atornerqaratik ukiuni tullerni marlunni pingasuniluunniit Sanaartornermut Iluarsaanermullu Aningaasaateqaqarfimmi uninngaannarnissaat tamatumani ataatsimiititaliap kissaatiginngimmagu. Akerlianilli ilinniartut inaat sanaartugassat allat sapinngisamik pilertornerpaamik aallartinneqarnissaat ataatsimiititaliap kissaatigaa! Siuliani allassimasut tunngavigalugit suliassamik tamatuminnga Naalakkersuisut siuartitsinissaat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **kaammattuutigineqarpoq**.

Konto pingaarneq 84.40.18 Atuarfiup illutai allat

Nunatsinni, tamatumani Maniitsumi allamik efterskoliliornissamut aningaasanik immikkoortitsinissaq naatsorsuutigineqarpoq. Sammisaaq 10-mi allannguutissatut siunnersuutit saqqummiunneqartut innersuussutigineqarput. Efterskilimik taassuminnga sananissamut aningaasanik akuersissuteqaqarneq aningaasaliissuteqaqarnermi aammalu ingerlatsinerneq maleruagassat tunngaviillu naapertorlugit ilisimasat malillugit pimmat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit nuannaarutigineqarpoq. Tamatuma saniatigut ataatsimiititaliap upperaa ukiuni aggersuni qaninnerneq qularutissaanngitsumik uppersarsineqarumaartoq nunatsinni efterskolerneq ilinniarnissamut piareersaataasumik ilinniartitaanernut aammalu inuussutissarsiutinut ilinniartitaanernut amerlanerit qinnuteqartalernerannut siuarsaataassasoq. Ilinniartitaanerni suliniutit pillugit nalunaarusiortarnerneq paasissutissamik taamaattunik Naalakkersuisut ilanngussisarnissaat ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqarpoq.

Konto pingaarneq 87.00.88 Nunaqaqarfinni isorliunerusunilu sanaartortitsinissamut pilersaarut

Ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut ilaasortamik apersuinerani paasissutissiissutigineqarpoq nunaqaqarfinni isorliunerusunilu illoqaqarfinni ineqarnermi pissutsit ima ajortigilersimasut, allaat sumiiffinni taakkunani inissianut ajornerpaanut aserfallassimanerpaanullu taartissanik sanaartornissaq, tamatumalu peqatigisaanik peqqissutsimik pitsannguinnissaq pisariaqarluinnalersimallutik. Tamanna pissutigalugu kotomi pingaarnermi matumani aningaasaliissutissatut siunnersuutigineqartut ilaasa 15 mio. kr.-it ataatsimut illuliornernut immikkoortinneqarnissaat Naalakkersuisunut ilaasortap naapertuuttutut isigaa. Aningaasat iluaqutaanerpaaffiusumik atornerqarnissaat siunertaralugu sanaartukkat nunatsinnut siammarnissaannik naalakkersuinikkut kissaatigisamut tamanna aamma naapertuuttutut isigineqarpoq. Kontomi pingaarnermi aningaasat sinneranik atugassannqortitsinissamut nunap immikkoortuini ineriartortitsinissamut periusissap saqqummiunneqarnissaa utaqqineqarpoq.

Konto pingaarneq 87.72.24 Inissiat attartortittakkat isateriaannanngorsimasut kommuninut tunniunneqarnerat

Nuummi Tuujummi isaterinissaq nutaanillu sananissaq ataatsimiititaliap arlalinnik apeqquteqaqarfigaa (apeqqut 15.10, tak. ilanngussaq B). Naalakkersuisut akissutaannit paasineqarsinnaasorinarpoq isatereriarluni nutaanik sanaartorneq ingerlanneqarsimanngitsoq, tassa siunertamut aningaasat immikkoortitat Nuummi inissianik 120-nik sananermut atornerqarsimammata. Kommunit inissiaataannik attartortittakkanik Nuummi sanaartorneq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit soorunami ajorineqanngilaq. Periutsilli atornerqartup toqqarneqarnerata illoqaqarfimmi inissaleqineq pissutigalugu Tuujummi inissiat siunissami attatiinnarneqarnissaat

aarleqqutigineqarsinnaasorinarpoq. Taamaaliornikkullu illoqarfimmik nutarteriniarneq ilaatigut iluatsitsiffiunngitsuusaaq.

Konto pingaarneq 89.72.12 Taartissanik inissialiortiterneq

Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap apeqputai aqqutigalugit paasinarsivoq kontop pingaarnerup matuma ataani suliassat ataatsimut isigalugu nutarterneqarsimanngitsut. Aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip saqqummiunneqarnerata nalaani pilersaaruserneq siuarfiunerusimanngimmat naammaginangitsutut oqaatigineqartariaqarpoq. Taamaalillunilu suliassaqarfimmi taama pingaaruteqartigisumi Inatsisartut aalajangernissaannut tunngavissap aappassaaneerinissamut allannguutissatut siunnersuutinut (kingusissukkut saqqummiunneqartunut) atatillugu aatsaat saqqummiunneqarnera naapertuutinnigilluinnarpoq. Isumaliutissiissummi immikkoortoq 3 taassumalu ataani immikkoortut innersuussutigineqarput.

3. Aningaasaliissutinut allannguutissatut siunnersuutit

Immikkoortoq 1.3.2-mi taaneqartutut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummut allannguutissatut siunnersuutinik 210-inik Naalakkersuisut saqqummiussipput. Taakkunanga 30-it oqaasertaliussanut aammalu oqaasertaliussat nassuaataannut allannguutissatut siunnersuutaallutik. Oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutit isumaliutissiissutip immikkoortuani 4-mi sammineqarput.

Tamatuma kingorna allannguutissatut siunnersuutit nr. 199 aamma 200 Naalakkersuisunit tunuartinneqarput. Taakku tamarmik oqaasertaliussaapput, taamaalillunilu oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutit 28-it sinnerupput.

Aningaasaliissutinut allannguutissatut siunnersuutit sammisanut ukununnga immikkoortinneqarsimapput:

- sammisaq 1 Teknikikkut allanngortitsinerit: allannguutissatut siunnersuutit 58-it
- sammisaq 2 Missingersuutinut sunniuteqanngitsumik allanngortitsinerit: allannguutissatut siunnersuutit 38-t
- sammisaq 3 Iseritassatut naatsorsuutigisat nutaat aamma inatsisitigut pisussaaffigalugit aningaasartuutissanut nutaamik naatsorsuutigilikkat: allannguutissatut siunnersuutit 3-it
- sammisaq 4 Aningaasartuuteqarnerunissamik kissaatit: allannguutissatut siunnersuutit 7-it
- sammisaq 5 Konto pingaarneq 40.01.99 Missingersuutinut iluarsiiissutit: allannguutissatut siunnersuutit 21-t
- sammisaq 6 Aningaasaliissutit inniminnikkat: allannguutissatut siunnersuutit 6-t
- sammisaq 7 Ingerlatsinerimi sipaarutit: allannguutissatut siunnersuutit 19-it
- sammisaq 8 Allaffissornikkut sipaaruteqarneq: allannguutissatut siunnersuutit 18-t
- sammisaq 9 Iseritanik taamaatitsineq: allannguutissatut siunnersuutit 2-t
- sammisaq 10 Ilinniartitaanermi nussuineq: allannguutissatut siunnersuutit 6-it
- sammisaq 11 Konto pingaarnernik katitsineq – Isumalioqatigiissitanut ataatsimiititalianullu aqutsisoqarfik:

Allannguutissatut siunnersuutit 6-it

Aningaasaliissutinut allannguutissatut siunnersuutit nr. 1-imit nr. 180-imit *normulersugaapput*.

Aningaasaliissutit pineqartillugit allannguutissatut siunnersuutit ataasiakkaat normui *aningaasaliissutinut takussutissiami* allassimapput; ilanngussaq 1. Aningaasaliissutinut takussutissiat Naalackersuisut aningaasaliissutinut allannguutissatut siunnersuutaannut saarlinggorlugit ilanngunneqarput, taakkulu isumaliutissiisummut ilanngussaq F-tut ilanngunneqarlutik.

Oqaasertaliussanut tunngatillugu normuliunneqartoq oqaasertaliussat siornagut allanneqarpoq. Oqaasertaliussat *ilanngussaq 2*-mik taaguuserneqarput. Taakku isumaliutissiisummut ilanngussaq G-p ataani ilanngunneqarput.

3.1 Sammisag 1 - Teknikikkut allannortitsinerit

Qulequttami tassani allannguutissatut siunnersuutinik 58-inik Naalackersuisut saqqummiussipput. Allannguutissatut siunnersuutit taakku ukiumi aningaasanut inatsiseqarfiusumi ukiunilu missingersuusiorfiusuni ataatsimut isigalugit IST-mut sunniuteqassanngillat. Pineqartut tassaanerupput missingersuutinut ilanngussat oqaasertaasa ilusiligaanerannik erseqqissaanerit annikinnerusut. Allannguutissatut siunnersuutit ilaat taakku Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap apeqqutaanit aallaaveqarput, tak. ilanngussaq A.

Allannguutissatut siunnersuutinut ataasiakkaanut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq ilassutitut ima oqaaseqaateqarumavoq.

Konto pingaarneq 40.02.06 Ilinniarnermi tapissutit meeqqanullu tapit aamma 40.02.07 Immikkut akiliutit, angalanernut aningaasartuutit il.il., Ilinniagaqarnerisuteqartitsivik

Apeqqutimini (tak. ilanngussaq A aamma B) ataatsimiititaliap oqaatigaa kontoni pingaarnerni taakkunani marlunni suliasami kisitsisit aningaasaliissutillu aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi allassimasut imminnut naapertuutinngitsut. Tassunga atatillugu Naalackersuisut paasisutissiisutigaa *aningaasaliisutit* eqqortumik naatsorsorneqarsimasoq, *suliasamili kisitsisit* annaagaasimasut. Tamanna maanna iluarsineqarpoq. Tamanna ataatsimiititaliamit assut eqqumiigineqarpoq. Isumaqarnaraluarpormi aningaasaliissutit *naatsorsunnginneranni* suliasami kisitsisit (ilinniartut amerlassusiat) siulliullugit Naalackersuisut naatsorsussagaat. Tamaattumik ataatsimiititaliamit aarleqqutigineqarpoq taanna aningaasaliisummik missingiineq pillugu pisariitsumik nassuiaatissarsiornerinnaasoq.

(Allannguutissatut siunnersuut nr. 24 aamma 25)

Konto pingaarneq 40.10.15 Atuarfimmi nerisaqartitsineq

Missingersuutinut ilanngussaq pitsaavallaanngitsumik oqaasertalersugaavoq. Taamaalillunilu isumaqalersitsivoq atuarfimmi nerisaqartitsinerimut kommunit aningaasaqarnikkut akisussaaffimmik imaaliallaannaq pisussaaffilerneqarsinnaasut. Taamaannngilarli. Kommunit suliasamik kisermaassillutik isumaginnittussanngorlugit peqquneqassappata, tamanna inatsisikkut pisariaqarpoq, taamaassappallu KANUKOKA-p taarsiisuteqarnissamik piumasaqarnissaa naatsorsuutigisariaqarpoq.

(Allannguutissatut siunnersuut nr. 29)

Konto pingaarneq 80.00.00 Sanaartornermut atugassat agguanneqanngitsut

Missingersuutitut ilanngussap kalaalisoortaani kukkusumik allassimavoq qaartiterinermut ilinniarfimmumt aningaasaliissutit 2011-mi ikilineqarlutillu amerlineqassasut. Akerlianik 2012-imi ikilineqassapput 2011-milu amerlineqarlutik.

(Allannguutissatut siunnersuut nr. 47)

Konto pingaarneq 84.40.10 Kommunini atuarfiit

Missingersuutitut ilanngussami nutaatut oqaasertaliussassatut siunnersuummi kukkusumik allassimavoq aningaasaliissutinit ukuninnga 20 mio. kr.-inik nuussisoqartoq. 2010-mili aningaasanut inatsimmut sanilliullugu aningaasaliissutinit 10 mio. kr.-iinnaat nuunneqarput. Tamanna ataatsimiititaliap aallarniutigalugu apeqqutaani Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit uparuarneqaralarpoq. Pingajussaaneerinissamut allannguutissatut siunnersuummik allamik saqqummiussinikkut taanna Naalakkersuisunit aaqinneqassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

(Allannguutissatut siunnersuut nr. 51)

Sammisaq 1-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 1-imit 58-imut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

3.2 Sammisag 2 - Missingersuutitut sunniteqanngitsumik allanngortitsinerit

Qulequttami tassani allannguutissatut siunnersuutit 34-nik Naalakkersuisut saqqummiussipput. Allannguutissatut siunnersuutit taakku ukiumi aningaasanut inatsiseqarfiusumi ukiunilu missingersuusiorfiusuni ataatsimut isigalugit IST-mut sunniteqassanngillat.

Allannguutissatut siunnersuutitut taakkununga pissutaapput Naalakkersuisut allaffeqarfiini allanngortiterinerit, suliaasaqarfiit akornanni aningaasaliissutit nussinerit kiisalu kontonik pingaarnernik ataatsimoortitsineq avisaartitsinerlu.

Allannguutissatut siunnersuutitut ataasiakkaanut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq ilassutitut ima oqaaseqaateqarumavoq.

Konto pingaarneq 40.90.01 Kultureqarnermut, Ilinniarititaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Aqutsisoqarfik

Aqutsisoqarfiup Naalakkersuisoqarfimmumt ataatsimoortinneqarnissaa Naalakkersuisut siunnersuutigaat. Akissarsiat pisortamut immikkoortortamilu pisortamut siusinnerusukkut akissarsiaritinneqartunit annertunerusunik Naalakkersuisoqarfiup pisortaanut aqutsisoqarfiullu pisortaanut akissarsiaqartitsinissamut tunngavik taamaalilluni ataavartumik atorunnaartutut isigineqarpoq.

(Allannguutissatut siunnersuut nr. 67)

Konto pingaarneq 89.72.12 Taartissanik inissialiortiterneq

Nunaqarfinni isorliunerusunilu ataatsimut illuliornernissaq siunertaralugu aningaasaliissutit ukiuni ataasiakkaani tamani 15 mio. kr.-inik amerlineqarnissaat Naalakkersuisut siunnersuutigaat. Ataatsimut iluliassanik taakkuninnga agguassinermi inissiinermilu kommunit annertuumik peqataatinniarneqartariaqartut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq, tassa najukkani ataasiakkaani pisariaqartitsinerumt kommunit annertunerpaamik ilisimasaqartut

naatsorsuutigineqartariaqarmat. Taama isumaqarneq sanaartornermut tunngasuni nalinginnaasumik atuuttutut aamma oqaatigineqarsinnaavoq.
(Allannguutissatut siunnersuut nr. 92)

Sammissaq 2-p ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 59-imit 92-imut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

3.3 Sammissaq 3 – Isertitassatut naatsorsuutigisat nutaat aamma inatsisitigut pisussaaffigalugit aningaasartuutissanut nutaamik naatsorsuutigilikkat

Qulequttami tassani allannguutissatut siunnersuutinik 3-inik Naalakkersuisut saqqummiussipput. Allannguutissatut siunnersuutit taakku IST-p inerneranut 2011-mi 12.144.000 kr.-inik, 2012-mi 8,1 mio. kr.-inik, 2013-imi 8,2 mio. kr.-inik aammalu 2014-imi 8,4 mio. kr.-inik ajorseriaataassapput.

Aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik saqqummiussinerup kingorna kontonut pingaarnernut arlalinnut missingersuutit eqqornerusumik takutitsisut Naalakkersuisunit suliarineqarsimanerat taakkuninnga allannguutissatut siunnersuuteqarnermut pissutaavoq. Minnerunngitsumik pensionisiat akinut akissarsianullu iluarsisuteqarfiginerisa kingunerisaanik utoqqalinermi pensionisiantut aningaasaliissutit amerleriarput.

Sammissaq 3-p ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 93-imit 95-imut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

3.4 sammissaq 4 - Aningaasartuuteqarnerunissamik kissaatit

Qulequttami tassani allannguutissatut siunnersuutinik 7-nik Naalakkersuisut saqqummiussipput. Allannguutissatut siunnersuutit taakku IST-p inerneranut 2011-mi 47.650.000 kr.-inik, 2012-mi 41,2 mio. kr.-inik, 2013-imi 40,1 mio. kr.-inik aammalu 2014-imi 40,1 mio. kr.-inik ajorseriaataassapput.

Allannguutissatut siunnersuutit taakku aqutigalugit ilaatigut sulisunik utaqqiisaasumik najugaqartitsisarnermut (Allannguutissatut siunnersuut nr. 96), innaluutilinnut isumaginninnermut (Allannguutissatut siunnersuut nr. 97) aammalu Arctic Umiaq Linemut tapiissuteqarnikkut ilaasunik angallassinermut (Allannguutissatut siunnersuut nr. 100) aningaasaliissutit amerlineqarput.

Allannguutissatut siunnersuutinut ataasiakkaanut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq ilassutitut ima oqaaseqaateqarumavoq.

Konto pingarneq 73.10.12 Arctic Umiaq Line

Arctic Umiaq Line A/S-ip ingerlanneqarnerani amigartoorutit matussusernissaat siunertaralugu aningaasaliissutit 12 mio. kr.-inik amerlineqarnissaat Naalakkersuisut siunnersuutigaat. Amigartooruteqarnissamut qularnaveeqqusiissut taanna aappassaaneerinissamut akissuteqaamminni erseqqinnerusumik nassuiaatigeqqullugu Naalakkersuisut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **qinnuigineqarput**. Aningaasaliissutissanik missingiinnermut tunuliaqutaasup erseqqinnerusumik paasissutissiissutigineqarnissaa ataatsimiititaliamit immikkut kissaatigineqarpoq.

Qularnaveeqqusiineq pillugu allaganngorlugu isumaqatigiissusiortoqarsimanersoq ilanngullugu paasissutissiisutiginеqassasoq aamma kissaatigineqarpoq.

(Allannguutissatut siunnersuut nr. 100)

Konto pingaarneq 87.73.20 Mittarfiit aaqqissuussaanerannik annertusaaneq

Qaortumi mittarfimmik pilersitsinissaq pillugu misissueqqaarnerit aallartinneqarnissaat siunertaralugu 2011-mi 1,3 mio. kr.-inik aningaasaliissuteqarnissaq Naalakkersuisut siunnersuutigaat. Taamatut aaqqiisoqarnissaa Assartuinnermut Isumalioqatigiissitap nalunaarusiami ilaani kaammattuutigisimagaa ataatsimiititaliap ilisimavaa. Ataatsimiititaliali aamma ilisimavaa Assartuinnermut Isumalioqatigiissitap nalunaarusiami ilaanik saqqummiussinerata kingorna Kangleinnguani Sakkutooqarfiup nunatta kujataanut nuunneqarnissaa isumaliutigineqarsimasoq. Tamanna suliamut annertuumik pingaaruteqarsinnaavoq. Mittarfinnik siusinnerusukkut inississarnernit misilittakkat ilinniutigalugit ataatsimiititaliaq isumaqarpoq mittarfimmik pilersitsinissaq nuussinissarlunniit suliarilluagaalluinnartumik tunngaveqarluni inaarutaasumik aalajangiivigineqartariaqartoq. Taamaattumillu allannguutissatut siunnersuummut uunga isummernissani ataatsimiititaliap kinguartippaa. Suliami killiffik Naalakkersuisut aappassaaneerinissamut akissuteqaamminni sukumiisumik nassuiaatigissagaat ataatsimiititaliamit kissaatigineqarpoq. Tamatuma kingorna pingajussaaneerinissamut ilassutitut isumliutissiissummini ataatsimiititaliap allannguutissatut siunnersuut isummerfigissavaa.

(Allannguutissatut siunnersuut nr. 101)

Sammissaq 4-p ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 69-imit 100-imut aamma nr. 102 **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

Sammissaq 4-p ataani allannguutissatut siunnersuummut nr. 101-mut isummenissani aningaasanut inatsissatut siunnersuutip pingajussaaneerineqarnissanut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap kinguartippaa.

3.5 Sammissaq 5 – Konto pingaarneq 40.01.99 Missingersuutitut iluarsiiisutit

Qulequttami tassani allannguutissatut siunnersuutitut 21-nik Naalakkersuisut saqqummiussippat.

Allannguutissatut siunnersuutit taakku ukiumi aningaasanut inatsiseqarfiusumi ukiunilu missingersuusiortifiusuni ataatsimut isigalugit IST-mut sunniuteqassanngillat.

Allannguutissatut siunnersuutit aqutigalugit missingersuutitut iluarsiiisutissanut sillimatit Inatssartunit 2010-mi aningaasanut inatsimmi ilanngunneqartut atugassiisutiginеqarput. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap akuersissuteqarneratigut 2010-mut sillimmatit atugassiisutiginеqareerput (Suliaq nr. 01.31.06/10-479). Allannguutissatut siunnersuutit aqutigalugit 2011-2014-mi sillimmatit aamma atugassiisutiginеqarput.

Ataatsimiititaliap paasinninnera malillugu aningaasaliissutitut ikililerinissamik siunnersuutit allaffissornermut taamaallaat tunngasuupput. Taamaalillutillu suliat soorlu ilinniartitsinerit ilinniartunillu siunnersuisarnerit eqqorneqassanngillat. Tamanna ataatsimiititaliamit naammagisimaarneqarpoq, tamannalu tunngavigalugu allannguutissatut siunnersuutit ataatsimiititaliamit akuerineqarsinnaapput.

Missingersuutitut ilanngussap kalaallisoortani oqariartaaseq ”negativ budgetregulering” assut paatsuunganartunngorlugu nutserneqarsimavoq. Kukkuneq taamaattoq pisimasariaqanngikkaluarpoq!

Sammissaq 5-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 103-mit 123-mut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

3.6 Sammissaq 6 – Aningaasaliissutit inniminnikkat

Qulequttami tassani allannguutissatut siunnersuutit 6-inik Naalakkersuisut saqqummiussippat. Allannguutissatut siunnersuutit taakku IST-p inerneranut 2011-mi 450.000 kr.-inik, 2012-mi 0,9 mio. kr.-inik 2013-imilu 0,9 mio. kr.-inik ajorseriaataassapput aammalu 2014-imi 2,3 mio. kr.-inik pitsangoriaataassallutik.

Allannguutissatut siunnersuutit aqutigalugit isiginnaartitsisarfeqarnek pillugu inatsimmik Inatsisartut akuersissutiginninnerisigut sillimmatit atugassiissutigineqarput. Kiisalu Arctic Winter Gamesimik Kalaallit Nunaata ingerlatsinissaanut piareersarnermut aningaasanik immikkoortitsisoqarpoq.

Allannguutissatut siunnersuutitut ataasiakkaanut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq ilassutitut ima oqaaseqaateqarumavoq.

Konto pingarneq 40.95.03 Isinnaartitsineq

Aningaasaliissutit kontomut pingarnermut nutaamut 40.95.05-imut, Nunatta isiginnartitsisarfianut tunngasumut, nuunneqarnerat pissutigalugu konto pingarneq atorunnaarsinneqassasoq Naalakkersuisut siunnersuutigaat. Nunatta isiginnaartitsisarfiata saniatigut isiginnaartitsisartunut allanut aamma tapiissuteqarsinnaanissaq ataatsimiititaliamit kissaatigineqarpoq. Tapiissutit taamaattut konto pingarneq 40.95.01, Kulturimut tapiissutitut allanut tunngasoq, aqutigalugu tapiissutigineqarsinnaasut ataatsimiititaliap naatsorsuutigaa. Isiginnaartitsisartunut allanut tapiissuteqarsinnaanermut periarfissat aappasaaneerinnissamut akissuteqaamminni erseqqinnerusumik nassuiaatigeqqullugit Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit **kaamattorneqarput**. (Allannguutissatut siunnersuut nr. 128)

Sammissaq 6-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 124-mit 129-mut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

3.7 Sammissaq 7 – Ingerlatsinermi sipaarutit

Qulequttami tassani allannguutissatut siunnersuutit 19-inik Naalakkersuisut saqqummiussippat. Allannguutissatut siunnersuutit taakku IST-p inerneranut 2011-mi 40.787.000 kr.-inik, 2012-mi 50,9 mio. kr.-inik, 2013-imi 45,9 mio. kr.-inik aammalu 2014-imi 38,0 mio. kr.-inik pitsangoriaataassapput.

Allannguutissatut siunnersuutit aqutigalugit ingerlatsineq aammalu suliassa qarfiit amerlanerpaat iluini suliassat nalinginnaasumik sipaaruteqarfigineqarput. Allannguutissatit siunnersuutit annertunerit taaneqarsinnaasut ilaatigut tassaapput akileraaruteqanngitsunik nioqquteqarnerup atorunnaarsinneqarnermissaanut atatillugu aningaasartuutaanerusussanut sillimmatit 10 mio. kr.-it

peerneqarnerat (Allannguutissatut siunnersuut nr. 132), puigortunngortunut iliuusissamut sillimmatit 5 mio. kr.-it peerneqarnerat (Allannguutissatut siunnersuut nr. 131) aammalu Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup iluani illuutinik aserfallatsaaliinermut 5 mio. kr.-it sipaarneqarnerat (Allannguutissatut siunnersuut nr. 144).

Allannguutissatut siunnersuutitut ataasiakkaanut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq ilassutitut ima oqaaseqaateqarumavoq.

Konto pingaarneq 30.13.41 Innarluutilinnut angerlarsimaffiit

Aningaasaliissutit 2011-mi 5.900.000 kr.-inik ikineqarnerat missingersuutitut ilanngussami kukkusumik allanneqarsimavoq. Missingersuutit immikkoortiterneqarneranni allassimalluni ikililerineq aatsaat 2012-mi pissasoq. Tamatuma saniatigut IPIS-ip pilersinneqarnissaata 2012-mut kinguartinneqarneranik allassimasoq kukkuvoq. Tassami IPIS pilersinneqareerluni ingerlavoq. Pineqartorli tassaavoq sanaartornermi kinguartoorneq pissutigalugu piginnaanngorsaaqqiffissamik ingerlatsinissap ukiumik ataatsimik kinguartinneqarnera. Taamaalillunilu piginnaanngorsaaqqiffiup ingerlatsineranut aningaasartuuteqartoqassanngilaq.

(Allannguutissatut siunnersuut nr. 137)

Konto pingaarneq 30.14.29 Pinaveersaartitsineq

Suliassat meqqanut sammititat sipaaruteqarfigineqarnissaat siunertaralugu aningaasaliissutit ukiumut 0,6 mio. kr.-inik sipaarfigineqarnissaat Naalakkersuisut siunnersuutigaat. Sipaarfigineqartussat assersuutigalugu tassaasinnaapput atuarfimmil tapersersorti imaluunniit ornittakkat. Sipaarniarneq taanna uungaannaq isigineruallaartut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit isigineqarpoq. Matumani sipaarutit annertunerujussarmik aningaasartuutinngorlutik uteqqeratarsinnaapput. Tamanna ataatsimiititaliamit akuerineqarsinnaanngilaq.

(Allannguutissatut siunnersuut nr. 139)

Konto pingaarneq 40.90.03 Namminersorlutik Oqartussat illuutaannik aserfallatsaaliineq

Sipaarnissaq siunertaralugu aningaasaliissutit ukiumut 5,0 mio. kr.-inik ikilineqarnissaat Naalakkersuisut siunnersuutigaat. Illuutinilli aserfallatsaaliinerup sipaarfiginissaa uungaannaq isigineruallaarpoq. Ilinniartut ineqarfii ilinniarfiilu amerlasuut aserfallassimareersut ataatsimiititaliamit naluneqanngilaq. Tamatuma saniatigut aserfallatsaaliinikkut siusinnerusumi kinguaattornerup qaangerneqalerneru sipaaruteqarnissamut tungavigineqarsinnaanngilaq. Tamatumami kingunerissammagu kinguaattooqqinnermik pilersitsinissaq, tamannalu akisussaassuseqannginneruvoq. Matumani sipaarutit annertunerujussarmik aningaasartuutinngorlutik uteqqeratarsinnaapput. Tamanna ataatsimiititaliamit akuerineqarsinnaanngilaq.

(Allannguutissatut siunnersuut nr. 144)

Konto pingaarneq 51.01.06 Piniarnermik nakkutilliisoqarneq

Ittoqqortoormiini piniarnermik nakkutilliisup sipaarneqarnissaa siunertaralugu aningaasaliissutit ukiumut 0,9 mio. kr.-inik ikilineqarnissaat Naalakkersuisut siunnersuutigaat. Qilalukkanik amerlaqisunik toqoraaneq sissamullu asiunnartussanngorlugit qimatsisimanerup kingunerisaanik Ittoqqortoormiini piniarnermik nakkutilliisoqarneq pilersinneqarpoq. Tamanna pissutigalugu

aammali pisuussutit uumassusillit nungukkiartuutaanngitsumik atorneqarnissaannik kissaateqarlunilu qulakkeerinnikkumaneq pissutigalugu Ittoqqortoormiini piniarnermut nakkutilliisoqaannarnissaq ataatsimiititaliamit kissaatigineqarpoq. Tamatuma saniatigut aaqqissuussinerup nunatta sinneranut aamma atuutilersinneqarnissaa ataatsimiititaliamit kissaatigineqarpoq.

(Allannguutissatut siunnersut nr. 146)

Konto pingaarneq 73.95.04 Nukissiuutini ataavartuni ilisimatusarnermi ineriartortitsinermilu suliniutit

Sipaarnissaq siunertaralugu aningaasaliissutit ukiumut 1,5 mio. kr.-inik ikilineqarnissaat Naalackersuisut siunnersuutigaat. Taamaalilluni Nukissiorfiit eqqaassanngikkaanni suliniutinut taamaattunut aningaasasaaruppoq. Sipaarniarneq taanna uungaannaq isigineruallaartut takorluugaqannginnertullu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit isigineqarpoq. Tamatuma saniatigut nungukkiartuutaanngitsumik tunngaveqarluni avatangiisinik atuinerunissamik kissaateqarnermut naapertuutingilaq. Tamanna ataatsimiititaliamit akuerineqarsinnaanngilaq.

(Allannguutissatut siunnersuut nr. 148)

Sammissaq 7-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 130-mit 138-mut, 140-mit 143-mut, 145 aamma 147 **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

Sammissaq 7-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 139, 144, 146 aamma 148 **itigartinneqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

3.8 Sammissaq 8 – Allaffissornikkut sipaaruteqarneq

Qulequttami tassani allannguutissatut siunnersuutinik 18-inik Naalackersuisut saqqummiussipput. Allannguutissatut siunnersuutit taakku IST-p inerneranut 2011-mi 100.000 kr.-inik ajorseriaataassapput aammalu ukiuni missingersuusiorfinni tamani 0,9 mio. kr.-inik pitsangoriaataassallutik.

Allannguutissatut siunnersuutit aqutigalugit sipaarutissat kontop pingaarnep 20.11.56-ip, Missingersuutinik iluarsinermut tunngasup, ataani ilanngullugit missingersuutigineqareersut atugassiissutigineqarput. Sipaaruteqarneq minnerunngitsumik kontomi pingaarnermi 20.30.01-imi, Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfimmut tunngasumi, aammalu kontomi pingaarnermi 50.01.01-imi, Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfimmut tunngasumi, atugassanngortinneqarpoq. Immikkoortut tamarmik 2 mio. kr.-inik sipaarfigineqarput, tamannalu sulisunik atuinerup killilerneqarneranik nassataqarpoq.

Sammissaq 8-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 149-mit 166-mut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

3.9 Sammissaq 9 – Isertitanik taamaatitsineq

Qulequttami tassani allannguutissatut siunnersuutinik marlunnik Naalackersuisut saqqummiussipput. Allannguutissatut siunnersuutit taakku IST-p inerneranut 2011-mi 30.000.000 kr.-inik aammalu ukiuni missingersuusiorfiusuni tamani 30,0 mio. kr.-inik ajorseriaataassapput.

Isumaliutissiissutip immikkoortuani 2-mi konto pingaarneq 72.10.16, Inissiat attartortittakkat ingerlanneqarneranni aningaasaliissutinit iluanaarutitut tunngasoq, pillugu allassimasut innersuussutigineqarput.

Sammissaq 9-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 167-mit 168-mut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

3.10 Sammissaq 10 – Ilinniartitaanermi nussuineq

Qulequttami tassani allannguutissatut siunnersuutit 6-inik Naalakkersuisut saqqummiussippat. Allannguutissatut siunnersuutit taakku ukiumi aningaasanut inatsisip atuuffiani IST-p inerneranut sunnuteqanngillat. IST-p inerneranut 2012-mi 0,1 mio. kr. ajorseriaataassapput aammalu 2013-imi 0,1 mio. kr.-inik pitsangoriaataassallutik.

Allannguutissatut siunnersuutit aqutugalugit nunatsinni efterskolimik allamik ataatsimik pilersitsinissamut aningaasanik immikkoortitsisoqarpoq.

Konto pingaarneq 80.00.00 Sanaartornermut atugassat agguanneqanngitsut

Aningaasaliissutit 2011-mi 1,666 mio. kr.-inik ikilineqarnissaat 2012-imilu taakku amerlaqataannik amerlineqarnissaat Naalakkersuisut siunnersuutigaat. Tamatumali Sisimiuni ilinniartut inaannik sanaartornissap 2011-mit 2012-mut kinguarneranik kinguneqarnissaanik missingersuutitut ilanngussap oqaasertaani allassimasut kukkunerupput. Sisimiuni ilinniartut inaannik sanaartornissamut aningaasaliissutip ilaa annikinnerusoq 2011-mit 2012-mut nikisinneqartoq allanneqarsimappat eqqornerusimassagalarpoq. Taamaalillunilu allannguutissatut siunnersuutit akuerineqarnerata kingorna Sisimiuni ilinniartut inaannik sanaartornissamut 2011-mi 16,9 mio. kr.-it suli sinnerutissapput.

(Allannguutissatut siunnersuut nr. 174)

Sammissaq 10-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 169-mit 174-mut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

3.11 Sammissaq 11 – Konto pingaarnernik katitsineq

Qulequttami tassani allannguutissatut siunnersuutit 6-inik Naalakkersuisut saqqummiussippat. Allannguutissatut siunnersuutit taakku IST-p inerneranut ukiumi aningaasanut inatsiseqarfiumi taamatullu ukiuni missingersuusiorfinni tamani 0,1 mio. kr.-inik pitsangoriaataassapput.

Allannguutissatut siunnersuutit aqutugalugit Isumalioqatigiissitanut Ataatsimiititalianullu Aqutsisoqarfimmi kontot pingaarnernit arlallit ataatsimoortinneqarput.

Sammissaq 11-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 175-mit 180-mut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

4. Oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutit

Oqaasertaliussanik nutaanik katillugit 30-inik Naalakkersuisut siunnersuuteqarput. Allannguutissatut siunnersuutit taakku 181-imit 210-imut normoqarput.

Allannguutissatut siunnersuutit saqqummiunneqarnerisa kingorna allannguutissatut siunnersuutit nr. 199 aamma 200 Naalakkersuisunit tunuartinneqarput, tassa allannguutissatut siunnersuutit taakku allaffissornikkut kukkusoqarneratigut saqqummiunneqarsimammata. Tamatuma kingorna oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutit 28-it sinnerupput.

Oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutit ilaat atugassarititat piginnaatitsissutillu ilusiligaanerisa erseqqissarneqarnerannut tunngapput. Allannguutissatut siunnersuutit ilaat inatsisinik nutaanik akuersissutiginninnerup kingorna oqaasertaliussat atuuttut peerneqarnissaannik allanngortinneqarnissaannilluunniit qinnuteqaataapput.

Oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutit nr. 181-imi 198-mut aamma 201-mit 210-mut **akueringeqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

Oqaasertaliussanut toqqakkanut ataasiakkaanut oqaasertaliussat ilassutaasut nassuiaataasullu matuma kinguliani ilanngunneqarput.

Nr. 181

Suliassaqarfimmu 10-89-mut oqaasertaliussanik nutaanik marlunnik ilanngussinissaq Naalakkersuisut qinnutigaat. Oqaasertaliussassatut nutaatut nr. 8-tut ilanngunneqartussatut kissaatigineqartoq tunngaviumik isigalugu pisariaqanngitsutut isigineqarsinnaavoq, tassa Naalakkersuisut aningaasaliissutinik aallannguinnissat aalajangersimasut pillugit Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamut sukkulluunniit (taamaattorli qinersinissap nalunaarutigineqarnera kingorna pinnani) qinnuteqarnissaminnut inatsisitigut tunngavissaqareermata. Missingersuutinulli inatsit naapertorlugu aningaasaliissutinik allannguinerit aningaasanut inatsisip akuersissutigineqarnerata nalaani siumut naatsorsuutigineqarsinnaasimangitsut akuersissutigineqarnissaannut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq taamaallaat periarfissaqarpoq. Taamaattumillu oqaasertaliussaq taanna missingersuusiormut inatsimmi aalajangersakkamut taaneqartumut tunngatillugu immikkut akuersissutiginninnertut oqaatigisariaqarpoq. Tamanna inatsisinik ilusiliisarnermit isigalugu eqqarsarnartoqanngilaq, oqaasertaliussamulli tunngavilersuutini taaneqarsimasariaqaraluarluni.

Nr. 182

2010-mi annertussutsimut sanilliullugu Mittarfeqarfiit tiguisinnaanermut piginnaatitaanerat 25 mio. kr.-inik qaffanneqassasoq siunnersuutigineqarpoq. Tamanna nangaasunnguamik akuersarneqarsinnaavoq. Mittarfeqarfinnut kontomi pingarnermi 73.93.02-mi aningaasaliissutit qaffanneqarnerat tunngavissaqarnerusutut ataatsimiititaliamit isigineqaraluarpoq. Tamatuma saniatigut nunatta karsiani aningaasanik tigoraaannarnik amigaateqartilluta suliffeqarfiit namminersortitat tiguisinnaanermut piginnaatitaanerannik qaffaanissaq ataatsimiititaliamit nangaassutigineqarpoq.

5. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap kaammattuutai

Kaammattuut nr. 1

Aningaasanut inatsisissamik suliarinnittarnermik Naalackersuisut Aningaasaqarnermut Naalackersuisoq aqutigalugu ataqatigiissarisarnerat ingerlatsisarnerallu pitsanngorsaqqullugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **kaammattuutigineqassaaq**, taamaalilluni paasissutissat ersarissumik kukkuneqartut paasinerlunneqarsinnaasulluunniit imaaliallaannaq nangaassutitaqanngitsumillu Inatsisartunut atugassanngorlugit nassiunneqaqqunagit.

Kaammattuut nr. 2

Nalunaarsuiffinnik ataatsimoortitsinissaq isumaliutissiisummi konto pingarneq 20.16.01, Naatsorsueqqissaartarfimmut tunngasoq, pillugu immikkoortumi taaneqartoq aallarteqqullugu Naalackersuisut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **kaammattorneqarput**, taamaalilluni taama ataatsimoortitsinermit inerniliussat kingusinnerpaamik 1. marts 2011-mi ataatsimiititaliamit tiguneqarsinnaaqqullugit.

Kaammattuut nr. 3

UPA 11-mi imaluunniit UKA 11-mi siunnersuusiorsinnaaneq siunertaralugu imeruersaatnik energidrikinik kulsyremik imaluunniit ethanolimik akulinnik eqqussuinermit akitsuusiisinnaanermut periarfissat misissoqqeqqullugit Naalackersuisut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **kaammattorneqarput**.

Kaammattuut nr. 4

Aningaasat Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfimmi atorneqaratik uninngaannartussaasut ilisimagaluarlugu aningaasanik qinnuteqartoqartaqqunagu sanaartugassanut aningaasaliissutinik atuinissamik **piviusorsiortumik** missingersuusiortarnissamik qulakkeerinninniarnermikk Naalackersuisut ingerlatsiinnarnissaat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **kaammattuutigineqarpoq**. Minnerunngitsumik aningaasat Iluarsaanermullu Aningaasaateqarfimmi uninngasuutigineqarnissaat siunertaralugu allaffissornikkut kinguaattoornermik pissuteqarluni ukiup naalernerani sanaartugassanut aningaasaliissutit atugassanngortinneqarnissaat qinnuteqaatigineqartariaqanngilaq.

Kaammattuut nr. 5

2012-mi aningaasanut inatsisissatut siunnersuummut atatillugu naalackersuisoqarfii missingersuutinik piareersaaneranni Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap isumaliutissiisutaata tamatigut ilanngunneqartarnissaa ataatsimiititaliamit **kaattuutigineqassaaq**, taamaalilluni aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi ilusiliinikkut amigaatit ersarissut ukiumit ukiumut ataatsimiititaliamit uparuarneqartariaarullugit.

Kaammattuut nr. 6

Ilinniartut inaannik sanaartornissamut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi aningaasaliussat atugassiissutigineqanngitsut atugassiissutigineqarnissaannik sulineq Ineqarnermut Attaveqarnermullu Naalackersuisoqarfimmit aammalu Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalackersuisoqarfimmit siuarterujussuarneqarnissaat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **kaammattuutigineqarpoq**. Tamatumani siunertaassanngilaq aningaasat atorneqaratik Sanaartornermut Iluarsaanermullu Aningaasaateqarfimmi uninngaannarnissaat, akerlianilli siunertarineqassalluni sanaartugassat pisariaqartut sapinngisamik piaarnerpaamik allartinneqarnissaat.

6. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Taama oqaaseqarluni Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap aningaasanut inatsisissatut siunnersuut Inatsisartunit aappassaaniigassanngortippaa.

Sammissaq 1-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 1-imit 58-imut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap **inassutigaa**.

Sammissaq 2-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 59-imit 92-imut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap **inassutigaa**.

Sammissaq 3-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 93-imit 95-imut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap **inassutigaa**.

Sammissaq 4-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 96-imit 100-imut aamma 102 **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap **inassutigaa**.

Sammissaq 4-ip ataani allannguutissatut siunnersuutip nr. 101-ip isummerfigineqarnissaa aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip pingajussaaneerreqarnissaanut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap **kinguartippaa**.

Sammissaq 5-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 103-imit 123-mut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap **inassutigaa**.

Sammissaq 6-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 124-imit 129-mut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap **inassutigaa**.

Sammissaq 7-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 130-imit 138-mut, 140-imit 143-mut, 145 aamma 147 **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap **inassutigaa**.

Sammissaq 7-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 139, 144, 146 aamma 148 **itigartinneqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap **inassutigaa**.

Sammissaq 8-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 149-imit 166-mut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap **inassutigaa**.

Sammissaq 9-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 167-imit 168-mut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap **inassutigaa**.

Sammissaq 10-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 169-imit 174-mut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap **inassutigaa**.

Sammissaq 11-p ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 175-imit 180-mut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap **inassutigaa**.

Oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutit nr. 181-imit 198-mut aamma 201-imit 210-imut **akuerineqassasut** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap **inassutigaa**.

Inatsisartut suliarinninnerat tunngavigalugu inatsisissatut siunnersuut iluserilikkamisut iluseqartoq Inatsisartut inaarutaasumik pingajussaaneerillutik suliarinninnissaat sioqqullugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamut suliarineqaqqittussanngorlugu ingerlateqqinneqassasoq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

Niels Thomsen

Naaja Nathanielsen,
siulittaasoq

Per Berthelsen

Aqqaluaq Egede

Finn Karlsen